

RIBIČ

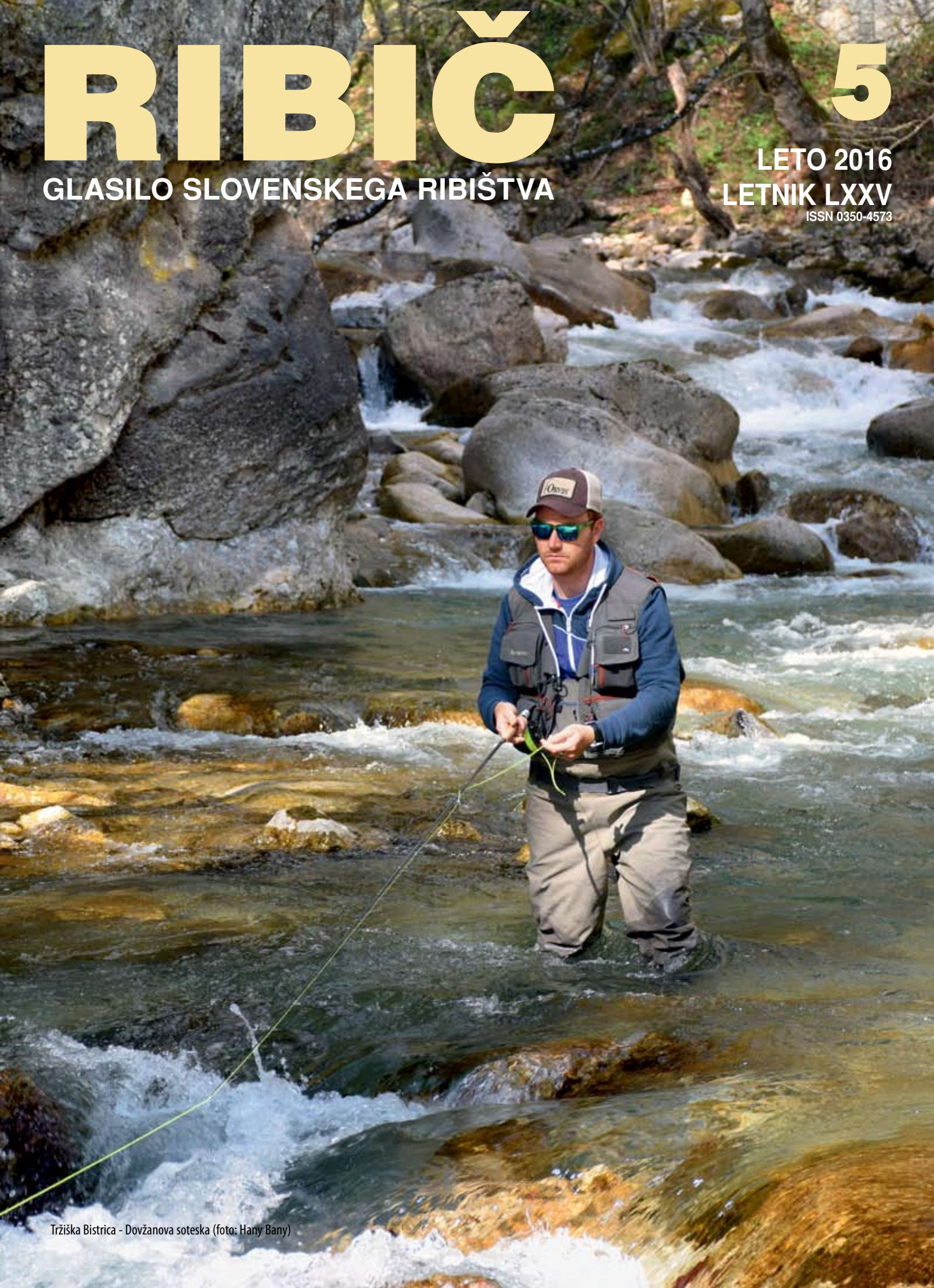
GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

5

LETO 2016

LETNIK LXXV

ISSN 0350-4573

SEJEM ŠPORTNEGA RIBOLOVA – STOCKHOLM, 18. DO 20. MAREC 2016

Navdušenje Skandinavcev

Že nekaj let zaznavamo povečano zanimanje muharjev iz Skandinavije za muharjenje na naših vodah. Slovenske muharske vode imajo na Švedskem in v drugih skandinavskih državah, kot so Danska, Finska in Norveška, velik ugled.

Veliko zanimanje Skandinavcev je bilo razlog, da smo se lani prvič odločili sodelovati na Mednarodnem sejmu športnega ribolova v Jönköpingu na Švedskem. Nastop je bil zelo uspešen, imeli smo zelo veliko stikov in neposrednega zanimanja za muharjenje v Sloveniji. Na sejmu smo se dogovorili tudi za obisk s švedskima novinarjema Andersom Holmom in Ulfom Börjessonom, ki sta prišla maja lani v Slovenijo in napisala zelo pozitiven in odmeven članek o Sloveniji v decembrski številki revije Fiske Journalen.

Odločili smo se, da bomo tudi letos sodelovali na Mednarodnem sejmu športnega ribolova, ki je bil v Stockholmu od 18. do 20. marca. Na sejmu je sodelovalo več kot sto razstavljalcev, v treh dneh pa ga je obiskalo več kot 14.000 obiskovalcev.

Na skupnem razstavnem prostoru smo se predstavili Zavod za ribištvo Slovenije, Ribiška zveza Slovenije, Slovenska turistična organizacija, ribiške družine Bohinj, Idrija, Ljubno, Novo mesto in Tolmin, Turizem Ljubljana, Turizem Bohinj ter Hotel Zlata ribica in Penzion Šterk. Obiskovalcem smo poleg popolnih informacij o možnostih muharjenja v Sloveniji prek prenovljene in dopolnjene brošure Muharjenje v Sloveniji, ki so jo skupaj pripravili Slovenska turistična organizacija, Ribiška zveza Slovenije in Zavod za ribištvo Slovenije, ponudili tudi prospekte muharskih voda, s katerimi upravlja Zavod za ribištvo Slovenije ter ribiške družine Bohinj, Idrija, Ljubno, Novo mesto in Tolmin. Osebo pa smo informacije obiskovalcem posredovali predstavniki Zavoda za ribištvo Slovenije, Ribiške zveze Slovenije, RD Idrija ter Hotela Zlata ribica in Penziona Šterk. Agencija STO je poskrbela za turistično karto Slovenije in turistične brošure različnih vsebin o slovenskem turizmu. Posebej smo predstavili turistično ponudbo Ljubljane, zelene prestolnice

Zanimanje za muharjenje v Sloveniji je bilo letos še večje kot lani. (Foto: R. Strelec)

Evrope 2016, turistično ponudbo Bohinja in turistično ponudbo Hotela Zlata ribica in Penziona Šterk.

Naša predstavitev na sejmu je tudi letos med obiskovalci vzbudila veliko zanimanja. Na Švedskem postaja Slovenija kot ribolovni cilj prava uspešnica. Tudi obisk na našem razstavnem paviljonu je potrdil pravilnost odločitve, da se intenzivno predstavljamo v Skandinaviji. Letos smo vzpostavili stik s turistično agencijo Al Around, ki se zelo zanima za organizacijo muharjenja na naših vodah. Predstavniki bodo letos osebno prišli k nam, da bodo vzpostavili stike z zainteresiranimi upravljavci voda in

turističnimi organizacijami. Dogovorili smo se tudi z vodilno skandinavsko muharsko revijo Flugfiske i Norden, da bodo letos v maju prišli k nam in pisali o Sloveniji. Prišla bosta tudi novinarja švedske muharske revije Allt om Flugfiske, v kateri bosta pisala o muharjenju pri nas. Tako se nam pred naslednjo sezono obeta velika dodatna predstavitev v njihovih muharskih revijah.

Večina muharjev iz Švedske pa se še vedno odloča, da pridejo k nam kot posamezniki. Letos je bilo zanimanje večje kot lani in obiskovalci so bili zelo zadovoljni, da so na sejmu lahko pridobili veliko informacij iz prve roke. Na temelju povratnih informacij iz številnih ribiških družin in Zavoda za ribištvo Slovenije lahko sklepamo, da je bil pozitiven učinek našega lanskega nastopa na sejmu viden že v lanske ribolovni sezoni, letos pa upravičeno lahko pričakujemo še več ribičev iz Skandinavije.

Borut Jerše

Izdelava umetnih muh in prodaja pripomočkov za muharjenje

Servisiranje ribiške opreme, krpanje ribiških škornjev in menjava podplatov

GSM: 040/225-516, e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134,
1000 Ljubljana.

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Jože Kuzma

Člani:
Miran Habe, Borut Jerše,
Robert Skrbinek, Jože Vrhunc

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

SEJMI

Navdušenje Skandinavcev
Borut Jerše 120

DELO RIBIŠKE ORGANIZACIJE

Četrta seja skupščine Ribiške zveze Slovenije
v mandatnem obdobju od 2012 do 2017
Igor Holy 124
Kdo smo mi in kaj bi radi?
Tone Škrbec 124

RIBIŠTVO

Organizacija in vrednotenje elektroribolovov
Milan Štraus 126
Stare in nove virusne bolezni krapov
Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med. 129

IZ NAŠE PRETEKLOSTI

Vrše, ribji koši, bobni, perotnjaki in podobne priprave
Dr. Romana Erhatic Širnik 131

ALI JIH POZNAMO

V deželi Petra Klepca
Jure Ušeničnik 132

DOGODKI

Veslači za ohranitev balkanskih rek
Lenart Levičar Bahtijari 135

Svetovni dan vode v Minicityju
Nuša Božičnik 138

Vabilo na mladinski muharski tabor Iška 2016
RD Barje 138

RIBIŠKI INFORMATOR

Pravilnik RZS o priznanjih 139

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Brez krmljenja
Lenart Levičar Bahtijari 142

SREČANJA

Tradicionalni lov na najtežjo postrv
Iztok Grlj 146

Sramežljivi začetek, a dobri obeti v RD Tolmin
Blaž Močnik 146

RIBIČI PIŠEJO

Predan ribičiji in petju
Jože Šmejc 147

EN DAN Z RIBIČI

Na Vipavo
Tone Škrbec 148

MUHARSKI KOTIČEK

Pomladna pot navzgor
Tomaž Modic 151

NASVETI

Velika jezera
Krištof Cuderman 153

OBVESTILA

Vabilo RD Celje
Srečko Lah, Štefan Zidanšek 157

Vabilo RD Barje
RD Barje 157

V SPOMIN

Miran Kožman 157

RIBIČI KUHAJO

Žličniki iz ščuke in ščukin file v mrežici
s paradiznikom in panceto
Borut Jerše 158

KAPITALNI ULONI 159

Izberite si najuspešnejši dan za ribolov 159

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Prosimo vse dopisnike, ki svoje prispevke pišete na osebnih računalnikih, da jih, če je le mogoče, pošiljate po e-pošti glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si, originalni izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva. Na isti naslov lahko pošljete tudi disketo s prispevkom in priloženim izpisom.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča, skladno s programsko zasnovano.

Uredništvo

Četrta seja skupščine Ribiške zveze Slovenije v mandatnem obdobju od 2012 do 2017

Četrta seja skupščine RZS je potekala v petek, 25. marca, v prostorih Območne obrtne zbornice Vič v Ljubljani. Seje se je udeležilo 34 delegatov RD, kar, prevedeno v glasovalne pravice, pomeni prisotnost slabih 61 % glasov. Delovno predsedstvo so sestavljali predsednik Viktor PUHR (RD Radlje) ter člana Vladimir Mikec (RD Vrhnika) in Peter Weibl (RD Visoko). Kot gosta sta se seje udeležila predsednika Lovske in Planinske zveze Slovenije.

Po uvodnih proceduralnih točkah dnevnega reda, ki so potekale brez zapletov, je skupščina v okviru pete točke dnevnega reda ugotovila, da so bili vsi sklepi in pobude iz prejšnje seje uresničeni.

V poročilu o delu v minulemu letu je predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl izpostavil štiri glavne probleme.

➤ **Problem velikega kormorana.** RZS je namreč tako kot vsako leto na ARSO naslovila vlogo za dovoljenje za poseg v populacijo velikega kormorana na določenih območjih. Na odločbo ARSO se je pritožilo DOPPS, kar je z redkimi izjemami njegova ustaljena praksa. Učinek pritožbe je tak, da

Četrte seje se je udeležilo 34 delegatov RD, kar je nekaj manj kot 61 % glasov.

zadrži izvajanje odločbe, dokler pritožbeni postopek ni končan in odločba postane pravnomočna. V praksi to pomeni, da se postopek vleče dovolj dolgo, da kormorani, ki se na naših vodah zadržujejo pretežno pozimi, odletijo in je vsebina odločbe ne glede na ugodno razsodbo povsem nekoristna.

➤ **Tehnične ovire na meji.** Mejni vodotoki so s postavitvijo žičnih ovir in ograj postali za upravljavce fizično nedostopni, kar dejansko pomeni onemogočanje izvajanja sleherne dejavnosti, ki spada tako med dolžnosti kot tudi med pravice ribičev. V sodelovanju s pristojnimi državnimi organi poteka

POGLED IZ ZADNJE VRSTE

Kdo smo in kaj bi radi?

Skupščina RZS je najvišji organ upravljanja RZS, zato so njeni sklepi in odločitve zavezujoči za vse nižje ravni odločanja. Torej je skupščina čas, ko delegati sprejmejo najpomembnejše odločitve za določeno obdobje vnaprej, in je čas, v katerem strnjeno pregledajo in ocenijo delovanje predhodnega obdobja.

Kaj je RZS? To je temeljno vprašanje za razumevanje njenega namena in delovanja, na temelju česar lahko verodostojno ocenjujemo njeno učinkovitost. Početje brez učinka je nesmisel. In zakaj je vprašanje, kaj je RZS, zame tako pomembno? Preveč ocen o njej sem že slišal, da ne bi opazil, kako lahkotno, ognjevito in pod trenutnim navdihom padajo iz ust posameznikov, ki v bistvu sploh ne vedo niti, kaj RZS je, niti nimajo pojma, kaj je njen namen. Sposobni so deloma dojeti samo sebe, svoje lastne težave in želje ter jih predstaviti kot težave in želje vseh, čeprav o drugih ne vedo ničesar in jim je zanje prav malo mar. Ko sem se pred nedavnim pogovarjal s širše priznано

in znano gospo, ki se ukvarja s pomočjo ljudem v stiski, sem jo vprašal, kaj misli, da je največja težava ljudi, ki pri njej iščejo pomoč. Brez oklevanja je odgovorila: »Vsi po vrsti natančno vedo, česa nočejo, malo kdo pa ve, kaj bi sploh rad.« Zato se vprašam: Kaj od RZS pričakuje ribič Polde, kaj bi rada njegova ribiška družina in kaj bi radi vsi slovenski ribiči skupaj? Verjetno bi radi dobro lovili lepe ribe, uživali v prekrasni naravi ter doživeli občutek sprostitve in blaženega miru. Zagotovo si marsikdo želi adrenalina, ki v času ribiške akcije hitreje poganja kri po žilah. Pa je to sploh mogoče, ne da bi nekdo skrbel za pogoje, ki to omogočajo? Kdor si želi ribolova v tujini, zbere dovolj

denarja in gre tja ter lovi na način in po pogojih, ki veljajo tam. Kdor pa bi želel loviti v Sloveniji, bo pač moral loviti v pogojih in na način, ki velja pri nas. In kdo pri nas določa način in pogoje? Zagotovo država, ki je lastnik voda. Država pa so vsi državljani, ne samo ribiči. Naj zaključim: slovenski ribiči lahko le delno vplivamo na način in pogoje ribolova pri nas, kar lahko dosežemo samo v soglasju z drugimi državljani, ki imajo lahko povsem drugačne interese in potrebe od naših. Pa se vprašam: Koliko na pogoje in načine ribolova v Sloveniji lahko vpliva ribič Polde sam, koliko vpliva ima njegova RD in koliko RZS? Razmišljajte, da ne bom vseh odgovorov iskal sam.

Delovno predsedstvo so sestavljali Peter Weibl, Vladimir Mikec (člana) in Viktor Puhr (predsednik).

iskanje rešitev, ki pa ribičev zagotovo ne morejo zadovoljiti v celoti.

➤ **Problem ribiškega upravljanja** kot posledica posamičnih odločitev lokalnih skupnosti v pomenu prepovedi ribolova na določenih vodnih površinah, ki so s koncesijsko pogodbo dodeljene RD. Čeprav bi lokalne skupnosti morale vedeti, kje in kakšne so njihove pristojnosti ter kje in kakšne so pristojnosti države, nastajajo poskusi odločanja lokalnih skupnosti na področju ribiškega upravljanja, ki je v izključni pristojnosti države, kar ribičem povzroča samo dodatne težave.

➤ **Dvojno plačevanje pristojbin**, ki jih RD morajo plačevati državi. RD plačujejo

dajatev po koncesijski pogodbi, nekatere RD, ki so pridobile tudi vodno pravico, pa morajo sedaj poleg koncesijske plačevati tudi vodno pravico.

Poslovni izid RZS za lani je negativen za nekaj več kot tri tisoč evrov, kar je posledica za približno petnajst tisoč evrov manjšega priliva od načrtovanega.

RZS je z odvetniško družbo sklenila pogodbo o pavšalnem zastopanju v obsegu desetih ur na mesec. Ribiškim družinam je tako omogočeno, da se na odvetniško pisarno obračajo predvsem za prvo mnenje, kar pomeni, da odvetnik prouči problem ter nakaže morebitne rešitve oziroma svetuje o smiselnosti postopka. RD, ki bodo to ugodnost izkoristile, morajo o tem

Po Zakonu o sladkovodnem ribištvu so RD samostojne pravne osebe, ki delujejo po Zakonu o društvih in je njihovo članstvo v RZS prostovoljno ter se vleče še iz »starih časov«. Le nekakšno spoštovanje do preteklosti, ne pa strah pred prihodnostjo, ki, kakor kaže, malo koga zanima, slovensko ribištvo še drži skupaj. Nasprotno pa DOPPS, eno najučinkovitejših naravovarstvenih društev pri nas, s svojo dejavnostjo pokriva celotno državo. Voden je enotno, ima skoraj trideset redno zaposlenih, kar je silna moč pri udejanjanju idej. Zanesenjaštvo, na katerem stoji slovensko ribištvo, se v razmerah tržnega gospodarstva, nebrzdanega kapitalizma in potrošništva kot temeljne oblike gonje po zadovoljevanju zgolj osebnih potreb ne more uveljavljati drugje kot v izrazito humanitarnih dejavnostih, kar pa ribištvo ni.

Zato menim, da RZS ni nekaj, kar je samemu sebi namen, niti niso to samo njeni organi ali strokovna služba, ki počne, kar počne, niti ni to skupščina RZS, na katero prenekateri delegat pride popolnoma nepripravljen, s polno glavo osebnih težav in ozkimi gledanji pokazati delček lastne pomembnosti,

srečati znanca, malo pogodrnjat, pojest sendvič in naslednji dan vse skupaj pozabi. RZS so tudi dobromisleči in delavni ljudje, ki so se trudili, da je bila skupščina pripravljena in je potekala, kot mora potekati. RZS je 64 slovenskih ribiških družin in za premnogje je dovolj, da izpolnijo zgolj finančne obveznosti do nje. Izhajajoč iz kviza na portalu RZS, kjer slednja poskuša ribiče v pripravah na ribiški izpit nekaj naučiti, je **RZS krovna organizacija slovenskih ribičev**. Kako pa se ribič Polde, njegova RD in vsi slovenski ribiči v njej prepoznajo, pa je odvisno od dobre volje in njihovih trenutnih potreb. Odvisno je od osebnega pogleda nase iz odgovora na vprašanje, ki si ga dandanes postavi malokdo: Kdo sem in kaj bi rad?

Koga naj potem obsojam, če menim, da je RZS premalo učinkovita, in imam občutek, kakor da je čoln, ki sicer dobro drži vodo, pa nima kdo veslati? Koga naj obsojam, če imam vtis, da je skupščina dogodek prevelikega formalizma in premalo vizionarstva? Predsednika, upravni odbor, delovne komisije, strokovno službo? Zagotovo vse naštete, ampak jih ne, ker se mi ob pasivnosti večine glavnih igralcev – to pa so ribiške družine

poročati RZS zaradi evidence koriščenja usluge in morebitne potrebe po povečanju zakupljenega časa.

Sprejet je bil predlog sprememb pravilnika RZS o priznanjih, s katerimi naj bi bile bolj jasno razmejene pristojnosti med RD in RZS na tem področju.

Sprejet je bil predlog sprememb Pravilnika RZS o usposabljanju ribiških pripravnikov in opravljanju ribiških izpitov. Predsednik je k temu dodal, da bo v prihodnje moral imeti mentor vsaj tri leta ribiški izpit in primerne moralne lastnosti.

Pri razpravi pod točko *Vprašanja in pobude* je bilo veliko informacij o nemoči RD glede ukrepanja ob posegih v vodotoke in njihovim onesnaževanjem, pri čemer je bila posebej izpostavljena pasivnost inšpekcijskih služb. Izpostavljena je bila možnost neplačevanja DDV v primeru mladinskih tekmovanj po vzgledu prakse pri mladinskih tekmovanjih v nekaterih športih. Predstavnik RD Tržič je povedal, da je žal edino pravo orožje v boju za čisto okolje obveščanje javnosti, in pozval udeležence, naj poskušajo svoje težave predstaviti čim bolj javno.

Stanislav Bradeško je izpostavil osebno prizadetost nad dejstvom, da se kljub tako dobrem rezultatom RZS nekatere RD obnašajo, kot da le-ta ne obstaja. Posebej je omenil slabo udeležbo delegatov na skupščini.

Seja skupščine je bila končana v dveh urah, kar je razmeroma hitro. Zasluga za to velja odličnemu vodenju in dobro pripravljenemu dnevnemu redu.

Igor Holy

– smilijo, čeprav sodim, da bi morali zbrati pogum in voljo ter zagnati ribiške družine v višjo prestavo zavedanja in dela v skupno korist. Pa so tega sposobne? Ne vem. Bi zamenjave lahko koristile? Pokažite mi katero dejavno in zavzeto opozicijo, pa bom verjel.

Pa ne pozabimo: tako kakor je bila ustanovljena velika večina slovenskih podjetij v obdobju od leta 1945 pa do osamosvojitve, z namenom zagotoviti zaslužek lokalnemu prebivalstvu in koristiti lokalne naravne vire, se je takoj po osamosvojitvi pod vplivom »novih« idej in pristopov vse skupaj izjalovilo v to, da je naša mladina za preživetje prisiljena odhajati v tujino, domači naravni viri pa že v dobršni meri prinašajo koristi samo tujcem. Tudi ribiške družine so bile ustanovljene z namenom, da lokalni prebivalci, od katerih bi najprej pričakovali, da cenijo, spoštujejo in varujejo svojo naravo, vodo in ribe, lažje in ceneje pridejo do ribolova. Tako je prav, da bogati odhajajo na ribolov po vsem svetu, kaj pa preostali? Mar bodo manj premožni spet obsojeni na krivolov v lastni, od tujcev okupirani državi in domovini?

Tone Škrbec

Organizacija in vrednotenje elektroribolovov

V skladu s 4. točko 25. člena Zakona o sladkovodnem ribištvu (*Uradni list RS, številka 61/06*) je ribiški družini dovoljen elektroribolov pri sonaravni gojitvi rib za odlov plemenk, pri znanstveno-raziskovalnem delu in spremljanju stanja populacij ter v primeru reševanja rib. Gre za intervencijske odlove pri gradbenih posegih v območju stalne vode, pri nizkih pretokih oziroma ob presušitvi korit in v primeru izlivov okolju nevarnih ter škodljivih snovi. Ob »slovenskem ravnanju z vodami« so ti postali prednostna naloga in danes verjetno med nami ni več ribiške družine, ki ne bi imela vsaj enega agregata ter odlovne ekipe.

Sestava in strokovna usposobljenost članov elektroribolovne ekipe

Pri ribiških družinah je elektroribolov običajno v pristojnosti gospodarja oziroma delovnega telesa za gospodarjenje z vodami ribiškega okoliša. Ker pa gre za ljudem in živalim nevarno dejavnost, je zakonodajalec z 51. in 56. členom v uvodu citiranega zakona za izvajalce elektroribolova predpisal strokovni izpit. Vsebina je določena s Pravilnikom o opravljanju strokovnega izpita za izvajalce elektroribolova (*Uradni list RS, številka 99/07*) in obsega znanja upravljanja ribiškega okoliša, osnov zakonitosti električnega toka in elektroribolova, vpliva električnega toka na ljudi ter prve pomoči in poznavanja predpisov, ki urejajo to področje. Status odgovorne osebe elektroribolova si običajno pridobi gospodar oziroma vodja lovne ekipe in elektroribič – upravljalca agregata. Ni pa odveč, če je formalno strokovno usposobljena celotna ekipa. Stroški izobraževanja so namreč zanemarljivi, če pomislimo na možne posledice poškodb ali celo smrti.

Sestava elektroribolovne ekipe se različno tolmači. Osebnost smatram, da njihovo potrebno število določajo predvsem pogoji odlova in izkušnost članov ekipe. Ob upoštevanju dobre opreme, normalnih pretokov vode (nizek, srednje nizek pretok) in nezahtevne dostopa do/iz vode nekega večjega vodnega telesa, bi ta bila:

- vodja odlova, ki z brega usmerja in usklajuje delo ekipe ter opozarja na nevarnosti (podvodni koreninski sistemi, kaverne, ...), možne padce članov, ostajanja otrpnjenih (galvanoziranih) rib po dnu vodotoka, beg rib iz električnega polja, ... Sočasno pa lahko z voznikom izvaja selekcijo in beleženje ulovljenih rib ter skrbi za pravilno regulacijo in stalno oskrbo transportnega bazena z kisikom;

- upravljalca agregata, v primeru uporabe stabilnega, na brežini postavljenega

agregata. Za njegovo prestavljanje z ene na drugo lokacijo mu pomoč nudi voznik;

- elektroribič (upravljalca prenosnega agregata) z lovilno anodo;

- dva lovilca rib (na levi in desni strani elektroribiča) s podmetalkami za pokrivanje celotnega električnega polja;

- dva ali štirje (v primeru večjih veder) nosači za hiter in neutrujajoč prenos rib do transportnega bazena;

- voznik transportnega vozila, ki sočasno predstavlja pomočnika pri aktivnostih vodje odlova in prenašanju agregata. V primeru

menzionirana, da ne pride do mehanskih poškodb rib. Prav tako ni odveč, če je na anodi vgrajeno stikalo za prekinitve električnega kroga v primeru trenutne ogroženosti članov ekipe ali rib.

Vsa oprema mora biti po vsaki uporabi očiščena in razkužena ter vzdrževana v skladu z navodili proizvajalca. Odslužena in poškodovana lovna oprema se zavrže.

Izvajanje elektroribolova

Na uspešnost elektroribolova vpliva vrsta dejavnikov: elektroribolovna oprema, velikost

Uigrana in dobro opremljena odlovna ekipa je temelj uspešnosti vsakega elektroribolova.

najetega vozila in voznika pa je pri vodji odlova ter upravljavcu stabilnega agregata nujna pomoč vsaj še enega člana.

Pri zahtevnih pogojih odlova pa se ribiške družine v praksi odločajo tudi za dve ekipi, ki delujeta vzporedno ali pa zaporedno. Pri slednjem moram opozoriti na potencialno nevarnost poškodb in poboja rib.

Elektroribolovna oprema

Za izvajanje elektroribolova obstoja vrsta baterijskih in bencinskih agregatov. Potrebna moč, njihovo delovanje in vzdrževanje je stvar elektro stroke. Za nas ribiče je predvsem pomembno njihovo nemoteno učinkovito delovanje in oprema, ki zagotavlja varen odlov. Pod to štejem anodo in podmetalko z izoliranimi ročaji, gumirane hlačne škornje in rokavice pri celotni ekipi ter plastična vedra za ročno prenašanje rib. Vsi kovinski in plastični deli opreme (kovinski obroči, robovi veder, ...) morajo biti zaobljeni, okna mrež pa ustrezno di-

vodnega telesa, pretok vode, prosojnost vode, prevodnost vode, temperatura vode, struktura dna (mulj, prodniki, kaverne, skale, ...), obseg – površina odlova, konfiguracija profila korita (strme, položne, zemeljske, kamnite, ... brežine), količina, vrste in kategorija rib ter izkušnost članov lovne ekipe.

Dober vodja (gospodar) si bo predhodno mesto posega v vodo celovito ogledal in elektroribolov načrtoval tako, da bo zagotovljena maksimalna varnost članov lovne ekipe in rib ter drugih vodnih organizmov. Šele temu lahko sledi organizacija elektroribolova. Za to pa je nujno poznavanje anodnega učinka. Zelo poenostavljeno gre za učinkovanje električnega toka na živčni sistem rib. Ob nastavitvi ustrezne moči agregata in sklenitvi električnega kroga pride do galvanotoksije, ki ribe pritegne k anodi. Če pa so ribe čezmerno izpostavljene električnemu šoku in premočnemu električnemu polju, to povzroči galvanonarkozo. Ribe otrpnejo in padejo na dno, v nadaljevanju pa pride do poškodb (zlom hrbtenice, ožganine na po-

Dvojna, vzporedno delujoča odlovna ekipa, ki pa ni povsem usklajena.

Usklajeno delo elektroribiča in lovilca rib

vrhnjici in usnjici, ...) ter njihovega poboja. Meja med galvanotoksijo in galvanonarkozo ni dobro razpoznavna ter je izključno odvisna od usposobljenosti elektroribiča. Pri tem pa moram izpostaviti, da se ribe po vrstah in velikosti povsem različno odzivajo na električni tok.

Evidentiranje ulovljenih rib in drugih vodnih organizmov

Vse ulovljene ribe in piškurje zabeležimo po vrstah, dolžinskih (starostnih) kategorijah, številu in teži. To je še predvsem pomembno, če na vodi odlova ni bilo opravljenih ihtioloških inventarizacij in so lahko ti podatki osnova nadaljnjemu ribiško-gojitvenem načrtovanju ter dokaz v morebitnih odškodninskih zahtevkih.

Ravnanje z ribami in njihov transport

Vse opravila z ribami v času elektroribolova in njihovega transporta je treba izvajati

»humano« ob upoštevanju naslednjih normativov (priporočil):

- ribe lahko prijemamo izključno z gumiranimi rokavicami, da ne pride do poškodb povrhnjice in usnjice;
- ribe pred vlaganjem v transportni bazen vizualno pregledamo. Poškodovane in ribe s sumom virusne, bakterijske ali zajedalske bolezni izločimo za nadaljnje diagnosticiranje ter zdravljenje;
- vse tujerodne vrste rib se izločijo in na human način uničijo ali preselijo v vodno okolje, kjer je njihova prisotnost neškodljiva;
- pred vlaganjem v transportni bazen ribe okopamo v čisti vodi. Transport rib z zablatenimi škrkami ni dovoljen;
- med odlovom in transportom mora biti vsaj 30 minut zamika za normalizacijo stanja otrpnenih rib;
- v primeru prisotnosti različnih vrst in kategorij (predvsem plenilskih) rib, le-te pred transportom omamimo, da se zmanjša presnova in s tem njihovo gibanje;

- v primeru ugotovljene prisotnosti zajedalcev (*arguloze*,...) ribe v času transporta okopamo v blagem dezinfekcijskem sredstvu (*raztopina NaCl, formalina, cloramina*,...);

- kakovost vode v transportnem bazenu mora biti enaka kakovosti vode vodotoka odlova. Še predvsem je pomembna izravnava temperature vode, da ne pride do temperaturnih šokov. Slednje pa je potrebno upoštevati tudi pri spuščanju – vlaganju rib;

- voda v transportnem bazenu mora biti oskrbovana z kisikom, količina vode pa mora omogočati plavanje rib;

- transportni bazen mora biti pred in po zaključku uporabe očiščen ter razkužen.

Vrednotenje

Vsak elektroribolov predstavlja za ribiško družino strošek. Ker gre običajno za naročene intervencijske odlove investitorjev/izvajalcev gradbenih posegov v vodna telesa (*v nadaljevanju besedila: naročnik*) pa je pomembno tudi njihovo vrednotenje. Izstavljeni račun mora izkazovati dejansko opravljeno delo in stroške, ki jih je ribiška družina z odlovom imela, vključno z morebitno škodo na ribah ter drugih vodnih organizmih, ki je nastala kot objektivna posledica odlova ali gradbenega posega v vodno telo.

V praksi se dogaja, da nekateri naročniki zavrnejo plačilo računa s pojasnilom, da je ribiška družina koncesionar, ki upravlja z javno dobrino in je reševanje rib njena pravica ter dolžnost. O tem bodo kaj več lahko napisali naši pravniki. Bi pa tu rad opozoril, da ribiška družina izvede elektroribolov šele po pravočasno izstavljeni pisni naročilnici (*najmanj 10 dni pred načrtovanim posegom*). V tej pa znesek ne sme biti omejen, kot to počnejo nekateri koncesionarji Agencije RS za okolje. Prav tako pa je te iste naročnike potrebno tudi podučiti, da intervencijskega odlova ni mogoče izvesti »čez noč« v vseh vremenskih razmerah. Še vedno pa se najdejo tudi takšni, ki s stroji vdrejo v vodno telo in če jih slučajno zasledimo, za nazaj izstavijo naročilnico. Smatram, da to teh ne bi smeli biti pustljivi.

Stroške odlova predstavljajo:

- posreden – pripravljalni čas elektroribolova: čas priprave lovne opreme in njenega transporta na delovišče ter čas povratnega razkladanja, čiščenja in skladiščenja;
- neposreden čas elektroribolova: čas obratovanja agregata – odlova na območju delovišča in čas transporta ter vlaganja rib;
- transport odlovne ekipe: transportni stroški članov odlovne ekipe dom – delovišče – dom.
- transport odlovne opreme: transportni stroški odlovne opreme skladišče – delovišče – skladišče.
- transport rib: transportni stroški odvoza in vlaganja rib: delovišče – lokacija vlaganja – delovišče.

Mali gojitveni potoki ne zahtevajo številčne odlovne ekipe, pogostokrat pa je odlov možen neposredno z brežine.

Poškodovane in »suho« transportirane ribe lovni ekipi niso v ponos.

Zgolj informativno prilagam aktualni cenik, ki ga uporabljamo ribiške družine Zveze ribiških družin Celje.

Predmet storitve	enota mere	cena
RIBIŠKI KOORDINATOR (predstavnik ribiške družine za neposredno dogovarjanje in usklajevanja gradbenega posega ter stroškov z naročnikom)	ura	19,95 evrov
RIBIŠKI NADZOR (predstavnik ribiške družine za operativno spremljanje del v območju stalne vode z vidika zaščite interesov ribištva in naročanja odlovov rib v primeru njihovega ponovnega vdora v območje gradbišča)	ura	12,50 evrov
VODJA ODLOVA	ura	19,95 evrov
ČLAN ODLOVNE EKIPE (Elektroribič, lovilec rib, nosači rib in voznik)	ura	12,50 evrov
ELEKTROAGREGAT	ura	18,85 eur
TRANSPORTNI BAZEN	ura	12,50 eur
ČOLN	ura	14,60 eur
KISIK (po računu dobavitelja)		
TRANSPORTNI STROŠKI (30% vrednosti litra 95 oktanskega bencina/km)	km	0,37 eur
TRANSPORT OPREME po računu izvajalca storitve, če ni vozilo last ribiške družine		
TRANSPORT RIB po računu izvajalca storitve, če ni vozilo last ribiške družine		

Cene storitev se zdijo nekaterim naročnikom previsoke. Gre predvsem za njihovo nepoznavanje pogojev dela in zahtevnosti ter nevarnosti elektroribolova. Nujno je, da jih s temi že pred odlovom seznanimo.

Menim, da so sestavni del obračuna stroškov odlova naslednje aktivnosti:

- ogled lokacije in dogovor z naročnikom o terminskem načrtu in obsegu posega v vodno telo ter določitev območja intervencijskega odlova. Ta predstavlja (v odvisnosti od zaprtosti lokacije, hidroloških razmer in gostote naseljenosti rib) pet- do desetkratnik površine neposrednega območja gradbišča;

- dvakratni odlov določenega območja. Intervencijski odlov je potrebno ponoviti po vsaki prekinitvi dela, daljši od 48 ur, in po vsaki visoki vodi oziroma z dnem, ko ribiški nadzorni organ zazna vdor večjega števila rib v območje neposrednega gradbišča;

- postavitev mehanske ali elektro zapore za zaščito gradbišča pred ponovnim vdorom rib in drugih vodnih organizmov, če je to fizično izvedljivo ter ekonomsko

upravičeno in če tega na svoje stroške ne izvede naročnik;

- ribiški nadzor v času izvajanja gradbenih del v območju stalne vode;

- ponovna naselitev rib, rakov, piškurjev, žab in školjk, če gre za investicijske gradbene posege.

Ribiška družina mora o času intervencijskega odlova pravočasno obvestiti naročnika, ta pa ima pravico do nadzora storitve.

V primeru, da ribiška družina ne more izvesti intervencijskega odlova, ga je potrebno naročiti pri organizaciji, ki ji je to predmet poslovanja (Zavod za ribištvo Slovenije,...). Nadzor nad tem odlovom pa je v pristojnosti ribiške družine in njegovega naročnika. Vsi stroški tega odlova se zaračunavajo naročniku, povečani za dejanske stroške, ki jih je ribiška družina z njegovo organizacijo in nadzorom imela.

Vse škode na ribah, rakah, piškurjih, žabah in školjkah, ki bi nastale kot objektivna posledica intervencijskega odlova ali gradbenega posega v vodno telo, gredo

v breme naročnika. Škoda se opredeli po zaključku vseh del. V primeru, da višino škode ni mogoče določiti sporazumno, se izdelava ocene poveri za to pooblaščenici instituciji. Škoda se zaračunava po Pravilniku o odškodninskem ceniku za povračilo škode na ribah (Uradni list RS, številka 110/08).

Višino stroškov elektroribolova pogojuje predvsem hidrometeorološke razmere (pogoji dela) in usposobljenost lovne ekipe. Casovni in prostorski normativi niso predpisani. Zaradi korektnosti do naročnikov (in zaradi pretiravanja nekaterih ribiških družin) pa bi bilo umestno to področje urediti (Ribiška zveza Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije). Na osnovi osebnega poznavanja problematike dajem v razmišljanje naslednje postavke:

- enota mere neposrednega odlova veliko tekoče vodno telo: 100 m²/ura;
- enota mere neposrednega odlova malo tekoče vodno telo: 200 m²/ura;

- faktor za izredno zahtevne pogoje odlova (velik pretok, velika povprečna globina, neporavnana oblikovanost dna, naplavinne,...): 2;

- minimalna sestava odlovne ekipe na en elektroagregat: vodja odlova/regulator kisika, elektroribič (upravljalcev agregata), lovilec rib I, lovilec rib II, nosač rib I, nosač rib II, voznik transportnega vozila.

V zaključku si dovolim pripomniti, da načeloma nasprotujem elektroribolovu. Menim namreč, da znanost še ni v celoti predstavila škodljivih posledic elektrošokov na ribe in druge vodne organizme. Žal pa je ta trenutek elektroribolov edina učinkovita metoda reševanja rib in ihtioloških raziskav voda. Kot nujno zlo ga pač moramo sprejeti. Pričakujem pa tudi, da bo Ribiška zveza Slovenije področje izvajanja in vrednotenja intervencijskih odlovov uredila tako, da to za investitorje/izvajalce posegov v vode ne bo več sporno, ribiškim družinam pa bo ustrezno plačano naporno delo in nadomestilo povzročene škode na ribah.

Milan Štraus

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

Stare in nove virusne bolezni krapov

Virusne bolezni so najbolj nevarne bolezni rib v intenzivnih vzrejah in tudi v naravi. Še posebno nevarne so pri krapih, ki jih po navadi vzrejajo v obsežnih ribnikih, v katerih je okužbo težko ali celo nemogoče izkoreniniti. Razen že dobro znanih virusnih bolezni se zaradi globalne trgovine in sprememb v okolju pa tudi zaradi čedalje intenzivnejše proizvodnje pojavljajo vedno nove, o katerih še ne vemo dovolj in je tudi zato tveganje, da se bodo razširile, še večje.

Najdlje in zagotovo tudi najbolj znana in raziskana virusna bolezen pri krapih je spomladanska viremija krapov, ki jo je že v začetku prejšnjega stoletja z imenom kužna krapška vodenica poznal in opisal nemški biolog Wilhelm Schäperclaus. Povzročitelja bolezni *Rhabdovirus carpio* so prvič ugotovili v ribnikih na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Objava te ugotovitve avtorjev prof. Nikole Fijana s sodelavci leta 1971 je bila še do pred nedavnim največkrat citirani hrvaški znanstveni članek. Morda je še dandanes, vendar o tem nimam svežih podatkov. Kasneje so bolezen ugotovili tudi drugod po svetu, kjer gojijo krape. Poleg krapov in njegovih okrasnih različic (*Cyprinus carpio*) so za spomladansko viremijo dovzetni še zlata ribica (*Carrasius auratus*), beli amur (*Ctenopharyngodon idella*), sivi (*Hypophthalmichthys nobilis*) in srebrni tolstolobik (*H. molitrix*), navadni koreselj (*Carrasius carrasius*), linj (*Tinca tinca*) in som (*Silurus glanis*).

Znaki bolezni so precej neznaki oziroma so podobni nekaterim drugim boleznim. Prvi znak je povečan pogin, bolni krapji so apatični, upočasnjeno dihaajo, nimajo ravnotežja in pogosto ležijo na boku. Zadržujejo se tudi ob robovih bazena oziroma tam, kjer je tok vode šibkejši. Bolne ribe so temnejše, imajo izbuljene oči, povečan trebuh, krvavitve po koži in očeh in odprt anus, iz katerega se izceja redka belo rumena sluz. Pri krapih luskinarjih je izrazita nasršenost lusk (*lepidortosis*). V notranjih organih so vnetja, edemi (kopičenje tekočin v tkivu med celicami) in krvavitve. Še posebno izrazite so krvavitve po ribjem mehuru, krvavitve po prečno progasti mišičnici pa so za

to bolezen še prav posebno značilne (patognomonične). Podobni znaki kot pri spomladanski viremiji krapov, če izvzamemo krvavitve po prečno progastih mišicah, so tudi pri okužbi krapov z *Aeromonas salmonicida* *subsp. nova* in drugih okužbah *Aeromonas*. Pogosto se

Na obsežnih vodnih površinah sredi narave je okužbe krapov težko izkoreniniti.

te okužbe pojavijo skupaj in obeh boleznih sploh niso ločili in so ju imenovali kužna krapška vodenica. Za spomladansko viremijo krapov so najbolj dovzetne mlade ribe, pri katerih je lahko pogin tudi 70 %, pri starejših krapih pa je manjši. Najpomembnejši dejavnik, ki vpliva na bolezen, je temperatura vode in od tod tudi ime spomladanska viremija. V naših podnebnih razmerah se bolezen namreč vedno pojavi spomladi pri nižjih temperaturah. Pri množičnih izbruhih bolezni v letih 1969 in 1970, kot jih opisujejo Fijan in sodelavci, je bila temperatura od 12 °C do 22 °C, pri poskusih pa so ugotovili, da je najvišja pričakovana smrtnost krapov od 10 °C do 18 °C. V laboratoriju virus najuspešneje raste pri temperaturi 20 °C in 22 °C, ki je tudi temperatura, pri kateri ribe ustvarjajo protitelesa, tako da v jeseni, čeprav okužene, nikoli ne

zbolijo. Ukrepi za preprečevanje bolezni so običajni, zlasti je treba paziti, da ne kupujemo okuženih rib. Spomladanska viremija krapov ima v vzreji krapov podobno mesto, kot jo ima virusna hemoragična septikemija (VHS) pri postrvih in je bila sprva tudi na seznamu neeksotičnih bolezni Direktive 2006/88/ES. Vendar pa so ribogojci vzhodnih držav temu nasprotovali in dosegli, da boleznim ni na seznamu te Direktive. Menim, da to ni bila modra odločitev, saj bolezen lahko bodisi zaradi spremembe virusa ali pojava občutljivejših rib spet postane zdravstveni problem krapov, kot je bil nekdanj, ne bo pa pravne podlage za njeno izkoreninjenje ter morebitno finančno pomoč ribogojcem in raziskave.

Zelo dolgo znana virusna bolezen krapov so tudi koze krapov. Virus koz krapov CyHV-1 (*Cyprini herpes virus 1*) je zelo podoban virusu, ki povzroča norice ali vodene koze pri otrocih. Po ozdravitvi ostane virus vse življenje v telesu in lahko pozneje v odrasli dobi ob hujši oslavitvi odpornosti povzroči herpes zoster, imenovan tudi pasovec. Kot virus noric je tudi virus koz krapov razširjen po vsem svetu in prizadeva navadnega in koi krapa. Bolezen se pojavi z značilnimi novotvorbami po koži pri imunsko manj odpornih krapih pri nizkih temperaturah vode. Razen zelo mladih in zelo oslavljenih rib ribe ne poginjajo zaradi koz krapov. Ko se temperatura vode poviša, bolezen mine sama po sebi, preživele ribe pa virus po vsej verjetnosti prenesejo na nove generacije. Koze krapov zlahka prepoznamo po mehkih rožnatih bradavicah, podobnim izrastkom po koži. Za razliko od drugih novotvorb, ki se

prav tako lahko pojavijo, so novotvorbe pri kozah krapov krhke in jih z lahkoto odluščimo od kože. Čeprav ribe ne poginjajo, ima bolezen velik ekonomski pomen, saj preživelim ostane madež na koži, kar zmanjša ekonomsko vrednost rib za prehrano, še bolj pa okrasnih koi krapov. Novotvorbe, ki nastanejo pri kozah krapov, rastejo tudi v laboratoriju (*in vitro*) in so iz njih pripravili celično kulturo EPC (*Epithelioma papulosum cyprini*), ki ima izjemno dobre lastnosti za izolacijo virusov na celični kulturi in jo uporabljajo za diagnostiko virusnih okužb pri ribah v laboratorijih po vsem svetu. Citiranost iznajdbe celične kulture EPC, prav tako hrvaške znanstvene objave prof. Fijana s sodelavci, je kot objava povzročitelja spomladanske viremije krapov izjemno pogosta.

Bolj kot virus CyHV-1 je znan in zloglasen herpes virus pri ribah Cyprini herpes virus 3 (CyHV-3), ki povzroča koi herpes virozo (KHV). Po prvih izbruhih bolezni v zadnjih letih prejšnjega stoletja se je KHV naglo razširil po vsem svetu, kjer gojijo koi krape in krape za prehrano. Ko se bolezen v ribji jati pojavi prvič, lahko povzroči od 70 do 95 % smrtnost rib. Pojav in širjenje KHV po svetu je imel usodne posledice za vzreditelje okrasnih koi krapov, predvsem pa se je občutno zmanjšala vzreja krapov za prehrano, kar je v nekaterih državah, kjer so od te vzreje odvisni, skoraj usodno vplivalo na preskrbljenost s hrano. Čeprav danes bolezen precej dobro poznamo, predvsem nam je povsem jasno, da je izbruh bolezni povezan z nenadnimi spremembami vzrejnih razmer oziroma stresom, se še vedno ne moremo izogniti občasnim izbruhom bolezni in širjenju okužb.

KHV se najbolj značilno kaže na škregah in po koži, ki sta predilekcijski mesti (vnaprej določeno posebno dovzetno mesto) virusa. Po škregah opazimo bele madeže, ki kasneje, če se nanje naselijo bakterije in plesni, porumenijo ali porjavijo. Po koži pa se pojavijo mesta, pokrita z debelo plastjo sluzi, ki se kasneje odlušči, koža pa postane groba kot smirkov papir. Značilen znak so tudi vdrtne oči (*endophthalmus*), na kar pa se ne smemo zanašati, in dejstvo, da v ribniku z več vrstami rib zbolevali le krapji. Bolni krapji se, če je mogoče, zadržujejo na izvoru sveže vode, kjer zaradi poškodovanih škrge lažje dihalo. Krapji, ki preživijo, vse življenje širijo okužbo, zato jih ne smemo premeščati drugam. Bolezen je bila na višku pojavnosti in bioloških in ekonomskih izgub krapov ravno v času, ko so oblikovali Direktivo 2006/88/ES in je bila zato razumljivo uvrščena na njen seznam neeksotičnih bolezni, kamor sodita

tudi virusna hemoragična septikemija postrvi (VHS) in infekciозна hematopoetska nekroza (IHN). Čeprav za KHV veljajo enaka dobro znana in utečena pravila za preprečevanje in zatiranje, kot veljajo za VHS in IHN, pa so bila navodila za pridobivanje in vzdrževanje zdravstvenih statusov sprejeta šele lani.

Poleg CyHV-1 in CyHV-3 je še herpes virus CyHV-2, ki povzroča herpesvirus hematopoetsko nekrozo (HVHN) pri zlatih ribicah. Ker je virus v vzrejnih ribnikih precej razširjen, zlate ribice pa so lahko dragocene in tržno pomembne okrasne ribe, je treba misliti na ugotavljanje okuženosti zlatih ribic s tem virusom in posledično omejevanje njihovega trženja. Upoštevati je namreč treba, da so v zadnjem času tudi v Evropi CyHV-2 ugotovili pri srebrnem (*C. gibelio*) in navadnem koreslju (*C. carassius*), v poskusnih razmerah pa so se uspešno okužili tudi krapji. Obolenost koresljev je najvišja v temperaturnem območju od 20 °C do 25 °C, od 13 °C do 15 °C pa so koreslji postali proti okužbi odporni, kar bi veljalo upoštevati pri preprečevanju bolezni. Leta 2011 so zaradi HVHN ugotovili množične pogine koresljev v jezerih na Nizozemskem in Češkem. Na Nizozemskem je od maja do avgusta poginilo 2500 koresljev, na Češkem pa med majem in junijem več kot 1400 kg. Oboleli koreslji so imele krvavitve po koži, plavutih in v očeh, koža je bila zelo zaslužena, škrge pa vnete in zadebeljene. Podobne znake so pri srebrnih koresljih ugotovili tudi v Avstriji, Švici in Nemčiji. Po vsej verjetnosti je bolezen kot pri vseh herpes virozah povezana s stresom. Vsekakor je treba HVHN obravnavati kot eksotično bolezen (bolezen, ki je še ni) z morebitnimi velikimi posledicami za ribe v naravi.

Za Evropsko krapogojstvo je zagotovo najnevarnejša in »najnovejša« porajajoča (emerging) se virusna bolezen krapov koi sleepy disease (KSD), imenovana tudi carp edema virus (CEV), ki smo jo v prostem prevodu – poimenovali »bolezen zaspanih koi krapov«. Znano je, da je bolezen pri koi krapih na Japonskem že dolgo prisotna, Japonci pa so uvedli ukrepe za obvladovanje CEV/KSD, namesto da bi omejili trgovanje in okužbo izkoreninili, s čimer so povzročili, da se je okužba razširila po vsem svetu. V Evropi podobne viruse ugotavljamo že od leta 2009. Leta 2015 je bila v Kopenhagnu organizirana delavnica, na kateri so predstavniki iz Avstrije, Češke, Francije, Nemčije, Italije, Nizozemske in Velike Britanije opisovali izbruhe

te bolezni v svojih državah. Takoj po delavnici so okužbo ugotovili tudi na Poljskem. Po izkušnjah, ki jih imamo v Evropi, se bolezen zaspanih koi krapov pri navadnem krapu pojavlja pri nizkih temperaturah od 6 °C do 9 °C pozimi in zgodaj spomladi, pri koi krapih pa pri višjih temperaturah od 15 °C do 25 °C pozno pomladi in zgodaj jeseni.

Po vsej verjetnosti je v Evropi okužba s CEV/KSD precej bolj razširjena, kot imamo uradnih ugotovitev. To domnevamo zato, ker virusa ni mogoče kultivirati na celičnih kulturah in ga zato ne moremo ugotoviti pri rutinskih preiskavah, ker bolezen ne povzroča vedno visoke smrtnosti. Mogoče pa je tudi, da CEV/KSD zamenjujemo s KHV. Poleg možnosti ugotavljanja virusa z elektronskim mikroskopom (EM) smo orodje za ugotavljanje virusa z molekularnimi metodami namreč ugotovili šele pred nedavnim. V prihodnje bo treba raziskave bolezni zaspanih koi krapov usmeriti tudi v proučevanje lastnosti virusa, na primer koliko časa virus preživi zunaj ribjega organizma, katere vrste so poleg krapov še dovzetne za okužbo, kolikšna je stopnja okuženosti v ribji jati in ne nazadnje kateri so dejavniki, ki sprožijo bolezen.

V proučevanju in boljšem poznavanju novih virusov posebej obetajo »metode naslednje generacije sekvencioniranja«, ki bodo pripomogle k učinkovitejšemu oblikovanju orodij (primerjev) za ločevanje širšega nabora virusov DNA pri ribah.

Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.
Inštitut za zdravstveno varstvo in gojitev divjih živali, rib in čebel,
Veterinarska fakulteta
Univerze v Ljubljani
vlasta.jencic@vf.uni-lj.si

Literatura

Daněk T in sod. (2012). Massive mortality of Prussian carp *Carassius gibelio* in the upper Elbe basin associated with herpesviral hematopoietic necrosis (CyHV-2). *Diseases of Aquatic Organisms* 102: 87–95.

Fijan N. (2006). Zaštita zdravilja riba. Poljoprivredni fakultet, Osijek.

Goodwin AE, Sadler J, Merry GE, Marecaux EN. (2009). Herpesviral hematopoietic necrosis virus (CyHV-2) infection: case studies from commercial goldfish farms. *Journal of Fish Diseases* 32: 271–278.

Haenen O., Way K., Gorgoglione B., Ito T., Paley R., Bigarré L., Walczek T. (2016). Novel viral infections threatening Cyprinid fish. *Bulletin of European Association of Fish Pathologists* 36: 11–23.

STARI NAČINI RIBOLOVA (4. DEL)

Vrše, ribji koši, bobni, perotnjaki in podobne priprave

Ena najbolj razširjenih naprav za lov rib so bile vrše, ki so se razlikovale glede na njihovo uporabo pri ribolovu, pa tudi glede velikosti in izbire materiala, iz katerega so bile izdelane. Tako kot za drugo ribolovno orodje so tudi za vršo uporabljali več imen.

Slovar slovenskega knjižnega jezika navaja, da je vrša (ravšelj) iz vrbovih vej ali žice pletena, košu podobna priprava za lovljenje rib. Umekova jih opisuje kot pripomočke stožčaste oblike, pletene iz vrbovja. Pivk je navedel, da je vrša v bistvu trojni sak. Dr. Janko Lokar je v Lovsko-ribiškem slovarju navedel, da ima obliko stožca ter da je pletena iz vrbovine ali narejena iz mreže, pritrjene na potrebno število obročev. Kot navajata Jelačin in Pirc, so jih ponekod imenovali ravšeljni (raušeljni), drugi pa tudi samolovke. Pri opisu sta povzela navedbe Ljudevita Pivka. Etnologinja Makarovičeva piše, da je vrša lahko spletena iz vrbovih šib ali narejena iz mreže, pritrjene na poljubno število obročev.

Sprva so bile vrše pletene iz vrbovih vej, kasneje tudi iz tanjše vrvi ali žice. Pletene so bile tako, da so se proti enemu koncu postopoma zoževale. V notranjosti so imele tri ali več različno velikih obročev, od največjega za vhodom v vršo do najmanjšega ob zaprtem delu vrše. Na koncu vrše je bila daljša vrvica, na katero je ribič privezal dve palici, ju zataknil na spodnji obroč in ju tako napel. Vrše so nastavljali v vode ali vodne tolmane, kjer so vedeli, da je največ rib, samo vršo pa so po navadi z močnejšo vrvijo ali verigo pripeli na drevo ob obrežju.

V vršo so dali koruzni storž, kos mesa ali drugo vabo za ribe. V vršo je riba zlahka zaplavala, sama struktura vrše pa ji je preprečila, da bi izplavala iz nje. Manjše vrše so uporabljali tudi za lov rakov.

Ribolov z vršami sodi med starejše načine ribolova. Nastavljali so jih v vode ali vodne tolmane, za katere so vedeli, da je tam največ rib. Najstarejša doslej najdena vrša oziroma njeni fragmenti

izvirajo iz srednje kamene dobe (mezolitika), hrani pa jih narodni muzej v Litvi. Najstarejša slika vrše izvira iz leta 1426 (Hausbuch der Mendelschen Zwölfbrüderstiftung), hrani pa jo biblioteka v Nürnbergu. Najstarejši zapis o ribolovu z vršami pri nas je zapustil Janez

prepovedanega časa ribolova z vršami so bile zapisane v vseh kasnejših zakonodajah, vse do sredine petdesetih let prejšnjega stoletja, ko je postal ribolov z vršami povsod prepovedan. Nekateri so njihovo uporabo piporočali samo še za lov postrvi in lipanov v času drsti, da bi za potrebe ribogojnic pridobili dovolj iker.

Zelo podobni vršam so bili ribji koši. Kot navaja Umekova, so bili navadno pleteni iz smrečja.

Kot je razvidno iz Lokarjevega opisa, so koš nastavljali proti vodnemu toku tako, da je bil del koša nad vodo. Na obeh straneh koša so vodo zagradi s kamenjem. Pri ribolovu sta sodelovala vsaj dva ribiča: eden je čakal pri košu, drugi je podil ribe proti njemu.

Pogosto so vrši dodali še dve stranski mreži (peruti/petoti), ki sta ribe usmerjali v vršo. Takšno pripravo so imenovali perotnjak. Obstajale so tudi

dvostranske vrše, imenovane boben (dvojni/dvostranski sak), v katerega so ribe lahko zaplavale v odprtino na obeh straneh.

Dr. Romana Erhatic Širnik

Viri

Jelačin, M. in Pirc, A. S. 1955. Ribiške mreže in njihova uporaba. Ribič, str. 149–152

Lokar, J. 1937. Lovsko-ribiški slovar, str. 109

Nadler, J. *Die ersten Reusen und Fischzäune*. <http://www.Historischer-fischer.de>

Pivko, L. 1935. Ribišstvo v Dravi in njenih vodah. Časopis za zgodovino in narodopisje, št. 3, str. 159

Umek, E. 1970. Ribišstvo in ribolov. Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev str. 469–520

Ribolov z vršo (risba Igor Rehar)

Vajkard Valvasor v svoji Slavi vojvodine Kranjske (1689), v kateri navaja, da so po Cerkniskem jezeru lovili tudi z vršami. Bilo je natančno določeno, s koliko vršami je smel posamezni ribiški upravičenec loviti ribe. Tudi kasnejši arhivski dokumenti in drugi pisni viri potrjujejo, da so z vršami lovili ves čas, tudi še po drugi svetovni vojni.

Kot za vse druge ribiške pripomočke so pri ribolovu tudi za uporabo vrš veljale omejitve.

Že v začetku 16. stoletja so prepovedali prepogosto polaganje vrš v Muro. Po štajerskem redu o ribištvu za deželnoknežje vode na Štajerskem je bila prepovedana uporaba preozko pletenih vrš. Po inštrukcijah deželnoknežjega ribiškega mojstra za Štajersko in tudi v štajerskih redih iz 17. stoletja je bila prepovedana uporaba vrš od 29. septembra do konca marca. Omejitve glede uporabe vrš v posameznih vodah in tudi glede

OBISK REČICE ČABRANKE

V deželi Petra Klepca

Izpod mogočnega hribovja visoko v Kolpski dolini priteče majhna rečica, obdana s temnimi gozdovi in bogatimi pašniki. Med seboj ločuje dve državi, Slovenijo in Hrvaško, v svojih nedrjih pa skriva številne nadvse dragocene zaklade. Ribiče bodo zanimale zlasti čudovite potočne postrvi, šarenke in lipani, ki plavajo v njenih bistrih curkih in tolmunih. Ob bližnji Kolpi, ki je večja in med ribiči bolj znana, je v spomladanskem in poletnem obdobju kar precej gneče. Čabranko, za katero se zdi, da je kar malo pozabljena, v istem času obdaja tančica skrivnosti, ribolov na njej pa je prav tako dober, če ne celo boljši.

Poznate legendo o Petru Klepcu, mladem pastirju iz Zgornje Kolpske doline? Izročilo pripoveduje, naj bi nekoč šibak fant z gostim vejevjem zakril spečo gorsko vilo in jo tako obvaroval pred žgočim soncem. Vila mu je prijaznost in dobroto povrnila s posebno nadnaravno močjo. Z njo je mladi Peter lahko pregnal zavojevalske Turke in rešil Kolpsko dolino, cesar pa naj bi mu v znamenje hvaležnosti poklonil pravico do lova in ga oprostil davkov.

Če je Peter Klepec res živel – mimogrede: ob Kolpi je kar nekaj družin s takšnim priimkom –, ga je pot kdaj pa kdaj verjetno zanesla tudi ob Čabranko. Seveda ne vemo, če je v njej lovil ribe, so pa v Čabranki takrat nedvomno že prebivale. Le pošalimo se lahko, da bi Peter Klepec gotovo lovil lipane, in to samo s suho muho!

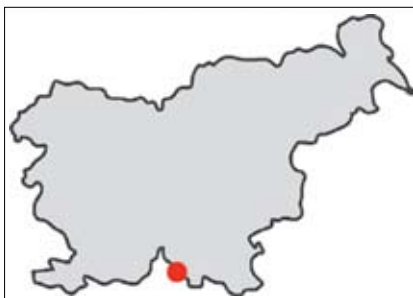
Rečica je lep primer majhnega predalpskega vodotoka, ki je občasno hudourniškega značaja. Pretok, ki je primeren za ribolov, je do približno 5 m³/s, raje manj. Podatke o vodostajih Čabranke lahko preverite na strani <http://mvodostaji.voda.hr>. Krajšim curkom sledijo manjši tolmuni, njim pa dolge plitvine.

Zelo zanimivo je, da Čabranka izvira le kakih pet kilometrov od območja, kjer se različni manjši potoki stekajo v Obrh, leta v Stržen, Rak in naprej do Ljubljane, ki se pri Ljubljani izlije v Savo. Čabranka teče na vzhodno in jugovzhodno stran, kjer se pri Osilnici izlije v Kolpo. Na koncu se vode iz istega hriba, ki jih med seboj loči različna nagnjenost terena, zopet srečajo, ko se pri Sisku na Hrvaškem združita Kolpa in večja Sava.

Čabranka je razmeroma dolga, okoli 18 km, ni pa zelo široka – največ do okoli deset metrov. V njenem zgornjem delu prebivajo potočne postrvi, ribiči lahko ujamejo tudi kakšno šarenko. Spodaj so pogosti lipani, v zadnjem času se jim pridružujejo tudi sulci, ki iščejo nova primerna mesta za drst. Obrežje Čabranke je zaraslo, zato bodo ribičem prišle prav krajše muharice, ki naj bodo zaradi manjših rib tudi lažje. Palice, akcije od #3 do #5, bodo ravno pravšnje.

Glavni podatki o revirju

S Čabranko gospodarijo v RD Kočevje in hrvaški ribiči iz ŠRU Čabranka. Žal sode-

Položaj odseka na rečici Čabranki, kjer smo lovili.

lovanje ni bilo vedno najboljšo, o čemer pričajo tudi ločeni pravilniki o ribolovnem režimu. Čeprav je na slovenski strani reke oziroma s slovensko ribolovno dovolilnico dovoljeno le muharjenje, sta na hrvaški strani oziroma s hrvaško dovolilnico še vedno dovoljena tudi vijačenje in ribolov z vodno kroglico.

Mi smo lovili s slovensko dovolilnico, ki jo je izdala RD Kočevje, zato smo seveda

muharili. Odločili smo se, da bomo poskusili srečo od sotočja s Kolpo pri vasi Osilnica pa do mejnega prehoda nad vasjo Sela, kjer je betonski most. Celoten odsek, kjer smo lovili tisto dopoldne, je dolg približno 1,5 km, kar je nekaj manj kot desetina celotnega toka Čabranke.

Dovolilnica, ki stane 20 evrov, je enaka kot za Kolpo, saj velja za oba revirja. Ribolovna sezona traja od 1. aprila do 30. septembra. Za lipana velja režim ujemi in spusti, potočna postrv pa ima najmanjšo lovno mero 30 cm. Dovoljeni dnevni uplen sta dve potočni postrvi. Obvezna je uporaba trnkov brez zalusti ali pa jim moramo zalusti stisniti. Dovoljena je uporaba le ene umetne muhe.

Ribolovne dovolilnice lahko kupite v ribiški trgovini Kostevc v Kočevju (www.kostevc.si) ali v Hotelu Kovač v Osilnici (www.kovac-kolpa.com). Dostop do revirja je najenostavnejši po lokalni cesti iz smeri Petrine in Osilnice. Avto pustite pred Hotelom Kovač ali na drugih primernih mestih.

Čabranka je prikupna rečica na južni slovenski meji blizu naselja Osilnica. V njej živijo čudovite potočne postrvi in lipani, pa tudi šarenke, klani in druge manjše ribje vrste.

Med lanskim obiskom so nas premamili lipani. Takole so se sončili v plitvinah in čakali mušice, ki jim jih je vodni tok prinašal pred gobček.

Takšni lipani, velikosti od 35 do 40 cm, so v Čabranki kar pogosti. Uspešno smo jih lovili s suhimi muhami. Pravo veselje jih je bilo opazovati v bistri vodi, kako so premikali oči in krenili za ponujeno umetno muho.

Bližnji posnetek lepota iz Čabranke; krasijo ga številne črne pike za škržnim poklopcem in pisana hrbtina plavut. Le trenutek smo mu vzeli, da bi se naužili njegovih lepot, in že je zaplaval nazaj v svoje domovanje.

Lovili smo »na videno« in vedno zelo blizu. Najprej smo previdno stopili v vodo in počakali nekaj minut, da se je voda umirila. Nato si je bilo treba izbrati lipana in mu ponuditi suho muho. V približno polovici primerov jo je vzel!

Čudovito lipanovo telo je prišlo v bistri vodi še bolj do izraza. Ribe iz Čabranke so zdrave in v dobri kondiciji.

Ocenjevalni list

Revirje ocenjujemo tako, da vsako izmed sedmih kategorij ocenimo z oceno od 1 do 6. Kategorije so ustrezno ovrednotene, kar pomeni, da sta npr. čistoča vode ali ribja populacija pomembnejši kategoriji kot možnost parkiranja ali dostop do vode.

Vodotok: Čabranka
Revir: Čabranka
Upravljavec: RD Kočevje

Kategorije in vrednost (faktor)	Obrazložitev kategorije	Ocena od 1 do 6	Rezultat (zvezdice)
Kakovost vode 0,20	Čistost vode in okolice vodotoka. Splošna senzorična ocena.	4,5	0,90
Pestrost ribolova 0,10	Ali je na revirju primeren ribolov za začetnike in izkušene ribiče. Pestrost vodotoka s stališča načina ribolova.	4,0	0,40
Cena dovolilnice 0,10	Ocena razmerja med kakovostjo ribolova in ceno dnevne dovolilnice.	5,0	0,50
Ribja populacija 0,30	Možnost ribolova več ribjih vrst v različnih letnih časih.	4,0	1,20
Pristop do vode 0,075	Zaraščenost vodotoka, udobnost pri ribolovu (metanje).	4,0	0,30
Dostop do revirja 0,075	Prometna povezanost, možnost primerne parkiranja.	4,5	0,3375
Ocena upravljavca 0,15	Dostopnost do pomembnih informacij, odzivnost informacij, odzivnost in prijaznost upravljavca.	6,0	0,90
		32 točk	4,5375 zvezdice

Ribolov na Čabranki

Srečo smo imeli, da smo bili nastanjeni v Osilnici, zato do vode nismo imeli daleč. V ribiško opravilo smo se oblekli že v apartmaju, tam smo pripravili tudi palice, kolesca in drugo najnujnejše. Do Čabranke smo odšli kar peš. Odločili smo se, da bomo lovili z devet čevljev dolgo palico, akcije #5, proizvajalca Cortland, ki sodi v srednji razred muharic. Prijatelj nam je posodil krajšo palico, akcije #4 in dolžine 8 čevljev, proizvajalca Thomas & Thomas. Razlika med prvo in drugo palico je očitna: druga sodi v višji kakovosti (in cenovni) razred, lipanov pa ni ujela kaj dosti več kot prva.

Za Čabranko bi priporočali krajše palice, nekje od 6 do 8 čevljev, ki naj bodo srednje akcije. Z mehkejšimi palicami bo težje metati, s tršimi, ki imajo hitrejšo akcijo, pa prav tako. Čabranka ni široka, zato so meti kratki, najpogosteje kolutni. Vrvice naj bodo prilagojene palicam, kolesca prav tako. Ni nujno, da imajo močno zavoro, saj bodo vse opravile roke. Njihova funkcija bo pravzaprav le lepota, za »pospravljanje« vrvice.

Že v apartmaju smo pripravili kratke, od 2 do 3 metre dolge predvrvice. Stavili smo jih iz treh delov, in sicer po Ritzevem načelu 60-20-20. Najdebelejši in drugi najdebelejši del smo povezali s klenovim vozlom, trnico (zaključni del

Upoštevali smo nasvet prijatelja Gregorja Štefančiča, lastnika trgovine Kostevc v Kočevju, in uporabili posnetek s telesom iz škrlatne volne in obiljem račjega puha. Ko je odpovedala dobra stara puhovka (angl. F-Fly), smo navezali mojstrovino, ki je vidna na fotografiji, in uspeh ni izostal.

Lipani se so dvigovali tudi na domišljajske posnetke, denimo na kraljevega kočijaža (angl. Royal Coachman). Zdi se, da sta jih premamila rdeča svila, uvezana v telesce muhe, in rusjakove mike.

Za Čabranko so značilne čudovite temne potočne postrvi z velikimi rdečimi pikami.

Po zraku so letale tudi velike prodnice, ki jih biologi imenujejo *Perla maxima*. Ob večerih ni bilo vredno poskusiti loviti tudi na posnetke takšnih in podobnih živalic.

Osilnica je prijetno naselje na ravnici blizu sotočja Kolpe in Čabranke. Ribiči jo radi obiskujejo. Pozimi lovijo sulce, v toplejših obdobjih pa postrvi in lipane.

laksa) pa smo na predvrstico pritrdili z drobnim obročkom (pri tem smo uporabili jezerkin vozec). Odločili smo se, da bomo pripravili tri različne predvrstice s tremi različnimi debelinami trnic: 0,16, 0,14 in 0,12 mm. Zdelo se nam je, da trnica, debeline 0,10 mm (še), ni bila potrebna. Bil je pač začetek sezone ribolova lipanov in stavili smo na to, da lepotci še niso preveč izbirični. Na koncu se je najbolj izkazala predvrstica debeline 0,12 mm.

Ko smo prišli do vode, smo hitro spoznali, da ribolov ne bo enostaven. Reko je

obraščalo obilo grmovja in dreves, voda pa je bila nizka in bistra. Vsaka senca ali napačni gib bi lahko splasil ribe. Srečo smo imeli, da smo bili na vodi sami, tako da smo lahko v miru ocenjevali situacijo. Začeli smo pri sotočju s Kolpo, nato smo po levem bregu Čabranke počasi napredovali proti toku. V prvih nekaj tolmunih smo lovili na posnetek ličinke, na izvedbo ajdovke z zlato medeninasto glavo. Muha ni bila zelo uspešna, smo pa z njo ujeli nekaj manjših lipanov in enega klena. Prijatelj Gregor nam je že pred izletom dejal, da

so v rečici lepi lipani, zato smo si zaželeli poskusiti loviti jih s suho muho. Pospešili smo tempo in začeli z iskanjem mest, kjer bi živeli srebrni vitezi.

Ni trajalo dolgo, ko smo jih res našli. Kakih deset se jih je gnetlo skupaj na območju, velikem nekaj kvadratnih metrov. Manjši so bili na robu jate, večji – ocenili smo jih na slabih 40 cm –, pa so plavali pri dnu. Od časa so časa so se dvignili, a ne h gladini. Ker so z značilnim premikanjem repa opozarjali nase, smo predvidevali, da se hranijo. Tudi če se ne, bomo vseeno poskusili, smo bili odločeni. Najprej smo navezali rdečerepko na trnku #16 in dva manjša lipana sta se takoj odzvala. Po kratkem utrujanju smo ju hitro spustili in užaljeno sta se postavila nazaj na svoje mesto. Lotili smo se večjih primerkov, ki se med razgrajanjem manjših lipančkov niso splašili. Toda na rdečerepko se niso in niso hoteli dvigniti. Takoj smo navezali puhovko, vezano s črno nitjo na trnku #20. Enega večjega, meril je 38 cm, nam je uspelo pretentati. Drugih tudi omenjena muha ni zanimala. Razmišljali smo, zakaj jih siva puhovka, ki je sicer pravi hit za lipane, ne gane. Po nekaj minutah razmišljanja in brskanja po škatlici smo ujeli drobno enodnevnico, ki je priletela mimo. Bila je sivo črna s telesom rjavo rdeče barve, morda temno škrlatne. Takšna posnetka smo imeli samo dva, in sicer preloko s škrlatno rdečim telescem in rusjakovimi mikami, vezano na trnku #14, ter muho z nekoliko svetlejšim telescem in krilcem iz puha CDC, vezano na trnku #12 (glejte fotografijo). Na oba posnetka so se lipani dvigovali, občasno pa je bil uporaben tudi kraljevi kočijaž. Tako lahko drobna sprememba v barvi (pa tudi obliki) umetne muhe reši ribolovni dan!

Vtisi

Ko je pomlad v polnem razmahu, ko vse cveti in zeleni, takrat je pravi čas za obisk čudovite Čabranke. Rečica je majhna in razmeroma neznana, zato na njej ne bo gneče, kar ne moremo trditi za večjo sestro Kolpo. Tam včasih mrgoli domačih, zlasti pa tujih ribičev turistov. Muharji, ki so željni tihega in mirnega ribolova, si bodo ob Čabranki spočili dušo.

Pri ocenjevanju tega, življenja polnega vodotoka smo v dobro šteli vse postavke, najbolj pa kakovost vode, ceno dovolilnice, dostop do revirja in oceno upravljavca. Pri ocenjevanju je tako revir dobil kar 32 točk (od 42 mogočih) in zavidljivo končno oceno 4,5375 zvezdice, (od 6 mogočih).

Komaj čakamo, da se bo znova prevesil zlati maj in bomo lovili lipane, srebrne viteze. Neizmerno uživamo, ko jih opazujemo, kako z iskrivimi očmi sledijo mušicam in prebrisano zavračajo vse, kar ne zadošča njihovim strogim merilom. Ko jim je nekaj končno po godu, se počasi dvignejo, pokažejo krepak belo rumeni životek in z eleganco, ki jo premore le redkokatera druga riba, cmoknejo po zalogaju. Čabranka, kmalu nasvidenje!

Jure Ušeničnik

TURNEJA PO BALKANSKIH REKAH (BALKAN RIVERS TOUR)

Veslači za ohranitev balkanskih rek

Na startu kajakaške odprave Balkan Rivers Tour (BRT), ki je bil 16. aprila 2016 v Bohinju, se je zbrala precejšnja množica veslačev, drugih sodelujočih in naključnih obiskovalcev. Pod vodstvom Roka Rozmana, nekdanjega olimpijca (četverec brez krmarja), se je skupina kajakašev spustila po Savi Bohinjki in tako začela svojo 35 dni dolgo pot, na kateri bo preveslala osemnajst rek v Sloveniji, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Črni gori, Makedoniji in Albaniji. Veslači bodo pot končali na edinstveni albanski reki Vjosi in predali peticijo za njeno zaščito albanskemu premierju Ediju Rami.

BRT je skupna akcija nevladnih organizacij Euronatur, Riverwatch, Leeway Collective in WWF in poteka pod okriljem kampanje **Ohranimo modro srce Evrope** (Save the Blue Heart of Europe). Celoten program odprave je obširno opisan v Ribiču, 4/2016.

Uvod v dogodek, ki so ga organizirali s pomočjo lokalnih ponudnikov aktivnega preživljanja prostega časa in Turizma Bohinj, je bila tiskovna konferenca v hostlu Pod Voglom ob Bohinjskem jezeru, kjer so organizatorji in prisotni predstavniki okoljevarstvenih organizacij iz Evrope in Slovenije na kratko predstavili pomen celotnega projekta.

Klemen Langus (Turizem Bohinj), koordinator konference, je po začetnem pozdravu predal besedo **Roku Rozmanu** (Leeway Collective), pobudniku projekta in vodji odprave. Rok je na kratko opisal celoten projekt in njegov namen, obenem pa povabil kajakaše iz vse Evrope, naj se jim pridružijo na odpravi in tako podprejo prizadevanja za zaščito še zadnjih divjih in nedotaknjenih rek na Balkanu. **Ulrich Eichlmann** (avstrijska nevladna organizacija za varstvo rek Riverwatch) je izrazil zadovoljstvo, da je projekt tik pred startom, med drugim pa je poudaril izjemno lepoto naravnih rek na območju med Slovenijo in Albanijo. »Ni drugega področja na našem kontinentu s tako velikim številom izjemno lepih in še nedotaknjenih rek, česar se mnogi niti ne zavedajo. Te reke imajo posebno dodano vrednost in prišel bo čas, ko bo vse več ljudi prihajalo zgolj zato, da bi videli »živo reko«, saj jih tam, kjer živijo, že dolgo ni več. So zajezene in regulirane. Grožnja z 2700 načrtovanimi jezovi hidroelektrarn na tem edinstvenem področju na Balkanu je povsem realna, realizacija pa bi za

Ekipa Balkan Rivers Tour: Gregor Šubic – kamera, Jan Pirnat – fotograf, Matic Oblak – kamera, Rožle Bregar – kamera, Žan Kuncič – kajakaš in Rok Rozman – kajakaš

te najlepše še ohranjene reke v Evropi pomenila pravo katastrofo,« je poudaril in med drugim izpostavil paradoks, da kljub viškemu električne energije v Evropi še naprej načrtujejo in gradijo nove in nove jezove. **Neža Posnjak** (Ohranimo modro srce Evrope – Slovenija) je med drugim izpostavila reko Savo in problematiko sulca: »Na Savi, ki je že tako zajezena z mnogimi jezovi (z večino neurejenimi ustreznimi prehodi za ribe), načrtujejo še številne nove, tudi v okolju izrazitega življenjskega okolja sulca (npr. načrtovana HE Globoko). Sulec je veliko bogastvo naših divjih rek in v zajezitvah ne more preživeti, zato se je zanj potrebno še posebej boriti.« **Martin Solar**, direktor WWF

Adria (nekdanj direktor javnega zavoda Triglavski narodni park), je izrazil veselje, da se projekt BRT začne v osrčju Alp, kjer se začenejo vodne poti Save in Soče. »Reke so žive žile in ohranjamo jih med drugim tudi zato, da bomo po njih lahko še veslali, in izjemne naravne danosti, ki jim v Evropi ni para.« Izrazil je veselje, da so pri tem projektu združili sile mednarodnih okoljevarstvenih organizacij. **Theresa Schiller** (nemška nevladna organizacija za varstvo naravnih danosti EURONATUR): »Reke Balkana so zelo posebne in nekatere še vedno v svoji prvotni obliki. Še posebej albanski reki Vjosi, ki je trenutno skoraj še povsem nedotaknjena, grozi, da bodo na njej ▶

Točno opoldne so se kajakaši spustili po Savi Bohinjki in tako začeli Turnejo po rekah Balkana.

Tadej Ambrožič, RD Bled: «Pregrada za menoj je eden od primerov neprimerne gradnje, saj ni nobenega prehoda za ribe. Želeli bi, da bi v prihodnje čim manj gradili na rekah, če pa že, naj bo to ribam karseda prijazno, obstoječe stanje pa je potrebno sanirati z izgradnjo primernih ribjih stez. Rok je ribič in član naše družine in smo posebej ponesnosni, da se je lotil tega projekta, ter ga pri tem v polni meri podpiramo.»

zgradili številne HE. Ta reka je zato poleg vseh ostalih rek na celotni poti BRT predmet osrednje pozornosti.« Vse udeležence je povabila k podpisu na Rokov kajak, ki ga bodo na koncu odprave (predvidoma 20. maja) kot del peticije za ustanovitev nacionalnega parka na območju reke Vjose predali albanskemu predsedniku vlade.

Zatem so se veslači preselili na jezero, kjer je Rok Rozman predsedal iz četverca v kajak in se tako simbolično poslovil od svoje profesionalne poti veslača. Nato je v spremstvu množice veslačev odveslal do mostu pri cerkvi sv. Janeza, kjer so se vsi zbrali ob plavajočem napisu Save our Rivers

– stop the dams (Rešimo naše reke – dovolj jezov), točno opoldne pa so se spustili po Savi Bohinjki in tako uradno začeli Turnejo po rekah Balkana. S to edinstveno akcijo bodo na celotni poti opozarjali na norost gradnje novih in novih jezov.

Prvič so se ustavili že pri vasi Polje, kjer so ribiči RD Bohinj izrazili solidarnost in podporo projektu. Gospodar RD Bohinj Blaž Selan je v kratkem nagovoru še posebej poudaril pozitivno stran sodelovanja med ribiči in kajakaši v boju za ohranitev rek v prvotni, čim bolj naravni obliki.

Druga postaja kajakašev je bila pregrada HE Soteska (tudi meja med ribo-

lovnima revirjema RD Bled in Zavoda za ribištvo Slovenije). Tam so kajakaši skupaj z ribiči razvili zgovoren napis Pustimo ribam prosto pot. Lokacija ni naključna, saj na omenjeni pregradi ni nobenega prehoda za ribe, kar škoduje predvsem sulcem in podustim. Kajakaši so simbolično obšli pregrado po kopnem, Rok pa se je prek nje spustil v kajaku. Potem so nadaljevali pot proti naslednji postaji.

Balkan River Tour na Soči

V ponedeljek, 18. aprila, je BTR obiskal še reko Sočo. Spusta po reki Soči in Koritnici se je udeležilo trideset veslačev, ki so tako opozorili na še vedno aktualne ideje o gradnji hidroenergetskih objektov na reki Soči in tudi njenih pritokih, pri čemer so še posebej izpostavili reko Učjo. Po besedah **Martina Šolarja** (WWF) bi jo morali zavarovati in tam prepovedati sleherni gradnjo hidroelektrarn, namesto da govorimo o njenem izkoriščanju. Sicer pa WWF v okviru zaveznitva **Ohranimo Sočo** že leta opozarja, da so nadaljnji hidroenergetski projekti v porečju Soče nesprejemljivi in tudi v nasprotju z okoljsko in naravovarstveno zakonodajo EU. Mnenje je podprl **Janko Humar**, direktor Lokalne turistične organizacija Bovec,

in izpostavil turizem kot eno redkih stvarnih razvojnih možnosti tamkajšnjih krajev z reko Sočo s pritoki v osrednji vlogi. Enakega mnenja so bili predstavniki lokalne skupnosti in številni ponudniki turističnih storitev. Predsednica Krajevne skupnosti Žaga, **Tina Žagar - Fratina**, je nasprotovanje posegom na Učji poleg nedotaknjenosti in čistoče utemeljila še s podatkom, da sta to območje v zadnjih štiridesetih letih prizadela dva potresa. **David Štulc** (Priroj sport center) pa je izpostavil Sočo in lepo naravo ob njej kot glavni razlog obiska turistov in tega ne smemo izgubiti. »Cunami načrtovanih izgradenj 2700 novih hidroelektrarn na Balkanu, tudi znotraj zaščitene območij, je potrebno zaustaviti,« pa je poudarila

Neža Posnjak (Ohranimo modro srce Evrope). Opozorila je, da gre za globalni problem, za katerega rešitev bo potrebna podpora širše javnosti.

Posebno spodbudno je, da so se akciji reševanja rek pridružili tudi naši najmlajši. Učenci OŠ Bovec so pod geslom *Pustimo naravi divje reke* ustvarjali likovne izdelke, ki so jih učenci in kajakaši na ogled postavili na mostu v Čezsoči.

Program se je končal v Strgulčevi hiši s projekcijo filma Dam Nation, ki razbija mit o hidroenergiji kot zelenem viru energije in ponuja alternative za prihodnost, v kateri bomo jezove rušili in ne gradili.

Rok Rozman:

»Vse se dá, če ljudje ne utihnejo!«

Rok, povejte mi, kakšna je tokrat, če uporabim vaše besede, »vizija daljša od konice čolna«?

»Moja vizija je, da imajo naše športne poteze še nek dodaten namen. V profesionalnem športu sem ob boju za čim boljši rezultat pogrešal ravno ta, dodaten pomen. Pri tem in podobnih projektih pa lahko skozi športno dejavnost izpostavimo pomembne zgodbe za vse nas in jih poskušamo rešiti v dobro vseh nas. Konkretno pri tem projektu smo se kajakaši povezali z ribiči, popotniki in drugimi ljubitelji naravnega okolja z namenom zaščite rek v njihovi naravni obliki. Postavljamo se torej tako zase kot tudi za pravice Narave.«

Kako pa ste zadovoljni z odzivom in podporo projektu BRT?

»Za zdaj dobro kaže, na roke pa nam gre tudi vreme. Trenutno je največ kajakašev in raftarjev, po poti pa se nam bodo pridružile nekatere ribiške družine in Zavod za ribištvo.«

Kaj pa druge organizacije?

»Vladne se po navadi tega ne udeležijo, od nevladnih pa je z nami WWF Adria, Euronatur, Riverwatch, in druge manjše organizacije ki se nam bodo pridružile po poti.«

Kaj pravzaprav pričakujete? Za izgradnjo 2700 jezov je v igri ogromen denar ...

»Ja, to je zelo realen pomislek, vendar pa se na koncu izkaže, da se kljub temu da. V lanskem decembru je padel v vodo 83 milijonov dolarjev vreden projekt v Makedoniji ravno zato, ker ljudje niso utihnili. S pametno potezo nevladnikov in izpostavljanjem inve-

Rok Rozman, član RD Bled, nekdanji olimpijec, biolog in naravovarstvenik ter navdušen muhar

stitorjev se je projekt ustavil. Investitorji bi morali ščititi naravo in ne obratno.«

Vrniva se nazaj. Zdaj, ko ste tik pred startom BRT, mi povejte, kakšna je razlika v občutkih v primerjavi s startom v četvercu?

(Smeh) »Sedaj mi je tisočkrat lažje, saj vem, da ne bom že po dvesto metrih imel take bolečine, da bi najraje umrl. To bo bolj uživanje. Seveda pa sem pod stresom, saj mora vse »štirati«, generalno pa je lažje. Gre pa za dolgo progo. 35 dni je kar dolgo.«

Poudarek pa je na reki Vjosi?

»Tako je. Vjosa je osrednja zgodba. Je edina reka izven Rusije, ki je še nedotaknjena in če nam uspe ohraniti to reko, potem bomo imeli vzorčni primer za vse ostale reke Balkana. In bo seveda veliko lažje.«

Albanski premier je, kolikor sem uspel izvedeti, projektu za zaščito reke Vjose naklonjen.

»Predvsem se z njim da pogovarjati, saj se zaveda, da je reka Vjosa taka, kot je sedaj, velika prilžnost.«

Verjetno tudi za ribolovni turizem? Bi jo lahko primerjal s katero izmed naših rek?

»Tudi. Reke so prelepe. Vjoso bi težko primerjal s kako izmed naših rek, ker nimamo nobene več take. Je pa recimo reka Valbona podobna naši Soči, le da je bolj divja, ob njej ni infrastrukture in podobno.«

Ribiška palica gre torej z vami?

»Kompletna muharska oprema. Lovili bomo verjetno bolj z ličinkami, ob večerih pa morda na suhe muhe.«

Koliko pa vas je v ekipi?

»Stalna ekipa šteje pet članov, skupaj z voznikom kombija in snemalcem. Po poti pa se nam bodo pridružili drugi zainteresirani.«

Rok, hvala za razgovor in srečno pri projektu BRT ter seveda dober prijem!

»Hvala, zahvaljujem se vsem sponzorjem in podpornikom, v prvi vrsti pa vsem udeležencem.«

Ob pregradi HE Soteska so kajakaši skupaj z ribiči RD Bled in Zavodom za ribištvo razvili napis Pustimo ribam prosto pot. Pregrada namreč tega ribam ne omogoča, kar negativno vpliva predvsem na sulca.

Reke na Balkanu naj ostanejo v svoji prvotni obliki. Brez jezov hidroelektrarn in drugih betonskih pregrad. To je geslo BRT. Tudi tole čudovito reko bi lahko uničili z zajezitvijo ...

V času, ko boste brali ta prispevek, bodo Rok Rozman in prijatelji opravili že dovršen del načrtovane poti po Balkanu oz. balkanskih rekah ter skupaj z lokalnimi pobudniki opozar-

jali na obstoječe težave nepremišljene- ga pustošenja naravnih bogastev in predvsem na tiste, ki se šele pripravljajo.

Ker ne poznam kajakaškega pozdra-

va, bo dober in povsem na mestu tudi ribiški: »Dober prijem!«

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Svetovni dan vode v Minicityju

Dan najdragocenejše dobrine na svetu, vode. Vsak dan bi morali živeti z zavedanjem, kako so vodni viri omejeni, koliko je voda dejansko pomembna za preživetje. Ravno v času dneva vode, 21. in 22. marca 2016, je Minicity odprl vrata in predstavil aktivnosti na to temo.

Povabili so tudi nas ribiče in vabilu smo se odzvali z veseljem. Konec koncev: z vodo smo povezani v najglobljem pomenu, v vodi vidimo smisel, zatočišče. To smo želeli predstaviti tudi otrokom, učiteljem, staršem, ki so se ustavili v našem kotičku. Vezali smo umetne muhe, v akvariju prepoznavali ribe in rakca, barvali pobarvanke, reševali kviz, spoznavali ribiško opremo in najzanimivejše: lovili smo magnetne ribe. Opazovala sem otroke, stare od 1. do 12. leta, koliko navdušenja so pokazali. Nepremično so gledali potek vezanja muh in se s svojimi majhnimi rokami želeli tudi sami preizkusiti v vezanju. Nagrada, ki je sledila, umetna muha, pa je jemala dih in v srca mladih naselila ponos. Veliko so se zadrževali tudi pri akvariju, kjer so prepoznavali vrste rib in ki je deloval zelo

pomirjujoče. V ustvarjalnem kotičku so reševali kviz in barvali pobarvanke. V tem času sem izvedela veliko o njihovem ribolovu na morju, nekateri so lovili tudi že na rekah in jezerih ali pa vsaj poznajo nekoga, ki se ukvarja z ribolovom. Nekaj malčkov mi je reklo, da želijo loviti ribe, vendar ne želijo postati ribiči. Seveda sem želela, da bi mi to razložili. Kaj zanje pomeni beseda ribič? Mladi gospodič mi je razložil, da si sicer želi loviti ribe, ampak ribič pa ne želi postati, ker ribiči vse dni samo lovijo. Marsikomu sem se lahko iz srca nasmejala za njihovo iskrenost in zgovornost. Kot ribiča si predstavljajo osebo, ki na morju z barko lovi velike količine rib, posameznikov, ki lovijo za hobi, pa ne poimenujejo ribiči. Lahko rečem, da so bili otroci zelo zgovorni in smo včasih kar dolgo klepetali.

Ko se na koncu dneva

Malčki so nepremično gledali, kako v rokah Martina Šircija nastaja umetna muha in se tudi sami hoteli preizkusiti v vezanju.

usedeš in urediš misli, se zaveš, da je bil namen dosežen. Malčkom in malo starejšim smo uspešno prikazali, kdo smo in kaj počnemo, in najpomembnejše: marsikomu smo v očeh prižgali iskrico, navdušenja niso mogli skriti. Nekaj dni po dnevu odprtih vrat smo dobili pošto, da je bil

odziv čudovit, in klice staršev, da želijo otroke včlaniti v ribiške družine. Dosegli smo namen: kar nekaj otrok smo navdušili nad ribolovom, kar je zelo dobra popotnica za prihodnje delo. Je potrditev, da delamo dobro in da naše zamisli lahko obrodijo sadove.

Nuša Božičnik

Vabilo na mladinski muharski tabor Iška 2016

Spoštovani mladi ribiči in njihovi mentorji!

VRD Barje znova organiziramo MLADINSKI MUHARSKI TABOR IŠKA. Tabor je vsakič v naravi, v čudovitem Iškem vintgarju blizu Ljubljane. Dogodek organiziramo že sedmič. Na taboru se boste mladi naučili vezati umetne muhe, spoznavali boste žuželke ter njihov razvoj, se naučili osnov pravih muharskih metov in seveda lovili postviri.

Tabor bo trajal tri dni, in sicer od **10. do 12. junija 2016**. Dve noči boste preživel v sredi tihega gozda v čudoviti brunarici s popolnoma ure-

jeno kuhinjo in kopalnico. Za lačne želodčke bo poskrbel poklicni kuhar. Reka Iška, ob kateri se bomo družili, je lahko dostopna in na svoji poti nima večjih onesnaževalcev. Je hudourniškega značaja, a ima stalen pretok kristalno čiste vode. Prav zato je reka lahko pravi biser za muharjenje.

Cena, ki vključuje stroške namestitve in prehrane, znaša 45 evrov za mladince in 55 evrov za mentorja. Zaradi zagotovitve varnosti udeležencev je določena omejitev: od največ trije mladinci do 15 let na po-

sameznega mentorja. Za tiste starše, ki želijo biti prisotni na taboru, je cena enaka kot za ribiškega mentorja, torej 55 evrov. **S prijavami pohitite, saj je število prostih mest omejeno!**

Udeleženci naj imajo s seboj zdravstveno izkaznico in osebni dokument. Dejavnosti na vodi bodo potekale izmenično po skupinah (odvisno od števila prijavljenih). Vsak mentor bo odgovoren za svoje varovance. Vsak udeleženec naj prinese s seboj muharsko opremo, če jo ima. V nasprotnem primeru prosimo

mentorje (ali starše), da nas o tem predhodno obvestijo, da bomo ustrezno opremo zagotovili organizatorji. Prosimo tudi vse mentorje in starše, naj nam posredujejo morebitna navodila za posebno oskrbo ali prehrano otroka (če jo ima). Sicer bomo vse otroke obravnavali enako, med njimi ne bo nobenih razlik.

Prijavnice, ki jih bomo sprejemali od datuma objave **do vključno 25. maja**, pošljite na poštni naslov RD Barje, Hladnikova 11, 1000 Ljubljana, ali na e-naslov e@rdbarje.si.

RD Barje

RIBIŠKI INFORMATOR

1 – 2016

R I B I Š K A Z V E Z A S L O V E N I J E

Na podlagi 17. člena v zvezi z 38. členom Statuta Ribiške zveze Slovenije z dne 20. 4. 2007 in 24. 11. 2007 (prečiščeno besedilo) je skupščina RZS dne 25. marca 2016 sprejela spremembe in dopolnitve Pravilnika RZS o priznanjih z dne 18. junija 2011 (prečiščeno besedilo) tako, da se v novem prečiščenem besedilu glasi:

PRAVILNIK RZS o priznanjih

SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

Ta pravilnik določa vrsto priznanj, ki jih za prispevke pri razvoju slovenskega sladkovodnega ribištva (v nadaljnjem besedilu: priznanje) posameznikom in organizacijam podeljuje Ribiška zveza Slovenije (v nadaljnjem besedilu: RZS), pogoje, ki jih mora izpolnjevati kandidat za priznanje, postopek podaje predlogov, pooblaščen predlagatelj, odločanje o predlogih, način izročanja ter vodenje evidenc o podeljenih priznanjih.

VRSTE PRIZNANJ

2. člen

Priznanja so: znaka, redi in plakete

Znaka:

- znak mladi ribič,
- znak za ribiške zasluge.

Redi:

- red za ribiške zasluge III. stopnje,
- red za ribiške zasluge II. stopnje,
- red za ribiške zasluge I. stopnje.

Plaketi:

- plaketa RZS,
- plaketa Ivana Franketa.

Vsa priznanja se podeljuje skupaj z ustreznostino.

3. člen

Posamezno priznanje posamezni član RD (v nadaljnjem besedilu: član) ali drug posameznik oziroma organizacija lahko prejme le enkrat.

POGOJI ZA PODELITEV PRIZNANJ

4. člen

Osnovno priznanje je znak za ribiške zasluge, ki je pogoj za podelitev reda za ribiške zasluge III. stopnje, ta je pogoj za podelitev reda za ribiške zasluge II. stopnje in tako naprej vse do plakete Ivana Franketa.

5. člen

Znak mladi ribič se podeli mlademu ribiču za vsaj 3-letno delovanje v ribiški družini, za nadpovprečno zavzeto sodelovanje na tekmovanjih mladih ribičev, za sodelovanje na taborih mladih ribičev in drugih prireditvah v ribiški družini, ki vključuje mlade ribiče.

6. člen

Znak za ribiške zasluge se podeli članu za vsaj 5-letno aktivno in zavzeto delo pri izvajanju letnih programov RD ali za delo z mladimi ribiči. Ta čas je lahko tudi za polovico krajši, če delovanje člana posebej izstopa.

Znak za ribiške zasluge lahko prejme tudi posameznik, ki ni član RD, ali organizacija za posebne zasluge pri delovanju RD ali za prispevek pri razvoju slovenskega sladkovodnega ribištva.

7. člen

Red za ribiške zasluge III. stopnje se podeli članu za 10-letno aktivno delo pri izvajanju letnih programov RD ali za delo z mladimi ribiči. Ta čas je lahko tudi krajši, vendar ne manj kot polovica, če je član aktivno deloval vsaj eno mandatno dobo v organih ali delovnih telesih RD.

8. člen

Red za ribiške zasluge II. stopnje se podeli članu za vsaj 15-letno aktivno delo pri izvajanju letnih programov RD in za prispevek pri razvoju slovenskega sladkovodnega ribištva. Ta čas je lahko tudi krajši, vendar ne manj kot polovica, če je član aktivno delal vsaj eno mandatno dobo

- v organih ali delovnih telesih RD ali
- v okviru območnega povezovanja.

9. člen

Red za ribiške zasluge I. stopnje se podeli članu za vsaj 20-letno aktivno delo pri izvajanju letnih programov RD in za prispevek pri razvoju slovenskega sladkovodnega ribištva. Ta čas je lahko krajši,

vendar ne manj kot polovico, če je član aktivno deloval

- vsaj dve mandatni dobi v organih ali delovnih telesih RD oziroma v okviru območnega povezovanja ali
- vsaj eno mandatno dobo v organih ali delovnih telesih RZS.

10. člen

Plaketo RZS se podeli članu za vsaj 25-letno aktivno delo na področju sladkovodnega ribištva, od tega najmanj tri mandatne dobe kot član organov posamezne ribiške družine ali vsaj dve mandatni dobi kot član organov območnega povezovanja, RZS ali njenih delovnih teles.

Plaketo RZS lahko prejme tudi posameznik, ki ni član RD, ali organizacija za izjemne zasluge pri delovanju RZS ali za prispevek pri razvoju slovenskega sladkovodnega ribištva.

11. člen

Plaketo Ivana Franketa se podeli članu za vsaj 30-letno delo na področju sladkovodnega ribištva, od tega najmanj štiri mandatne dobe kot član organov posamezne ribiške družine ali vsaj tri mandatne dobe kot član organov območnega povezovanja, RZS ali njenih delovnih teles.

12. člen

Poleg zgoraj navedenih priznanj RZS podeljuje tudi jubilejne listine.

13. člen

Jubilejne listine podeljuje RZS ribiškim družinam, njihovim območnim zvezam in drugim članicam RZS ob njihovih jubilejih (40, 50, 60, 70 let) delovanja.

14. člen

RZS lahko podeljuje članom ribiških družin jubilejne listine ob njihovem dolgoletnem in aktivnem ter neprekinjenem članstvu (30, 40, 50, 60 let).

POSTOPEK PODOJAJE PREDLOGOV

15. člen

Postopek za podelitev priznanja se začne na podlagi pisnega predloga za priznanje, ki ga vloži posameznik ali organ, ki je upravičen za vložitev predloga. Predlog upravičenec predloži na obrazcu, ki ga določi UO RZS.

16. člen

Predlog za podelitev znaka mladi ribič, za podelitev znaka za ribiške zasluge, redov za ribiške zasluge ter plakete RZS in plakete Ivana Franketa podajo lahko za svoje člane: organi RD, območnega povezovanja ali RZS ali njihova delovna telesa. Isti predlagatelj so predlagatelji podelitve znaka za zasluge in plakete RZS posamezniku, ki ni član RD, ali organizacije.

Predlog za podelitev plakete RZS in plakete Ivana Franketa lahko poda tudi predsednik RZS ali najmanj trije člani UO RZS po predhodnem pridobitvi pozitivnega mnenja UO RD, katere član je predlagan.

Predlog za podelitev jubilejne listine ribiški družini lahko podajo: organi območnega povezovanja ali RZS ali njihova delovna telesa.

Predlog za podelitev jubilejne listine članu lahko podajo: predsednik RD, organi RD ali njihova delovna telesa.

ODLOČANJE O PREDLOGU

17. člen

O podelitvi jubilejnih listin za člane odloča UO RD.

18. člen

O podelitvi znaka mladi ribič, znaka za ribiške zasluge, reda za ribiške zasluge III. stopnje ali reda za ribiške zasluge II. stopnje ali reda za ribiške zasluge I. stopnje odloča komisija RZS za priznanja v sladkovodnem ribištvi, ki jo imenuje UO RZS.

O podelitvi plakete RZS, plakete Ivana Franketa in jubilejnih listin ribiškim družinam odloča UO RZS na podlagi poročila komisije RZS za priznanja v sladkovodnem ribištvi, katere naloga je, da ugotovi ali predlogi posameznih predlagateljev izpolnjujejo pogoje, navedene v tem pravilniku.

V primeru zavrnitve predloga za priznanje, komisija RZS za priznanja ali UO RZS pisno obrazloži razlog zavrnitve in o tem obvesti predlagatelja.

NAČIN IZROČANJA PRIZNANJ

19. člen

Priznanja se dobitnikom izroči na slavnostni način na seji skupščine, zbora članov RD in podobno. Ob podelitvi priznanja dobitniku se prebere utemeljitev podelitve.

Na izročitev priznanja predlagatelj podelitve dobitnika povabi s pisnim vabilom.

20. člen

Jubilejne listine članom izroči predsednik RD ali pooblaščen član UO RD.

Vsa ostala priznanja, razen plakete RZS, plakete Ivana Franketa in jubilejnih listin ribiškim družinam izroči članom predsednik RZS ali pooblaščen član UO RZS, v primeru njune odsotnosti, pa predsednik RD.

Plaketo RZS, plaketo Ivana Franketa in jubilejne listine izroči ribiškim družinam predsednik RZS, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik UO RZS.

Če je prejemnik priznanja član skupščine RZS ali član organov RZS ali njihovih delovnih teles, se prebere sklep o podelitvi priznanja na seji skupščine RZS.

21. člen

Če prejemnik priznanja le-tega ne sprejme, ga RD vrne RZS.

OBLIKE PRIZNANJ IN LISTIN

22. člen

Vsa priznanja imajo določeno obliko in vsebino, ki sta opredeljeni v prilogi tega pravilnika.

VODENJE EVIDENC

23. člen

Celotno dokumentacijo (predlog, sklep UO RD, poročilo komisije, odločitev UO RZS in podatke o podelitvi) v zvezi s priznanji vodi strokovna služba RZS.

Evidenca vsebuje: ime in priimek, rojstna podatka, kraj prebivališča, vrsto priznanja, njegovo zaporedno številko, datum podelitve ter datum izročitve.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

24. člen

Stroške nabave priznanj nosijo organizacije, ki odločajo o podelitvi priznanja.

25. člen

Ta pravilnik začne veljati, ko ga sprejme skupščina RZS.

Prenovljene listine se pričnejo podeljevati s 01. 01. 2017.

Predsednik RZS:

dr. Miroslav ŽABERL

Priznanja RZS –
opisi oblik in vsebine

1. Znak MLADI RIBIČ z listino

Znak 'mladi ribič' je izdelan iz medenine. Velikost znaka je 12 x 14 mm s pokončno daljšo stranico. Znak ima gravuro v negativu, ki jo sestavljajo: rob, dva napisa in riba. Debelina znaka je 1,5 mm.

Ob zgornjem robu znaka je napis MLADI RIBIČ. Zapisan je v dveh vrsticah z levo poravnavo. Od zgornjega desnega roba znaka je usločeno proti spodnjemu delu levega roba silhueta ribe, ki z repno plavutjo in desnim plavutma sega čez zgornji in desni rob znaka. Med glavo ribe in spodnjim robom znaka je napis RZS. Napis ima levo poravnavo in je zapisan z enako velikostjo in obliko črk kakor napis ob zgornjem robu.

Rob, napisa in riba so pozlačeni, poglobljeni del znaka pa je sinje modre barve iz žgane keramike.

Listina je priloga tega opisa.

2. Znak za ribiške zasluge z listino

Znak za ribiške zasluge je izdelan iz odtisnjene medenine in je v osnovi logotip Ribiške zveze Slovenije v velikosti 22 x 24 mm. Odtisnjeni logotip z leve in desne strani obdaja pozlačeni lovorjev venec. Pod logotipom pa je napis »ZA ZASLUGE«. Napisna tablica ima konkavno odrezano spodnja vogala. Debelina znaka je 2 mm.

Poglobljeni del logotipa je svetlo modre barve, napisna tablica pod logotipom pa bele barve. Konture znaka so pozlačene.

Listina je priloga tega opisa.

3. Red za ribiške zasluge III. stopnje
z listino

Red za ribiške zasluge je masivni odlitek iz medenine z okroglim sredinskim delom z notranjim premerom 14 mm. V njem je napis v stiliziranih velikih črkah razporejen v štiri vrstice »RED ZA RIBIŠKE ZASLUGE RZS«. Poglobljena površina sredinskega dela je svetlo modre barve. Sredinski del obdaja preplet različnih sladkovodnih rib z največjo prečno mero prepleta 30 mm. Debelina reda je 4 mm.

Poglobljena površina sredinskega dela reda je svetlo modre barve.

Kontura obrobe sredinskega dela in črk napisa ter prepleta rib so pobronjeni. Listina je priloga tega opisa.

4. Red za ribiške zasluge II. stopnje
z listino

Red za ribiške zasluge je masivni odlitek iz medenine z okroglim sredinskim delom z notranjim premerom 14 mm. V njem je napis v stiliziranih velikih črkah razporejen v štiri vrstice »RED ZA RIBIŠKE ZASLUGE

RZS«. Poglobljena površina sredinskega dela je svetlo modre barve. Sredinski del obdaja preplet različnih sladkovodnih rib z največjo prečno mero prepleta 30 mm. Debelina reda je 4 mm.

Poglobljena površina sredinskega dela reda je svetlo modre barve.

Kontura obrobe sredinskega dela in črk napisa ter prepleta rib so posrebreni.

Listina je priloga tega opisa.

5. Red za ribiške zasluge I. stopnje z listino

Red za ribiške zasluge je masivni odlitek iz medenine z okroglim sredinskim delom z notranjim premerom 14 mm. V njem je napis v stiliziranih velikih črkah razporejen v štiri vrstice »RED ZA RIBIŠKE ZASLUGE RZS«. Poglobljena površina sredinskega dela je svetlo modre barve. Sredinski del obdaja preplet različnih sladkovodnih rib z največjo prečno mero prepleta 30 mm. Debelina reda je 4 mm.

Poglobljena površina sredinskega dela reda je svetlo modre barve.

Kontura obrobe sredinskega dela in črk napisa ter prepleta rib so pozlačeni.

Listina je priloga tega opisa.

6. Plaketa Ribiške zveze Slovenije

Plaketa Ribiške zveze Slovenije je okrasna škatla (šatulja) dimenzije 130 x 180 mm debeline 26 mm. Škatla je modre barve. V škatli sta posrebrena znak plakete in napisna ploščica.

Znak plakete je masivni reliefni odlitek iz medenine kvadratne oblike dimenzije 62 x 62 mm. V njem je logotip Ribiške zveze Slovenije in pod njim napis »PLAKETA RZS«. Poglobljeni del znaka je poudarjeno hrapav, obroba znaka ter konture logotipa in napisa pa so polirane. Vogali znaka so zaobljeni, rob pa je poševo obrezan, zato je na gornjem delu dimenzije 60 x 60 mm. Debelina znaka je 4 mm.

Napisna ploščica je dimenzije 58 x 26,5 mm. V gornji polovici je prostor za vgravuro prejemnika, v spodnji polovici pa je v dveh vrsticah reliefni napis »PRIZNANJE ZA DOLGOLETNO SODELOVANJE«, pod njim pa še: »RIBIŠKA ZVEZA SLOVENIJE«. Napisa imata sredinsko poravnavo. Napisna ploščica je brez obrobe.

Listina je priloga tega opisa.

7. Plaketa Ivana Franketa

Plaketa Ivana Franketa je okrasna škatla (šatulja) dimenzije 130 x 180 mm debeline 26 mm. Škatla je zelene barve. V škatli so pobronjeni: znak plakete in napisna ploščica ter značka, ki je pomanjšani znak plakete z iglo za pripenjanje na oblačilo.

Znak plakete je masivni reliefni odlitek iz medenine kvadratne oblike dimenzije 60 x 80 mm. V njegovem osrednjem delu

je reliefna podoba sulca, pred katerim je muha, privezana na vrstico, ki je v loku napeta proti desnemu gornjemu vogalu znaka plakete. Pod koncem tako oblikovane vrvice je reliefna podoba prof. Franketa. Ob spodnjem robu znaka je napis »PLAKETA I. FRANKETA«. Znak nima obrobe. Osnovna debelina znaka je 2 mm, največja skupna debelina znaka in sulca pa je 5 mm.

Napisna ploščica je dimenzije 58 x 26,5 mm. V gornji polovici je prostor za vgravuro prejemnika, v spodnji polovici pa je v dveh vrsticah reliefni napis »PRIZNANJE ZA DOLGOLETNO SODELOVANJE«, pod njim pa še: »RIBIŠKA ZVEZA SLOVENIJE«. Napisa imata sredinsko poravnavo. Napisna ploščica je brez obrobe.

Značka plakete je masivni reliefni odlitek iz medenine kvadratne oblike dimenzije 17 x 22 mm. Vsebinska značka je povsem enaka vsebini znaka. Značka nima obrobe. Osnovna debelina značke je 1 mm, največja skupna debelina značke in sulca pa je 2,5 mm.

Listina je priloga tega opisa.

8. Jubilejna listina ob obletnici delovanja

Jubilejna listina ob obletnici delovanja je pokončen obrazec velikosti A4, tiskan na tršem umetniškem papirju, z reliefno obdelano površino. V zgornjem delu listine je sredinsko postavljen znak RZS v modri barvi z odbleskom in podnapisom Ribiška zveza Slovenije, pod njim pa v modri barvi centralno umeščen napis v verzalkah v dveh vrsticah »JUBILEJNA LISTINA«. Del napisa je »potopljen v vodo«. Pod nazivom listine je vpisana obrazložitev: »Ribiška zveza Slovenije podeljuje jubilejno listino ob obletnici delovanja« pod njo pa sta vrisani dve črtkani črti za vpis imena ribiške družine. V spodnjem delu sta levo in desno postavljeni črtkani liniji nad kateri se vpišejo kraj in datum podelitve ter podpis predsednika RZS. Spremenljivi podatki so lahko na listino vpisani računalniško ali naknadno ročno. Osrednji del listine je potiskan s karikirano podobo tekoče vode v kateri se proti vrhu vzpenja stilizirana riba. Med telo in navzgor zavahano repno plavutjo je apliciran medeninast medaljon premera 32 mm.

Medaljon je okrogle oblike s privzdignjenim visokosijajnim robom širine 3 mm. Vanj sta vgravirani stilizirana riba in letnica (40, 50, 60, 70 itn.) delovanja. Grafično podoba listine zaključuje obroba v obliki naprej in nazaj pisanih kratic RZS. Listino obdaja paspartu, na vsaki strani širok 50 mm (310 x 400 mm). Okvirjena je z modrim okvirjem debeline približno 30 mm z notranjo zlato obrobo.

Listino se podeljuje z medeninasto pravokotno ploščo velikosti 170 x 120 mm s privzdignjenim visokosijajnim robom

širine 8 mm. V desnem zgornjem kotu je vgraviran znak RZS, sredinsko je vgravirana stilizirana riba, nad njo pa letnica (40, 50, 60, 70 itn.) jubileja. Pod risbo je sredinsko postavljen in vgraviran odebeljen naziv prejemnika (ribiške družine), pod njim pa podeljevalec s sedežem in datumom podelitve (*Ribiška zveza Slovenije, Ljubljana, datum*). Ploščica je vstavljena v šatuljo velikosti 230 x 190 mm, oblečeno v temnomoder pliš.

9. Jubilejna listina ob obletnici članstva

Jubilejna listina ob obletnici članstva je pokončen obrazec velikosti A4, tiskan na tršem umetniškem papirju, z reliefno obdelano površino. V zgornjem delu listine je sredinsko postavljen znak RZS v modri barvi z odbleskom in podnapisom Ribiška zveza Slovenije, pod njim pa v modri barvi centralno umeščen napis v verzalkah v dveh vrsticah »JUBILEJNA LISTINA«. Pod nazivom listine je vpisana obrazložitev: »Ribiška zveza Slovenije podeljuje jubilejno listino ob obletnici aktivnega in neprekinjenega delovanja v ribiških organizacijah« pod njo pa sta vrisani dve črtkani črti za vpis imena in priimka prejemnika. V spodnjem delu sta levo in desno postavljeni črtkani liniji nad kateri se vpišejo kraj in datum podelitve ter podpis predsednika RZS. Spremenljivi podatki so lahko na listino vpisani računalniško ali naknadno ročno. Osrednji del listine je v podtonu potiskan z dvema svetlomoderima ploskvama, ki se zajedata ena v drugo z napisom JUBILEJ. V desni spodnji del je postavljena silhueta ribiča z ujetjo stilizirano ribo na levi strani. Med ribiča in ribo je apliciran medeninast medaljon premera 32 mm.

Medaljon je okrogle oblike s privzdignjenim visokosijajnim robom širine 3 mm. Vanj sta vgravirani stilizirana riba in letnica (30, 40, 50, 60) delovanja. Grafično podoba listine zaključuje obroba v obliki naprej in nazaj pisanih kratic RZS. Listina je vložena v zaščitno mapo velikosti 235 x 320 mm (zaprt format) v notranjosti z vogalnikoma za vpetje listine. Oblečena je v temnomoder pliš.

Jubilejno listino se podeljuje z medeninasto okroglo ploščo premera 50 mm s privzdignjenim visokosijajnim robom širine približno 4 mm. Vanj sta vgravirani stilizirana riba in letnica (30, 40, 50, 60) delovanja. Ploščica je vstavljena v šatuljo velikosti 90 x 105 mm, oblečeno v temnomoder pliš. Pod ploščo je sredinsko postavljena pravokotna medeninasta ploščica velikosti 50 x 20 mm z neprivzdignjenim visokosijajnim robom širine približno 2,5 mm za vpis (*vgraviranje*) imena in priimka prejemnika ter v drugi vrstici z manjšimi črkami podeljevalca, kraja in datuma podelitve (*Ribiška zveza Slovenije, Ljubljana, datum*).

Brez krmljenja

Kar zadeva kraparijo, sem bil letos res zgoden. Glavni »krivec« za to je bil moj ribiški prijatelj Bela, ki se je lani tako zaljubil v Veliko jezero (Šumbar), da je komaj dočakal spomladanske sončne žarke in ga obiskal ponovno. Zame pa je tudi znano, da me za kaj takega ni treba posebej nagovarjati. Po navadi se sicer odpravim na daljše in resnejše kraparjenje šele konec maja ali v začetku junija. Takrat so krapji v bolj ali manj dobri formi, drstna preganjanja med vodnim rastlinjem v plitvinah pa večinoma končana in ribe se na polno prehranjujejo in nadomeščajo telesne izgube, nastale čez zimo in med drstjo. Dogovor z Belo, da bova šla na ribolov že konec marca, je bil zato zame pravi izziv.

Krapi so, kot tudi druge bele ribe, naklonjeni obilici krme. Še posebno pri krapih kaže, da ni količine krme, ki je ne bi bili sposobni pospraviti v določenem času. Če je zanje katera še posebno okusna, so pripravljene razriti dno in obračati kamenje, da le pridejo do še enega zalogaja. Intenzivnost prehranjevanja in krmljenja je v precejšnji meri povezana s temperaturo vode in čim nižja je, tem manj se krap hrani in obratno.

Že nekaj let sem načrtoval, da bi enkrat poskusil loviti krape na obremenjenih vodah povsem brez krmljenja, zgolj z vabo na trnku (angl. single bait). Nekajkrat sem bil že zelo blizu uresničitve, pa sem se premislil na samem mestu ribolova. Vedno sem imel s seboj precejšnjo količino krme, predvsem bojljev, ravno zato, če bi se odločil za krmljenje. In vedno doslej sem se. Bolj kot kaj drugega so me k temu spodbudili preostali ribiči, ki so v vodo metali krmilne rakete, polne raznovrstne krme. A kot sem zapisal na začetku, je bil vedno toplejši letni čas, ko so bile ribe že precej aktivne. Tokrat pa je bil konec marca, temperatura vode je imela ob prihodu 9 °C in menil sem, da je primeren čas, da bi izpeljal dolgoletno namero. Za vsak primer sem tudi tokrat vzela s seboj kakih deset kilogramov bojljev.

Po postavitvi šotorja sem se lotil sestavljanja palic in ni minilo dolgo, ko so bile vse tri na stojalih, vabe pa v vodi. Nisem posebej zapletal: eno vabo sem postavil približno sto metrov od obale, drugo na 75 m in tretjo na kakih 40 m. Palici za metanje krmilnih raket (spod rod) in delo z označevalnim plovcem (marker rod) sta zaenkrat ostali v ovoju.

Vabe

Izbral sem bolj aromatične in hitreje topljive vabe, ki bi jih krapji zaznali, četudi ob njih ne bi bilo nobene večje količine proste krme. Za vabo na bližnji lokaciji sem izbral bojli, ki sem ga ovil

Tale »krapček« je prijel že prvo popoldne na eno od mojih vab in me kar malo presenetil. Ni spadal med kapitalce, upam pa, da bo nekoč to postal. Z veseljem sem izkoristil priložnost in se z njim fotografiral. Nekajkrat se mi je že primerilo, da je bila prva ujeta riba obenem tudi zadnja. Tokrat ni bilo tako.

z debelim slojem testa, narejenega iz mešanice za izdelavo bojljev. Nastal je precej velik »knedelj«. Testu sem primešal še nekaj betaína. Z dodatkom tega, za krape vedno privlačnega dodatka, sem vabo še bolj »nabril« v upanju, da mimo nje ne bo mogel noben, ne da bi jo zaznal in pobral. Testo se v vodi kljub nizki temperaturi topi počasi in vabljive komponente se tako širijo v okolico.

Drugo vabo je predstavljal bojli, premera 15 mm, ki je bil nekaj dni namočen v omako (dip) iz melase, aminokislin in alkoholne arome jagode (MTC). Aroma je tako trdoživa, da tudi po nekaj urah ležanja na glinastem dnu ni izgubila veliko svoje privlačnosti. Poleg bojlja sem na trnek nastavil še drobno paličico PVA (PVA stick), ki je vsebovala mešanico drobirja iz bojljev in nekaj praškaste krme, dodal pa sem

še nekaj melase in aminokislin (Imperial baits). Pred uporabo sem paličico namočil v prej omenjeno omako.

Tretja vaba je bil običajen »plutovček« (angl. corker, plavajoči bojli, ki mu plovnost zagotavlja dodatek prahu plute) z okusom ananasa. Ribam sem ga ponudil na navezi za ribolov na zaraščenem dnu (angl. chod rig, opisana je v Ribiču, 7–8/2015, str. 232). Ta vaba je še najbolj podobna znani helikopterski navezi, le da je tu predvrstica zelo kratka in izdelana iz trdega in debelejšega laksa ali fluorokarbona. Poleg velike lovnosti se dobro izkaže pri dolgih metih, saj se tako kot helikopterska naveza pri letu skozi zrak skoraj ne more zaplesti.

Na sosednjem ribolovnem mestu je Bela pripravil nekaj svojih adutov iz nabora kraparskih poslastic Quantum. Odločil se je, da bo svoje

lovno območje zmerno krmil z boljji in semenjem.

Jaz pa sem bil odločen, da bom tokrat vztrajal do konca in ne bom izdelal krmišča, pa naj se zgodi kakoli. Doslej sem že lovil zgolj z vabo na trnku in brez krmljenja, a le na eno palico, s preostalima pa sem vedno lovil na poprej narejenem krmišču. To seveda ne šteje.

Medtem se je dvignil ne ravno šibak jugo in dobro je bilo, da sva z Belo najprej postavila šotora in se potem lotila še vsega preostalega. Postavljanje šotora v vetru, še posebno močnem, je

Po prvi ujeti ribi je namreč ribolov veliko bolj sproščen. Čeprav ni bil ravno kapitalec, sem ga iz varnostnih razlogov fotografiral. Velikokrat se mi je namreč že primerilo, da je bila prva riba obenem tudi zadnja, jaz pa je, ker ni bila med večjimi, nisem fotografiral, saj sem mislil, da bo prav gotovo prišla še katera večja in tako ostal brez spominske fotografije z ribo. Zato se sedaj temu izognem tako, da vsako prvo ribo, ki jo ujamem, in to ne glede na njeno velikost, fotografiram.

Kako uro pozneje je približno 8 kg težkega krapa ujel še Bela. Lep začetek,

Naslednji piskačev pisk je presekal nočni mir ob drugi uri zjutraj. Kar nekaj časa sem potreboval, da sem se skobacal iz spalne vreče in našel pot iz šotora. Tokrat je krap prijel vabo (majhen bolj iz omake in paličica PVA) na srednji palici oz. na srednji oddaljenosti. Nekaj časa se mi je dobro upiral, vendar moram reči, da so bili krapji manj borbeni, kot pa bodo čez kak mesec ali dva, ko bo voda toplejša in bodo v najboljši formi. Hrup je zbudil Belo in prišel mi je na pomoč ter krapa strokovno zajel v podmetalko. Tehnica je pokazala dobrih devet kilogramov.

Prvi krap, ki sem ga uspel ujeti tokrat, je prijel na ta zajeten cmok, sestavljen iz boljja kot osnove in dobrega kosa testa okoli njega.

Ves teden ribolova sva imela z Belo lepo vreme. Še dobro, da je ves čas pihalo, sicer bi bilo že preveč vroče.

Ena od vab je bil tudi par manjših boljjev, ki sem ju zavil v oranžno obarvano testo z okusom murve (Mulberry Florentine).

prava pokora in nadvse zahtevno delo, ki ga en sam ribič le s težavo opravi ali pa ga sploh ne more.

Ribolov

Prvi prijem je bil presenetljivo hitro. Ob šestih popoldne se je oglasil piskač pod palico, s katero sem lovil na bližnji lokaciji. Rattler (poseben mehanski kazalnik prijema) se je ob zvočni spremljavi piskača najprej dvignil, se ponovno spustil, pa znova dvignil, nakar je krap počasi potegnil laks s tuljave. Palica se je v mojih rokah upognila, zavora na kolescu pa nekajkrat na kratko zapela. Nekoliko sem bil nejeveren, ko sem v podmetalki, kamor ga je zajel Bela, videl kakih 6 kg težkega krapa. Mislim sem namreč, da je večji oz. težji. Zato pa nisem bil nič manj vesel. Prebil sem psihološko oviro, ki se ji reče prva riba.

ni kaj. Če bo tako tudi naprej, se utegneva dobro naloviti, sem zadovoljno premišljeval.

Pred nočjo sem vse vabe zamenjal s svežimi. Navezo čod s plavajočim boljijem sem zamenjal s klasično navezo za ribolov na dnu, za vabo pa sem na lasek nataknil dva 15-milimetrska boljija, ki sem ju zavil v posebno testo oranžne barve z okusom Mulberry florentine. Ta kombinacija mi je v lanskem jesenskem ribolovu prinesla uspeh in že večkrat sem se prepričal v njeno učinkovitost. Seveda pa mora riba priplavati mimo – brez tega odpove še najboljša vaba. Če ribje lokacije in navade poznamo zelo dobro, lahko vabo vržemo neposredno med ribe. V takem primeru ni treba dolgo čakati na prijem.

Preostali vabi sta bili enaki kot po dnevi.

Naveza čod (angl. Chod rig) je ena od bolj domiselnih navez za ribolov rib predvsem na travnatem pa tudi muljastem in kamnitem dnu. Podobna je navezi helikopter, večinoma pa nanjo kot vabo nastavljam plavajoče boljije, kar ni pravilo. Z njo sem lovil čez dan na najbolj oddaljeni poziciji od 100 do 115 m.

Vsaj zaenkrat je kazalo, da je taktika lova zgolj z vabo na trnku ustrezna. Samo da bi priplaval še kak debelejši »vandrovec«, pa bo.

Naslednji dan sem moral iti v Karlovec uredit neke papirje v povezavi s članarino. Ko sem se vrnil iz mesta na jezero, sem ponovil vse od prejšnjega dne in vabe postavil na ista mesta. Razdaljo sem odmeril tako, da sem laks ovijal okoli dveh kovinskih palic, zapičenih v zemljo in med seboj oddaljenih 5 m. Torej deset ovojev 50 m, dvajset ovojev 100 m. Enostavno odmeriš daljavo, zatakneš laks za zatič na tuljavi kolesca in vaba bo padla bolj ali manj natančno na izbrano mesto. Napake so mogoče zgolj v levo ali desno smer. Ko riba prime, natančno vemo, na kateri razdalji se je to zgodilo in novo vabo potem vržemo praktično na isto mesto. Krap je namreč jatna riba in kjer je eden, je po navadi še kateri.

Vso noč in ves naslednji dan se ribe

niso niti kazale niti prijemale. Bela je sicer imel dva, kot jim pravim, »prazna« prijema, kar je bilo tudi vse. To so prijemi, ki se v ničemer ne razlikujejo od drugih kraparskih prijemov: piskač piska, tuljava na kolescu se vrti, laks izginja v vodo. Ko pa dvigneš palico, na drugi strani ni ničesar.

Zvečer naju je obiskal ribiški kolega Tomislav, ki je lovil na mestu levo od Bele in je imel vsako noč ribo ali dve na trnku. Sicer trgovec z vini ni mogel priti na obisk brez buteljke vina. Prijetno smo klepetali pozno v noč, kar ob zanimivih temah in kozarcu ali dveh rujnega niti ni bilo preveč naporno delo. Najprej je »nastradal« modri pinot, potem pa še buteljka merlota. Pomembno je, da ima človek pri tem pravo mero. Sam pogledam v kozarec, včasih tudi malce pregloboko, a tega nikoli ne storim na ribolovu. Moj šotor sem okoli pol noči našel brez težav. Potem pa sem zaspal, a ne za dolgo.

Okoli ene ure zjutraj me je zbudil Bela, češ da ima lepo ribo. In res, ponovno je izboljšal svoj osebni rekord, ki ga je na istem jezeru postavil lani. Lep krap, težak dobrih 18 kg, je kmalu po fotografiranju znova zaplaval nazaj v jezero. Sledile so čestitke, nazdravila pa sva že prej.

Čez dan sem dobil soseda na dotlej praznem mestu levo od mene. Ribič, po imenu Kos, je kmalu začel intenzivno krmiliti. Medtem ko so njegove krmilne rakete letale skozi zrak, z velikim hrupom padale v vodo in stresale hranljivo vsebino, se nisem počutil preveč prijetno. Krapci so na jezerih, kjer ribiči veliko krmijo z raketami, navajeni na zvok, ki ga le-te povzročajo ob padcu v vodo in ga povezujejo s hrano (ali tudi z bolečimi izkušnjami ...?) in po navadi se že kmalu odzovejo. Ribiči to dobro vedo, zato so zelo pozorni in skoraj nikoli se ne zgodi, da bi nekdo začel krmiliti z raketo in mu ne bi takoj sledili še preostali, da se riba ne bi premaknila drugam. Morda so se mi možnosti za dober ulov zmanjšale zaradi sosedovega krmljenja, a vztrajal sem pri svojem načinu ribolova.

Nekatere slutnje v povezavi s tem so se že ponoči pokazale za upravičene. Kos je ujel krapa, težkega 27,25 kg. Dejstvo, da je tako lepa riba plavala zelo blizu mojih vab (ribolovni mesti sta si precej blizu), me je preganjalo še ves naslednji dan.

Vabe sem znova premetal in izmeril še temperaturo vode. Termometer je pokazal 11 °C, kar je v primerjavi s prvim dnem pomenilo povečanje za 2 °. V takih razmerah vsaka stopinja navzgor pomeni obenem večjo aktiv-

Bela je, kar zadeva krape, izboljšal svoj lanski osebni rekord. Dobrih 18 kg težak usnarj je srečnemu ribiču nudil kar nekaj upora. Zaradi njega sem še sam ob enih zjutraj skočil iz spalne vreče.

Moj soribič Bela je v glavnem uporabljal kakovostne bojilje, znamke Quantum Radical. Na fotografiji je samo del pestre ponudbe poslastic za krape iz te hiše.

Moja najuspešnejša vaba je bil bojli, namočen v posebno aromatizirano omako lastne izdelave in dodatkom paličice PVA, ki je vsebovala omamne drobtinice. Tudi njo sem trenutek pred metom pomočil v omako. Vaba mi je prinesla dve ribi od treh ujetih na tem ribolovu. Tudi najtežjo.

nost rib. Kot bi želel temu pritrčiti, se je v daljavi, daleč stran od dosega katerega koli od ribičev, iz vode vrgel krap. Bil je prvi, ki se je v tistih dneh na tak način pokazal, kar je bil brez dvoma dober znak.

Veter se je obrnil iz jugozahodnika v severovzhodnik, kar je prineslo rahlo ohladitev. Pred nočjo se je veter umiril, vendar je znova in precej močnejše zapihal okoli desete ure zvečer. Kar strašljivo je bilo slišati, ko sta se iz nočne tišine začela dvigati močan piš in šumenje še ne olistanega drevja. Vstal sem in zaprl prednja vrata na šotoru

Ko krapa zajamemo v podmetalko, ga pazljivo dvignemo iz vode in ga prenesemo na blazino za odpenjanje. Tam ga previdno prestavimo v vrečo za tehtanje, ga stehamo, potem pa ga, kolikor mogoče hitro, fotografiramo in takole spustimo nazaj v vodo.

Sosed Kos na moji levi je imel že prvo noč po prihodu precej sreče. »Speljal« (šala) mi je tega, 27,25 kg težkega usnarja. S krmo ni skoparil.

Tole pa je moj najtežji krap povelikonočnega ribolovnega tedna. Prijel je v vetrovni in precej hladni noči. Jaz mraza niti nisem občutil, saj me je še nekaj časa potem, ko je krap že zaplaval nazaj v jezero, grel adrenalin. 17,25 kg.

in se tako zaščitil pred neposrednim vplivom vetra.

Ravno ko sem se v spalni vreči dobro ogrel in me je piš vetra že skorajda uspaval, se je oglasil piskač. Kratak »bip« me je v trenutku popolnoma predramil. Rattler se je spustil, ko pa se je začel počasi dvigati, sem bil že pri palici. Zavidanja vredna hitrost!

Droben bojli, namočen v omako z okusom jagode in dodatkom drobne mrežice PVA je bila tista vaba, mimo katere lep, 17,25-kilogramski luskinar v vetrovni noči ni mogel. Trnek je tičal nekaj globlje v njegovem gobčku, kot

Posebno navezo (Withy Pool Rig, glej Ribič, 3/2016, str. 73), na katero je prijel Belov »nov osebni rekord«, sva preimenovala kar v Šumbar pool rig. Seveda zgolj za to priložnost in iz veselja. Vaba: polovica bojilja Radical Yellow zombie in polovica Radical Tiger's nuts in na vrhu aromatizirana (Radical Yellow zombie) kroglica iz pene z zelo dobro plovnostjo, kar celotno navezo dvigne do svinčene šibre.

MCF Rattlerji – mehanski kazalniki prijema, zelo občutljivi in natančni. Primerni so v vetrovnem vremenu, saj jih veter ne more zazibati levo ali desno in tako povzročati lažnih piskov piskačev in čisto pravih adrenalinskih udarov pri ribiču.

Vsega lepega je enkrat konec. Večdnevno kampiranje na obali jezera se je končalo. Sledila je tlaka v obliki pakiranja opreme in pribora. Še posebno je bilo zopremo čakanje, da bi se vse vsaj v večji meri posušilo. Zadnja noč je bila namreč edina v vsem tednu, v kateri se je spustila megla, posledično pa je bil šotor (in druge izpostavljene reči) zjutraj moker. Sreča pa taka. Vendar se je dokaj hitro razjasnilo in sončni žarki so naredili svoje.

je to običajno, kar je pričalo, kako »na polno« je vsesal vabo. Borben pa ni bil preveč. Čez kakšen mesec bo takšna luskasta »mašina« povzročala ribiču precej več preglavic. Daljših pobegov na levo ali desno stran ni uprizarjal, tako da sem ga uspel varno in brez zapletov spraviti v podmetalko. Veter je bil hladen in če ne bi bilo 17-kilogramskega

adrenalinskega vložka, bi me verjetno že pošteno zeblo.

Krapa sem v mreži odnesel na blazino za odpenjanje, ki je bila pred šotorom mojega soribiča. Udarjanje krapa po blazini ga je zbudilo (sam je sicer rekel, da ga je zbudilo moje sopihanje, ki je, tako je dejal, spominjalo na prisotnost nekaterih divjih živali, ki

ponoči občasno obiščejo okolico in rijejo po zemlji). Krapa sva stehkala, potem pa sem ga spustil nazaj v vodo. Bela je premražen hitro izginil nazaj v zavetje svojega šotora, jaz pa sem še nekaj časa čutil zgolj vročično zadovoljstvo. Hitro sem navezal nov bojli in vabo vrgel nazaj na lovno mesto.

Potem dolgo nisem mogel zaspati. Bila je že sobota, predzadnji dan mojega ribolova, ko se je piskač oglasil znova. A le na kratko, trenutek za tem sem že držal palico v roki. Na drugi strani ni bilo ničesar.

Ponoči je veter ponehal, čez dan pa le prijetno pihljaj. Nasploh je bil tisti ribolovni teden precej vetroven. Nisem ljubitelj vetra, še posebno ne pri ribolovu, a če iste sončne dni ne bi pihal, bi bilo verjetno precej vroče. Z mislimi sem bil že pri pakiranju naslednji dan. Tako kot se vedno veselim odhoda na ribolov, se včasih veselim tudi odhoda domov. Razmišljal sem že o naslednjem večdnevem krapolovu, ki bo prišel na vrsto ali poleti ali pa šele tam nekje v pozni jeseni.

Kaj torej zapisati o povelikonočnem tednu ribolova? Poraba bojlijev je bila neznatna. Vsega skupaj (štejem tudi tiste bojlije, ki sem jih zdrobil z drobilnikom in jih uporabil za polnilo mrežice PVA) sem jih porabil kakih trideset, ujel pa sem tri ribe. Soribič Bela, ki je svoja ribolovna mesta krmil zmerno, je prav tako ujel tri ribe, vendar je imel še tri prazne potege. Če bi torej vse prijeme realiziral in ujel ribe, bi jih imel na koncu šest. Sosed na levi pa je ujel dva krapa: že omenjenega, težkega 27 kg, in še enega dvajsetkilogramskega.

Sam sem morda preveč trmoglavil in vztrajal pri svojem, čeprav je kazalo, da zmerno krmljenje koristi. Na drugi strani pa sem ravno zato najbolj zadovoljen, saj sem končno izpeljal dolgoletno namero. Morda je bil čas manj primeren in bi bilo bolje tako ravnati v pozni jeseni ali pozimi. Ti letni časi pa so še pred nami in morda bom poskusil znova.

Bela me je šaljivo drezal, da sem se malo »šlepal« na tiste, ki so krmili. Morda res!? Morda pa je bilo ravno obratno in so debele ribe preko mojega nekrmljenega območja prehajale k tistim, ki so krmili. Pokazalo se je, da so krapci precej podobni ljudem. Po navadi jih je največ pri največjem kupu. Ni pa nujno, da so tam vedno tudi najtežji.

Pot domov je bila pravzaprav pot nazaj k naslednjem ribolovu, ki sem ga že premleval v mislih.

*Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net*

ZAČETEK RIBOLOVNE SEZONE NA KLIVNIKU

Tradicionalni lov na najtežjo postrv

Odlično vzdušje, dejavne postrvi in dobra hrana ter seveda dober prijem – tako bi lahko z nekaj besedami opisali letošnje prvo aprilsko ribiško srečanje ob začetku ribolovne sezone na salmonide na jezeru Klivnik pri Ilirski Bistrici.

V prekrasnem pomladanskem jutru se je tudi letos zbralo veliko ribiških navdušencev, ki so skupaj z organizatorji pod vodstvom članov tekmovalne komisije poskrbeli, da je ta družaben dogodek, ki ga družina prireja že več kot dvajset let, minil v prijetnem vzdušju med udeleženci.

Jutranja meglica, ki se je ob sončnem vzhodu raztezala nad mirno gladino jezera, se je ob pomoči sončnih žarkov in rahlega vetra hitro dvigovala in se kmalu spremenila v sončno pomladansko jutro, ki je na breg Klivnika privabilo 138 ribiških navdušencev iz vseh koncev Slovenije in sosednje Hrvaške. Da srečanje ne bi minilo brez vsaj nekaj tekmovalnega duha, smo ob tej priložnosti v sklopu srečanja organizirali tudi tehtanje najtežjih postrvi.

Kot velja tradicija, so se ribiči na tekmovanju, ki je trajalo od osme do dvanajste ure, pomerili v članski in mladinski konkurenci. Že po uvodnem signalu, ki je oznanjal začetek in prve ribiške mete, je bilo jasno, da so se pričakovanja izkazala za resnična. Pri postrvih se je takoj prebudil njihov primarni nagon po plenjenju in tako so pridno pobirale vabe, ki so jim jih ponujali ribiči.

Medtem ko so se nekateri ribiči s čolni podali v iskanje svojega zmagovalnega ulova vzdolž tri kilometre dolgega jezera, drugi pa preizkušali svoje ribiško znanje in srečo ob njenem bregu ter na pregradi akumulacijskega jezera, smo organizatorji pod vodstvom našega glavnega kuharja Rada Jurača v velikem vojaškem kotlu pridno kuhali okusen krompirjev golaž, s katerim smo ob koncu srečanja pogostili vse udeležence.

Še pred kosilom so bili naši tehtalci ob velikem zanimanju vseh prisotnih pri tehtanju ujetih postrvi zelo zaposleni, saj je bilo uplenjenih rib, ki bi jih lahko uvrstili na najvišja mesta v skupni razvrstitvi, veliko. Ob zaključku se je izkazalo, da so tokrat ribiško znanje v članski konkurenci najbolje unovčili gostje in ne člani ribiške družine, kot je to veljalo prejšnjih nekaj let zapored.

V končni razvrstitvi je svojo ribiško srečo najbolje unovčil in domov odnesel suvereno zmago Abdo Brejič, ki je ujel 2,29 kg težko šarenko, drugo mesto je osvojil Tomaž Krašovec, član RD Bistrica, katerega postrv je tehtala 1,24 kg, tretjevrščeni ulov s 1,120 kg težko šarenko pa je pripadel Petru Krmi.

V konkurenci mladih ribičev je bilo tokrat vse v znamenju članov domače ribiške družine. S 1.180 kg težko šarenko je bil najboljši Franko Frumen, drugo mesto je s 1.120 kg težko postrvjo osvojil Tadej Gracogna, tretje mesto pa si je s 1.070 kg težko postrvjo prisvojila Zana Svenšek.

Organizatorji srečanja smo se tako, kot nam je v navadi, tudi letos potrudili in najboljše ribiče bogato nagradili s pokali in praktičnimi nagradami, ki so jih velikodušno

V konkurenci mladih ribičev je bilo tokrat vse v znamenju članov domače ribiške družine.

podarili spletna prodaja ribolovnih dovolilnic RibiškeKarte, družina Cuuk, trgovine ribolovne opreme Fish Market - Jožko Pegan, Koptex, Petar Sport, Kostevc in Pravi ribič. Zahvala velja tudi podjetju VGP Drava Ptuj, ki nam je omogočilo uporabo električne energije.

Ker v RD nič ne prepuščamo naključju, smo pred odprtjem sezone poskrbeli za zagotovljen dober ulov in v jezero dodatno vložili 500 kg šarenk, velikosti od konzumnih do nekaj kilogramov težkih rib. Z dodatnimi vlaganji postrvi v jezero Klivnik in tudi reko Reko bomo nadaljevali letos ter tako skrbeli, da bodo ribičem vedno zagotovljene karseda dobre možnosti za doživljanje pravih ribiških užitkov.

Tekmovanj in ribiških srečanj v sklopu tekmovalnega koledarja ribiške družine, s katerim se lahko seznanite na naši družinski spletni strani (www.rd-bistrica.si) s srečanjem ob začetku sezone, nikakor ni konec. Že v maju tekmovalna komisija na jezeru Mola načrtuje srečanje kraparjev in še vrsto drugih v kategoriji lov rib s plovcem.

*Besedilo in fotografija:
Iztok Grlj*

Sramežljivejši začetek, a dobri obeti v RD Tolmin

Zagotovo sta boljša dva začetka ribolovne sezone kot nobeden, zato so se v RD Tolmin odločili, da bodo odslej sezono odpirali zadnjo marčevsko soboto, zastor pa bo padel prvo nedeljo novembra. To bo letos ribičijo na skoraj 140 kilometrih vode podaljšalo za dva tedna, seveda pa se družina prav tako ne bo odpovedala tradicionalnemu ribiškemu pikniku 1. aprila.

»Tisti ribiči iz bolj oddaljenih krajev in predvsem tujci na začetku sezone prihajajo na ribolov za več dni, zato smo se odločili, da jim še nekoliko olajšamo odločitev za obisk. Dober začetek sezone je namreč zelo pomemben tudi za nadaljevanje,« je odločitev pojasnil predsednik RD Tolmin Lucijan Rejec. Glede na videno so odločitev pozdravili tudi številni ribiči, čeprav – razvajeni od prejšnjih let – z ribolovom vsi niso bili najbolj zadovoljni. Vendar Alojza Urha iz Kočevja to ni motilo: »Član družine sem že osemnajst let. Nova pobuda za začetek sezone je v redu. Za trofeje pa tako nisem preveč navdušen.«

Nemec Rafael iz Münchna se je prvič mudil na ribolovu v Sloveniji in bil presenečen: »Muharimo pet let in vedno smo si želeli priti v Slovenijo. Tukaj je vse bolj naravno in ohranjeno. Kjerkoli v Nemčiji je več ljudi okoli, več cest, industrije. Narava tukaj je prelepa, voda je čista, barva tako lepa, neverjetno je. Najeli smo vodnika, tako da smo spoznali prava mesta.« Medtem je Danijel Vogrič iz Benečije nekoliko potarnal, da se je življenje v vodi nekoliko spremenilo. »Že osemnajst let sem član RD Tolmin. Danes je polno šarenk,

malo pa lipanov, soške postrvi so redke in tako je težko loviti kaj lepega.«

Vseeno je dan šaljivcev potekal tudi v znamenju tradicionalnega tekmovanja. Kakšnih rečnih pošasti na kasnejši razstavi tokrat ni bilo, na precejšnje presenečenje pa je s konkurenco pometel nihče drug kot Milan Berlot. Na presenečenje pa zato, ker je v mrežo pospravil jezersko postrv, ki so v jezeru že zelo redke.

V družini priznavajo, da jih letos čaka veliko dela. Več kot osem tisoč prodanih dnevni dovolilnic se zdaj namreč zdi lep spomin, čeprav so zgodovinski rezultat dosegli še pred petimi leti. Vseeno je bil lani rezultat povsem spodoben s 6100 prodanimi kartami. Veliko prizadevanj in denarja jim bo odslej prikrajšala nova, 2,4-milijona evrov vredna ribogojnica. »Že letos, predvsem pa v naslednjih letih bomo vlagali večje količine lipana. Lanska sezona je bila solidna oziroma kar dobra do konca avgusta, zaključni del pa je nekoliko pokvarilo vreme. Prodane dovolilnice vseeno pomenijo dober ribolov in solidno poslovanje,« je zatrdil vodja ribogojstva Dušan Jesenšek.

Blaž Močnik

SAMO LEVSTIK, DOBROTNIK S PTUJA

Predan ribičiji in petju

V pomladanskem času je ponovno zaživela narava in z njo številne športne aktivnosti, med katere se že vrsto desetletij uspešno vključuje naša športnoribolovna tekmovalna dejavnost. Proti koncu aprila so se že začela pomembna državna ligaška tekmovanja, ki se bodo končala v poznih jesenskih dneh. Na prvenstvu si bodo tekmovalke in tekmovalci prizadevali še dodatno nadgraditi svoje znanje ter tako doseči želeno raven tekmovalne pripravljenosti. Slednja je zelo pomembna predvsem za reprezentante, ki nas bodo letos zastopali na mednarodnih prizoriščih.

Uspešen nastop slovenskih reprezentanc na mednarodnih prizoriščih pa ni odvisen le od tekmovalcev, ampak tudi od njihovih vodij in trenerjev, ki prevzemajo nelahko delo, saj vedno primanjkuje finančnih sredstev za nemoteno pripravo tekmovalcev. Po navadi odgovorni staknejo glave skupaj in pretehtajo vse možnosti, kje in kako pridobiti kakršnokoli materialno pomoč. Mnogokrat potrkajo na vrata dobrih ljudi iz naših ribičskih vrst. Med njimi so tudi priznani nekdanji in sedanji reprezentantje Petar Dimitrovski, Štefan Gjergjek, Branko Novak, Mitja Kmetec, Miran Vodopivec, Željko Mavrič in številni drugi, ki so se velikokrat izkazali v vlogi dobrotnikov. Med dobrotnike lahko štejemo tudi naše RD, ki velikokrat odstopijo prevozno sredstvo in tako po svojih zmoglostih priskočijo na pomoč našim reprezentančnim ekipam. Brez teh ljudi, ki so naklonjeni naši športni dejavnosti, bi marsikatera reprezentančna odprava ostala doma, saj v današnjih časih večina ljudi ne zmore iz lastnih žepov poravnati finančno nepokritih stroškov, kar je žal že vrsto let tudi v naši športni dejavnosti prisotna in ustaljena praksa. Brez razumevajočih, ribičiji pripadnih ljudi, bi bilo našim tekmovalcem mnogo težje, zato je prav, da jim namenimo nekaj pozornosti tudi v našem glasilu.

Eden takih dobrotnikov je tudi naš sogovornik iz RD Ptuj, triinpetdesetletni ribički prijatelj Samo Levstik, lastnik priznane trgovine z ribiško opremo na Ptuj, ki nosi ime njegovega rodnega mesta in sina Jureta, Ptuj – Jure. Samo me je kot vodjo takratne članske reprezentance v LRP za nastop na evropskem prvenstvu v Radečah s podarjeno obutvijo za celotno reprezentančno odpravo utrdil v prepričanju, da so med nami še vedno dobri ljudje.

Sama Levstika že vrsto let srečujemo na bregovih voda v vlogi vestnega vodje priznane A-ligaške ekipe RD Ptuj – Jure.

RD Ptuj tako že vrsto let v A-ligi DP LRP nastopa s po dvema uspešnim ekipama, kar je svojevrstna posebnost in ponos prizadevnih ptujskih ribičev, ki po številu članov spadajo med večje RD, saj se njihovo število giblje okoli tristo.

V prijetnem pogovoru na Ptuj nam

Na zaključni tekmi A-lige DP LRP 2015 v Murski Soboti je prvo mesto osvojila ekipa RD Ptuj – Jure. Na fotografiji so z zaslužnimi pokali vodje ekip (z leve) Janko Prah, RD Brežice (drugo mesto), Samo Levstik, RD Ptuj – Jure (prvo mesto) in Mitja Kmetec, RD Pesnica – Sensas (tretje mesto) v družbi organizatorjev Zorana Vidica in Ludvika Štefaneca.

je naš sogovornik Samo Levstik povedal: »Moja ribiška pot – bolje rečeno zvedavost – se je začela že v otroških dneh, ko sem začel tekati okoli dedkovega mlina ob reki Bistrici v Podsredi na Bizeljskem. Tja so me s Ptuja na počitnice pripeljali starši. Občudoval sem vztrajno vrtenje mlinškega kolesa, poslušal enakomerno čofotanje peneče se vode, ki je nudila bogat obrok kisika čudovitim potočnim postrvom, posutimi rdečimi pikami, in se navduševal nad njihovo lepoto. Zvedavo sem spremljal njihovo spretno gibanje in se čudil njihovi eksplozivni hitrosti bežanja, ko sem jih nehote splasil. Ja, to so najlepši trenutki, ki jih človek ne pozabi; to so doživetja, ki so me popeljala v ribiške vrste.« Dandanes je Samo uspešen ribič in poslovnež. »Vedno me zanima, kako čim bolj uspešno loviti ribe. Spremljam Italijane, Francoze, Japonce in ostale pro-

Samo Levstik v svoji ribički trgovini na Ptuj

izvajalce ribiške opreme, a nekako so mi najbolj pri srcu angleški Preston, Drenan in Nash. Pred šestnajstimi leti sem zaradi premajhne ponudbe ribiške opreme in pribora na Ptuj začutil poslovno priložnost in odprl ribiško trgovino. Hkrati smo se ribički prijatelji Stanko Rogina, Zlatko Žerak, Franc Tomanič, Ivan Vrlek – Janč, Igor Kozar in Zoran Vidovič domenili, da v okviru RD Ptuj ustanovimo še eno ekipo v LRP, z imenom Ptuj – Jure, kar se je izkazalo za pravilno odločitev. Ekipa složno in uspešno deluje v isti sestavi, le po tragični smrti našega ustanovnega člana in prijatelja Ivana Vrleka – Janča smo vanjo sprejeli Saša Nedelka, ki se je zelo uspešno vključil v našo sredino. Obe ptujski ekipi v LRP, ki nastopata v -ligi, sta enakopravno deležni finančne pomoči naše RD, saj nabavo tekmovalnega pribora tekmovalci financirajo sami, ostalo se pokrije iz sklada sredstev, ki jih RD namenja tekmovalni dejavnosti. Po potrebi in zmoglostih pa jim seveda pomagam. Veseli me, da se člani ekipe Ptuj – Jure pogosto uvrščajo v reprezentanco Slovenije v LRP in v njej nastopajo tudi v vlogi vodje ali trenerja,« je z

vidnim zadovoljstvom poudaril naš sogovornik in dodal: »Zelo rad lovim ribe na vse znane – dovoljene načine, ki jih ponuja športni ribolov, a najbolj mi je pri srcu »kraparija«. Najraje lovim na rekah, na tako imenovanih odprtih vodah, ribniki niso zame ... Le časa primanjkuje ... Če bi imel le ribičijo, bi imel za ribolov več časa. Tako pa tudi že 25 let sodelujem v priznanem Moškem komornem pevskem zboru Ptuj, s katerim smo prepotovali že dobršen del Evrope in prebivalcem posameznih dežel predstavili našo lepo slovensko pesem.«

Samu Levstiku želimo veliko lepih trenutkov tako za vodo kot v koncertnih dvoranah, za njegovo prijazno naklonjenost in pomoč, ki ju izkazuje ribički tekmovalni dejavnosti, pa se mu najlepše zahvaljujemo.

Besedilo in fotografiji: Jože Šmejc

Na Vipavo

Kakor vem, slovenski sladkovodni ribiči nimamo svojega uradnega praznika, pa bi ga lahko imeli, le dogovoriti bi se bilo treba. Ravno praznik iz dneva v koledarju naredi poseben dan. Po navadi so prazniki vezani na poseben dogodek ali osebo, prek katere želimo izpostaviti nekaj, kar ima večji pomen za ljudi, bodisi v krajevnem ali interesnem pomenu. Prazniki ljudi povezujejo in po mojih izkušnjah je pri nas ravno 1. april dan, ki za vodo privabi največ sladkovodnih ribičev. Tudi sam si ne morem kaj, da se tega dne ne bi vsaj sprehodil ob vodi, če že ne grem loviti. Že leta opažam isto: 1. aprila vidim največ nasmejanih ribičev v večjih in manjših družbah, ki se v glavnem veselijo in družijo, lovijo pa bolj za pokušino. To mi je všeč. In če sklenem: če že ribiči nimamo uradnega praznika, imamo pa neuradnega, to je 1. april, ko se odpre ribolov na domače postrve vrste.

Po zimi, ki mi gre vsako leto bolj na živce, sem si zaželel toplega vremena, zato sem 1. aprila odšel na Vipavo. Pa tudi radoveden sem bil, kajti pred desetletji sem tam že lovil, in to zelo dobro. Pred mostom nad reko je stala četica avtomobilov in na mostu gruča ribičev. Pod sivim nebom sem videl kamnito odsekani rob Trnovske planote, ki se je po meliščih spuščala na preorana polja, v cvetoče drevje, sveže izpodraslo travo in pravkar obrezane vinograde, ki so ležali v dolgih vzporednih vrstah. Po dolini sem videl dolgo črto grmovja in dreves, kjer sem slutil reko, in videl sem, kako se dolina prek terasastih vinogradov in slabega gozda proti jugozahodu vzpenja na Kraški rob.

Z mostu sem gledal starejšega ribiča, ki se je s palico za oporo v eni roki in staro steklenko v drugi tipaje spuščal po strmem bregu do vode. Potem je zalučal blestivko in v mislih smo mu enotno želeli prijem, pa ga ni bilo. V sebi sem čutil nelagodje nad prizorom, ki je po mojem spadal v ribiško zgodovino. Spomnil sem se, kako sem prvič gledal predstavo Moj oče socialistični kulak. Bilo je v Mladinskem gledališču in nisem bil prepričan, če se smem smejeti. Pravzaprav sem se v predstavi zares sprostil in užival šele, ko sem jo gledal drugič. Tokrat si nisem niti predstavljal, da je pri nas sploh še kje, na taki tipično muharški vodi, kot je Vipava tukaj, razen spodnje Soče, dovoljeno loviti postrv z vijačenjem, a šel sem prek tega in nisem spraševal.

Starejšim ribičem prijazna družina

Za razlog sem izvedel v pogovoru z gospodarjem Frankom Furlanom.

»Hvaležni smo vsem tistim, ki so skrbeli za Vipavo pred nami, saj so prav oni zgradili to, kar imamo. Mar naj jih sedaj, na stara leta učimo muharjenja in ostalih novotarij? Seveda je muharjenje proti vijačenju že v osnovi drugačno in zagotovo ima svoj čar in prednosti, ampak Vipava ne teče po salonih

Mirko Matjašec kot mentor poveljuje četi osemnajstih mladih ribičev, kar je glede na celotno članstvo kar precejšen odstotek. Delo mu je v veselje, čeravno je odgovorno in včasih naporno. »Otroci imajo dandanes na razpolago veliko prostočasnih dejavnosti, ki jih je med sabo težko uskladiti. Organiziramo razna izobraževanja, dobimo se na Krnici ali Vipavi, kjer tudi lovimo. Udeležujemo se tekmovanj. Podpore za delo z mladimi je v družini dovolj, le pri denarju se včasih zatakne.

Problem so prevozi otrok, pa stroški, ki znajo biti za starše preveliki.«

Vipava

visoke družbe tam daleč v velikih mestih, kjer ima vsaka glava svoj lastni prav, niti jo ne poganjajo debate o etičnosti in humanosti ribolova. Vipava teče tukaj med nami, ki dobro vemo, da je za ribe vsak ribolov nesprejemljiv in zato ne vidimo potrebe po spreminjanju načina ribolova, ki bi veliko naših starejših ribičev po desetletjih dela v ribištvu in skrbi za ribe prikrajšal za užitek ob vodi. Ribolov ni na prvem mestu upravljanja z ribami, je pa zagotovo njen sestavni del, je del človekove potrebe in lovskega nagona.«

Nekaj podatkov o revirju

Posredoval mi jih je tajnik RD Vipava Mitja Nemeč, ki me je po kavi pospremil do vode.

Naloga RD Ajdovščina je gospodarjenje z ajdovskim ribiškim okolišem, varovanje vodnega življa, s poudarkom na domačih vrstah, ter zagotavljanje ustreznega življenjskega okolja letem, zato ima status naravovarstvene organizacije. V družino je včlanjenih 109 ribičev. Okoliš obsega vodozbirno območje zgornjega toka rek Vipave in Hublja do Kasoveljskega jezua,

FRANKO FURLAN, GOSPODAR RD AJDOVŠČINA:

»Zadovoljstvo ribičev je rezultat skupnih prizadevanj«

Najprej sem ga vprašal, kaj bi v družini spremenil, če bi lahko. Kar nekaj časa je molčal, potem pa enostavno rekel: »Nič kaj posebnega« in dodal: »No, saj veš, gospodar ima vedno premalo denarja. Lahko bi prodali letno kakih štiristo dnevnih dovolilnic. Več ne. Vse je v sodelovanju in medsebojni pomoči. Že pred začetkom nastopa funkcije gospodarja sem postavil za pogoj prijateljstvo in medsebojno pomoč. S fanti dobro sodelujemo. Smo ekipa. V družini imamo mir brez intrig. Vipava in ribe v njej so se v primerjavi z leti nazaj bistveno popravile. Imamo lep stalež soške in potočne postrvi ter lipana. Vsi pritoki, razen spodnjega Hublja, so gojitveni in dajejo dobre rezultate. Imamo divjo šarenko, ki se v Vipavi drsti. Naše ribe niso 'briketarce', čeprav vlagamo po planu. Z vodo sem zadovoljen in v glavnem so zadovoljni tudi naši ribiči, kar vse je res rezultat skupnega prizadevanja, za kar se fantom najlepše zahvaljujem. Seveda tu pa tam kdo sitnari, da ni dovolj rib. Kdo bo pa kriv, če ne gospodar, vendar tukaj lovi tudi nekaj zelo dobrih

Franko Furlan z Anžetom

ribičev in ti so polni hvale. Zdaj vlagamo enako kakor prej, rib je pa veliko več. Pri nas je domorodna tako potočna kot soška postrv, križala so se prej in se sedaj. Velik problem so kormorani, ki nam uničujejo ribe predvsem v gornjem toku, ki spada v Naturo 2000, kjer je

prepovedano tudi plašenje; pa ravno tam, kjer ribe najbolj varujemo, to je rezervat in gojitveni potoki. Ta politika države in ptičarjev je malo čudna. Saj ne rečem, kar naj varujejo kormorana, ampak naj tudi nam pustijo, da varujemo ribe tam, kjer so najbolj občutljive. Žalostno je, ko gledam razmesarjene ribe. Če ne bi bilo tako dobrega ribiškega upravljanja, kakor je, bi kormorani kaj hitro požrli in uničili svoje zaloge, tako pa imam včasih občutek, da ravno ribiči veliko bolj skrbimo za kormorane kot njihovi največji zaščitniki. Kaj pa oni naredijo za kormorana? Preprečujejo obvladovanje populacije z odstrelom in preprečujejo plašenje. To je pa vse, istočasno pa so toliko zaverovani sami vase, da nimajo nikakršnega poslušanja za naša prizadevanja po varovanju rib. Država pa, ki čedalje bolj uraduje po trapastih zakonih, brez logike in zdrave pameti, jim da prav.

Zadnje tri štiri leta, od kar se je uredila čistilna naprava, je onesnaževanja precej manj. Struga se je tudi lepo obrasla, svinjarije in mulja ni več.«

Tomaz Kodre ter Anže in njegov oče, Janez Furlan, so stali pri avtomobilu, pol lučaja od Vipave. Anže je tiščal v usta ogromen sendvič, ki bi ga skoraj uspel pospraviti, preden se je fotografiral. Zdelo se mi je, da je prvi in najintenzivnejši del ribolova tistega dne že za njim. Janez Furlan in Tomaz Kodre sta bila samo žejna. Čutil sem zavzetost in strast malega in voljo odraslih dveh, da ga pri tem podpirata, čeprav sama iščeta za vodo bolj druženje in umiritev po napornih delovnih dnevih.

kar je skupaj približno 29 ha vodne površine. To je poleg varstvenih pritokov in dela Hublja 12 km ribolovnih vodá. Zgornji del, ki je salmonidnega značaja, naseljujejo soška in potočna postrv ter njuni križanci, jadranski lipan in šarenka, spodnji pa je mešan in poseljen s ciprinidnimi vrstami: štrkavci, grbami, kleniči, primorskimi zelenkami, pisanimi nežicami, pisanci, mazenicami, kaplji, jeguljami in linji.

Vipava je reka za izkušene

Lovil sem vsega dve uri in v tem času sem imel dva močna prijema, pa se je vsakič riba snela, kar me ni niti najmanj vznemirilo, saj nisem pričakoval dobrega ribolova. Voda je bila nekoliko visoka, hitra, mrzla in čista. Sem pa trdno ujel kar nekaj sveže olistanih vej, visečih nad vodo. Dno Vipave je bilo prodnato, brez mulja. Ribiči, ki sem jih srečeval kasneje, so imeli več sreče in videl sem nekaj lepih rib. Proti poldnevu se je pokazalo sonce in videl sem prve muhe nad vodo. Ribiči so se zbirali v gručeh, nazdravljali in jedli. Nekaj dobrot sem bil deležen tudi sam. Posebno mi je bila všeč domača žolca pri eni od skupin, kjer je bilo poleg domačinov tudi nekaj ribičev od druge, ki so prišli ne glede na to, da 1. aprila

RD Ajdovščina ne pripravi kakšnega uradnega druženja in odprtja sezone. V nasprotju s podobnimi druženji, kjer so marsikje polni samohvale, sem tod dobil občutek, da ribiči neradi javno hvalijo ribolov na Vipavi, kot bi se bali, da bi množica dnevnih gostov lahko skazila njihovo pribežališče. Pa so prijazni, še kako! To mi je kasneje potrdil tudi Franci Kolenc, čuvaj in »raubšičja smrt« iz RD Vevče. »Vipava je odlična voda, ampak ni za vsakega. Tisti, ki misli, da bo ribe kar vlačil iz vode, tam nima kaj početi. Kadar se ribe hranijo in imaš nekaj pojma o ribolovu, pa se na Vipavi lahko naloviš kakor malo kje. Ta voda je ribiški zaklad in moramo ga res skrbno varovati,« je povedal.

Popoldan smo se zbrali v ribogojnici v prijetnem druženju ob žaru in žlahtni ▶

Iskrice, ki ne dogorijo

»Saj ne vem, kdaj je minilo,« je rekla. Bila je nedelja. Imela je osemdeset let in jaz, njen najmlajši, ki sem jih premogel celih trinideset, sem bil car. Kakor da govori tja v en dan, sem molče gledal skozi okno mimo hruške na cesto, ki je samevala v zadnjem soncu. Mislil sem na jutri. Potem sem vstal in jo pogledal. Sedela je za mizo, kakor bi bila tam od vedno, in v stiski je nežno bobnala s prsti. Zadnja Urhovka. Nasedli varuh gnezda, iz katerega je v samo dveh rodovih poletelo dvajset otrok. »Kaj žje?«

Njene oči, polne ljubeče otožnosti, so mi načele notranji mir in šle so mi na živce kakor smrtni greh. Ja, spomnim se, kakor bi bilo včeraj.

Šestdeset let ni dosti, ampak zakaj me potem zjutraj bolijo vse kosti, zakaj arašidi niso več prijazni mojim zobem, zakaj mi »kaura« čedalje lepše diši, zakaj kali mir moje vožnje čedalje več fantomskih avtomobilov, ki se tam, kjer sploh ne bi smeli biti, pojavijo od nikoder in zakaj me prvega aprila vleče loviti ribe nekam, kjer je toplo ...?

Družba, kot se za ribiški praznik spodobi.

Bogdan Zemljič, nekdanji gospodar in odlični kuhar, je poskrbel za lačne želodce.

Čprav vreme ribolovu ni bilo najbolj naklonjeno, se je v podmetalki znašla tudi križanka med soško in potočno postrvjo.

Mitja Nemeč, tajnik RD Ajdovščina

kapljici. Šale in ribiške dogodivščine so pletle nit pogovorov, medtem ko je sonce krepko grela.

Stalež soških postrvi v Vipavi je dober

Borut Bukovec, umirjen mož srednjih let, je ribogojec. Tisti, ki se ukvarjajo s tem delom, dobro vedo, da ga ne zmanjka, skrbi pa tudi ne. Tako je delo z ribami, ki znajo biti tako tiho. Red, red in red. Iz slehernega namiga moraš biti sposoben sklepati in sprejemati odločitve. Šola, ki ni nikdar končana.

»V začetku vzreje soških postrvi smo vedeli bistveno manj od tega, kar vemo danes. Ribogojnico sem prevzel po sanaciji in zdaj se z ribogojstvom ukvarjam že sedemnajst let. Prve soške, prinesene iz Tolmina, niso dajale zadovoljivih rezultatov, zato smo v Vipavi odločili lastno matično jato. Zdaj je precej bolje. Stalež soških postrvi v Vipavi je dober. Sprva smo jih prodajali drugim ribiškim družinam, od kar je zanimanje uplahnilo, skrbimo samo zase, kar sicer pomeni določen izpad dohodka družine, ki se preživlja s članarino in prodanimi dovo-

lilnicami. »Bum« okrog soške postrvi se je unesel. Ne vem, če je tako prav, ampak zadeve so očitno krenile svojo pot. Soška postrv je posebna ribja vrsta, ki je kljub temu, da raste zelo počasi, ampak zraste lahko zelo velika, posebej privlačna za ribolov. Pogoje za gojenje rib imamo dobre, saj je voda izvirska. Včasih dajemo primorske ribiške družine vtis, kakor da skrbimo pretežno za soško postrv, pa temu ni tako. Imamo tudi veliko drugih ribjih vrst, ki so prav tako deležne vse naše pozornosti.«

Ko sem se vozil nazaj v Ljubljano, sem razmišljal, kako prijazni in družabni so vipavski ribiči, ki domoljubno predano skrbijo za Vipavo in ribe v njej. So prava ribiška družina, za katero lahko rečem, da je prijazna do starejših ribičev. Zato vam pravim: ko vam enkrat preseda misliti samo nase, peljite dedka ali babico loviti postrvi na Vipavo.

Besedilo in fotografije: Tone Škrbec

Kormoranov kljun

Tam za vodo ob Vipavi sem ujel zgodbo to pogovoru na enem od srečanj, kjer so skupaj trčili ribiči in varuhi kormoranov. Eden od ribičev, sicer tudi lovec, je imel s sabo posušen kormoranov kljun, ki ga je

zakonito dobil ob odstrelu kormoranov po odločbi. Ko ga je pokazal, ga je ptičar vprašal: »Kaj pa imaš to?« »Ja, kormoranov kljun.« »Koliko jih pa imaš?« »Kolikor hočeš.« »Kje si jih pa dobil?« »Za vodo sem jih našel. Kormoran vsako leto odvrže kljun, potem pa mu zraste nov.« »Hudiča, tega pa res nisem vedel ...«

Pomladna pot navzgor

V zadnjih letih opažam, da muharji vedno manj uporabljajo muho, ki še posebno v pomladnih dneh lahko nudi zelo razburljivo muharjenje, saj so prijemi nanjo po navadi resnično siloviti. Nemalokrat riba ob tem muharsko vrstico dobesedno izvleče izpod prstov in zdi se mi velika škoda, če muhar v sezoni pozabi na ta posnetek. Še bolj pa, če ga morda niti ne pozna.

Tokrat bomo zato pisali to muhi, ki bi po mojem mnenju morala imeti stalno mesto v škatlici vsakega muharja. Obenem bomo spoznali tudi načine vodenja omenjene muhe, ki je sicer po eni strani precej specifična, po drugi pa ni prav nič narobe, če podobno predložimo tudi katerokoli drugo vrsto ličinke. Gre za pupo (bubo) mladoletnic oziroma šašev, kot ji pravimo v muharskih krogih, zaradi specifičnega gibanja proti vodni površini pa tudi vzpenjač. V tujini jo najdemo pod imenom *caddis*

mogoče različice omenjenih suhih muh, vendar brez uspeha. Morda celo ulovimo ribo ali dve, ampak na koncu popustimo in priznamo, da naš trenutni pristop ne deluje, ker se ribe še vedno zelo in selektivno hranijo z nečim drugim.

V tem primeru se ribe verjetno hranijo pod vodno gladino, vse skupaj pa se dogaja v času rojenja. Ličinke mladoletnic se namreč v svoji preobrazbi v pupo znotraj pupalnega ovoja razvijajo naprej. Nekatere pupe še vedno v tulcih, druge – prostoživeče

ICE ali kaj podobnega. Glede prisotnost plinov je med poznavalci sicer še vedno veliko nepojasnjenega in različnih mnenj.

Velika težava je mladoletnico v razvojni fazi pupe ujeti v naravi. Ta čas je namreč zelo kratek in tudi med vzorčenji vodnih žuželk bomo verjetno ujeli večinoma ličinke. Včasih lahko vidimo še ne popolnoma preobražene pupe v pupalnih ovojih na kamnih v vodi ali pod njimi. Mogoče jih je najti tudi zaprte v tulcih. Verjetno v tem lahko najdemo razlog,

izdelave in si samo še izberemo tistega, ki najbolj ustreza nam in našim vezalnim sposobnostim. Med barvami telesa največkrat prevladujeta zelena in svetlo rjava (krem), lahko pa najdemo tudi rumene in rumeno-oranžne. Bolj kot sama barva je pomembna izbira velikosti muhe, s katero poizkusimo kar čim bolj posnemati tisto, kar opazimo, da leta okoli nas.

Načini vodenja pupe

Včasih lahko uspešno lovimo na slepo, ne da bi primerno obteženo pupo sploh pre-

Pupa v ovoju

Pupa

pupa ali *sedge pupa* oziroma namesto pupe pod imenom *emerger*.

Verjetno vam bo naslednji primer precej znan: stojimo v naši znani reki v rahlo oblačnem majskem dnevu ali recimo pred večerom. Vodna površina je polna žuželk, med katerimi prevladujejo velike rjave mladoletnice in ribe agresivno pobirajo. Naš pazljivo izdelan posnetek odrasle mladoletnice pa samo plava po vodni gladini do naslednjega meta. Tu in tam riba skoči visoko iz vode, kot bi se nam želela še posmehovati. Zamenjali smo že vse

– pa na določeni stopnji preobrazbe v odraslo žuželko (odvisno od vrste) po navadi zlezejo iz ovoja ter po podatkih nekaterih avtorjev s pomočjo metabolnih plinov in vzgona splavajo proti vodni površini. Hitrost dviga je lahko različna, največkrat pa je precej velika. Tu bi omenil, da metabolni plini niso v glavi, zato jih svetleča kroglica spredaj ne posnema, kot trdijo nekateri. Pač pa naj bi se nabirali v oprsju in zadku. Zato je smiselno, če ju zvežemo iz odsevnih, lesketajočih se materialov, kot so na primer različne prejice

da jih mnogi niti ne poznajo ali pa prezrejo.

Sama vezava pupe je lahko zelo enostavna ali pa zapletena. Osebo imam rad tako realistične posnetke kot tudi impresionistične. Oboji imajo svojo prednost. Medtem ko so prvi precej dober posnetek razvojne faze, pa zato druge lahko toliko lažje in hitreje zvežemo. Treba se je le odločiti in izbrati. Po mojih izkušnjah se ultra realistični posnetki pri samem ribolovu ne izkažejo najbolje. Na medmerežju lahko hitro najdemo številne mogoče posnetke z natančnimi opisi

mikali (dvigali). Uporabimo klasično ličinkarjenje, pri katerem je najbolje, da vodni tok nosi muho na izbrani globini s čim bolj naravno hitrostjo. Za tak način je primerna na primer različica z imenom *Deep sparkle pupa* avtorja g. LaFonatina.

Naslednji in verjetno najbolj znan način vodenja pupe je neposredni met pred ribo, ki jo vidimo. Najprej muho spravimo v njeno vidno polje in v bližino dna, nato pa z enakomernim dvigom muhe poizkusimo pripraviti ribo do prijema. V počasni ali stoječi vodi to naredimo s palico, ▶

Primeri posnetkov pup mladoletnic:

realistični

vmesni

v tekoči vodi pa je najbolje uporabiti muharsko vrvico. Slednji način je še posebno uporaben, kadar lovimo ribo, ki je precej oddaljena od nas. Če lovimo prečno na vodni tok, je za oponašanje naravnega gibanja pupe pomembno, da je smer njenega dviga čim bolj podobna smeri vodnega toka. Kot vse druge vodne žuželke je tudi naša pupa v vodnem toku zelo neobgljena in glede nanj praktično nesposobna kakršnegakoli plavanja. Njena naravna pot je tako vedno samo navzgor proti površini in dolvodno s tokom. Hitrost dviga zato prav tako poizkusimo prilagoditi hitrosti toka. Hitrejši ko je tok, manj pomagamo z dvigovanjem muhe in obratno. Omenjeni malenkosti pri vodenju pupe v vodah z malo ali nič ribolovnega pritiska lahko ne pomenita veliko, v nasprotnem primeru pa sta lahko odločilni. Da lahko v takem primeru, kadar lovimo na daleč in pravokotno

na vodni tok zadovoljimo opisanim zahtevam, moramo takoj, ko smo z muho dosegli želeno mesto, vrvico popraviti dolvodno. Nekako v obratni smeri kot pri suhih muhah. Včasih je treba to ponoviti tudi večkrat. Rezultat je vrvica v nekakšni obliki obrnjene črke L z začetkom v smeri vodnega toka in nadaljevanjem v smeri proti nam, pravokotno na tok. Za tem počakamo toliko časa, da muha doseže želeno globino, prenehamo spuščati vrvico in pustimo vodnemu toku, da jo pomaga dvigniti proti površini. Po najboljšem scenariju se muha dvigne proti površini v smeri toka in če ni prijema, lahko spet začnemo s popravljanjem vrvice in spuščanjem muhe v globino ali pa dokončamo s tako imenovanim »nihanjem«, ki je po navadi pri ribolovu z mokrimi muhami. Kadar želimo loviti z neobteženimi mokrimi muhami blizu površine ali pa

impresionistični

v plitvih predelih, potem včasih zadostuje zgolj zadnji opisani način vodenja pupe. V takem primeru naj muha potuje (klasično za mokre muhe) pod površino prečno na vodni tok. Pri tem hitrost potovanja uravnavamo s kotom meta. Bolj ko mečemo pravokotno na tok, večja je hitrost, in bolj ko mečemo s tokom navzdol, manjša je hitrost potovanja oziroma nihanja (ang. »swing«).

Ne pozabimo, da so pupe mladoletnic lahko tudi zelo različnih velikosti. Ker jih je dokaj težko ujeti, lahko o njihovi velikosti sklepamo glede na velikost prisotnih odraslih osebkov. Upoštevajmo, da je barva njihovega telesa zelo podobna ali pa praktično enaka. Pri odraslih krila niso več le zametki, pač pa dva para velikih kril, ki jih ob mirovanju zlagajo vzdolžno ob telescu v obliki strehe. Velikost se lahko spreminja od majhnih (#20) do zelo velikih (#6 ali celo #4). Velikokrat so veliki šaši tudi tisti svetlejših

barv. Po navadi so najmanjši poletni, ki se pojavijo pozno zvečer in so lahko zelo temni ali pa kar črni. Veliki so za ribe tudi precejšen zalogaj, za katerega se jim splača potruditi in se včasih zaženejo za njimi tudi po nekaj metrov. Prijemi so verjetno ravno zato tako siloviti. Zato predlagam, da previdno opazujete okolico in obnašanje rib med ribolovom, saj ravno v naslednjih mesecih prihaja čas omenjenega, za mnoge najbolj razburljivega načina ribolova z umetno muho v sezoni. Ker so pupe po navadi razmeroma velik zalogaj med žuželkami, ki so na voljo med letom, se splača z njihovimi posnetki občasno poskusiti tudi kasneje poleti in celo jeseni, ko skoraj ni več rojenja in je večina vodnih žuželk že opravila svoje poslanstvo. Ribji spomin na zajeten obrok je namreč lahko včasih vse, kar muharji potrebujemo za dober ribolov.

Tomaž Modic

RIBIŠKA TRGOVINA
KOSTEVC
Vse za muharjenje!
 Nudimo vam kakovostne izdelke vrhunskih blagovnih znamk. Za vse nakupe nad 50 EUR je dostava brezplačna! Smo v Kočevju na naslovu Trg zbora odposlancev 20 in na spletu.
WWW.KOSTEVC.SI | POIŠČITE NAS NA FACEBOOKU!

Velika jezera

Vsakemu kraparju posebno doživetje in izziv ponujajo številna velika evropska jezera. Na njih nas čakajo številne pasti in uganke, zato je dobra predhodna priprava zelo pomembna. Krapar mora biti za tovrstni ribolov dobro fizično in psihično pripravljen. Poleg dobro pripravljenega ribiča mora biti vsa predvidena oprema za ribolov brezhibna in vzdržljiva.

Ribolov na velikih jezerih mi je bil od nekdaj poseben izziv, hkrati pa do teh jezer gojim veliko spoštovanje. Ujeti lepega divjega krapa na takem jezeru je poseben dosežek. V članku bom predstavil ribolov na velikih jezerih in podal nekaj koristnih nasvetov za ribolov na njih.

Kaj so velika jezera?

Vsak ima glede na svoje izkušnje in predstave drugačen odgovor. Pri nas se za veliko šteje jezero, večje od 50 ha, za nekatere morda večje od 100 ha. Pri francoskih kraparjih velja, da so jezera večja od 100 ha velika jezera, večja od 1.000 ha pa imenujejo velika odprta jezera. Francija se namreč lahko pohvali s številnimi odličnimi velikimi jezeri in prav takim namenjam prispevek.

V preteklosti je bila Francija znana predvsem po kapitalnih ulovih na velikih odprtih jezerih. Najbolj prepoznavni sta bili jezera Forêt d'Orient in Lac du Der. Kapitalni krapji v njih so že pred več kot dvajsetimi leti pritegnili številne kraparje iz vsega sveta. Njihovo število se je večalo iz leta v leto, kar je povzročilo razcvet krapolova tudi na drugih, manj znanih velikih odprtih jezerih v Franciji. Dandanes je takih jezer v Franciji nekaj več kot deset. Ulovi kapitalnih krapov na njih so za krapolovce posebne trofeje, kajti ujeti jih je vse prej kot lahko.

Pomembna oprema

Za preživetje daljšega časovnega obdobja, povsem odmaknjeno od civilizacije, je treba narediti dober načrt. Pozoren je treba biti pri opremi.

1. Dobro opremljen čoln

Za ribolov na velikih odprtih jezerih je treba imeti dober in dovolj velik čoln. Brez njega namreč na veliko večino ribolovnih mest zaradi nemogočega dostopa z avtomobilom sploh ne boste mogli priti. Veliko mest je na otokih, nekatera so od ceste oddaljena več kilometrov, nekatera so z obale nedostopna zaradi gostega grmičevja ali velike količine blata. Velikost čolna je zelo pomembna pri prevozu opreme, da vanj lahko naložimo vse naenkrat in se tako izognemo izgubi časa. Čoln mora imeti dovolj močan elektro- oziroma bencinski motor. Pri elektromotorju je treba zagotoviti zadostno količino akumulatorjev. Še bolje se izkaže bencinski motor, katerega uporaba je

Jezero Biscarosse, veliko 3.515 ha, leži samo 6 km od Atlantskega oceana.

K osnovni opremi za ribolov na velikih jezerih sodi dober čoln.

dovoljena na določenih velikih jezerih. Pri izbiri čolna moramo upoštevati, da so na velikih jezerih skoraj vedno valovi. Posebno nevarnost povzročajo tudi hitri gliserji in jadrnice. Treba je biti pozoren in previden, kajti počasnejši je vedno v podrejenem položaju. Čolnu ne sme manjkati luč na vidnem mestu, tako da nas na drugih čolnih ponoči lahko vidijo. Na čolnu je potrebno primerno veliko sidro, da se v primeru okvare motorja lahko hitro zasidramo in obdržimo na mestu. V nasprotnem primeru smo prepuščeni toku jezera in nas lahko odnese več kilometrov daleč. V Franciji je obvezna uporaba rešilnega jopiča, ki ga ne smemo pozabiti doma.

Izdelki Dynamite Baits in Fox, ki jim najbolj zaupam pri ribolovu na velikih jezerih.

2. GPS in radijska postaja

Ena najpomembnejših stvari je gotovo GPS. Brez njega si je dandanes težko predstavljati ribolov na velikih jezerih. Ne služi le za označevanje lovnih mest, ampak pomaga tudi pri orientaciji ponoči in v megli.

Radijske postaje zelo priporočam. Priročne so predvsem za sporazumevanje med partnerjema v ribolovu. Eno radijsko postajo je priporočljivo imeti v čolnu, da lahko vzpostavimo stik s partnerjem na obali.

3. Osebnostna oprema

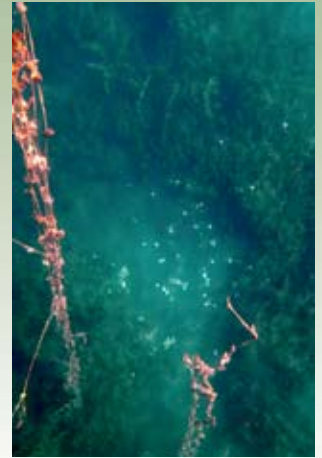
Obvezno je treba imeti s seboj neoprenske škornje do ramen. Zaradi velikih plitvin

Moj prvi krap iz velikih jezer

Značilna velika usta za krape iz velikih jezer. Bojli, premera 26 mm, se zdi v primerjavi z njimi majhen.

Mikrolokacija v travi

Tok na jezeru Lac du Der v juniju in jeseni, ko je vodostaj najnižji.

je treba na nekaterih mestih postaviti stojalo s palicami nekaj metrov daleč v vodo. Prav tako bodo prišli škornji še kako prav, če bomo naleteli na večje količine blata.

4. Zaščita

Velja opozoriti, da so na vseh velikih francoskih jezerih komarji. Če ne piha veter, jih je še več. Zato je treba poskrbeti za ustrezno zaščito.

Vedno pa bodo prišli prav kosi polivinila in kartona, da se boste lažje zaščitili pred blatom in umazanijo.

Veliko pozornost je treba nameniti tudi pravilni postavitvi šotora. Pogosto so namreč med ribolovom obdobja zelo močnega vetra in če šotor ni dobro postavljen in zaščiten pred vetrom, lahko hitro nastanejo težave. Imeti moramo dovolj dolge klince, saj na peščeni podlagi običajni klini ne nudijo dovolj opore.

Gibanje krapov na velikih odprtih jezerih

Krapi se na velikih odprtih jezerih obnašajo nekoliko drugače kot v manjših. Značilno je predvsem hitro gibanje po velikem prostoru. Večinoma se zadržujejo v jatah, so pa tudi krapji samotarji. Predvsem zanje

je značilno, da so bolj teritorialni in se zadržujejo na določenem območju. Krapi v velikih jatah potrebujejo večje količine hrane, zato lahko prepotujejo tudi več kilometrov na dan. Če najdejo večjo količino hrane, lahko na določenem območju ostanejo tudi daljše obdobje.

Kako najti krape?

Zelo pomembno je, da pred začetkom ribolova poznamo glavne značilnosti jezera. Pomembne so njegove globine, morebitni otoki in pritoki. Velika francoska jezera navadno ne presegajo globine petnajstih metrov. Globina je zelo pomembna predvsem spomladi, ko se krapji zbirajo v plitvih zalivih. V primeru pritoka v jezero je treba posebno pozornost nameniti prav takemu mestu. Pogosto krapji v času drsti odplavajo iz jezera in se drstijo v rečnih rokavih. Če krapom uspete prekrižati pot med selitvijo v reko, ste zadeli v polno. Zbrani so na majhnem območju in tako so možnosti za ulov veliko večje. Hkrati so krapji tik pred drstjo težji kot po navadi. Vedno je treba nameniti pozornost otokom. Krapi jih namreč obožujejo in jih med svojimi selitvami pogosto obiskujejo. Na gibanje krapov in njihovo aktivnost, posebno na

velikih jezerih, zelo vpliva tudi veter. Pred izborom ribolovnega mesta je zelo koristno izvedeti, v katero smer najpogosteje piha veter v določenem letnem času. Ko vam na velikih jezerih veter stalno piha v obraz, se zelo povečajo možnosti za uspešen ribolov. V takem primeru je veliko možnosti, da se krapji približajo obali, kajti valovi stalno izpirajo plitvine in tako prinašajo hrano. O vetru naj zapišem še, da so po navadi rezultati najslabši ob brezvetrju.

Na večini velikih jezer je znano, da krapji zelo poredko skočijo iz vode. Morebitni skoki bi nam namreč omogočili, da bi lažje določili, kje so. Eden od razlogov za redko opažene skoke iz vode so valovi, ki jih zakrijejo. Ko valov ni, se aktivnost krapov zmanjša in ne skačejo iz vode tako pogosto. Drugi razlogi so zaenkrat še nepojasnjeni.

Tako kot na vseh jezerih krapji obožujejo vsakršne spremembe jezerskega dna in globine. Že manjši previsi krapom pomenijo vodne poti, po katerih se gibljejo. Zelo pozorni moramo biti na podrti drevesa v vodi, predele, porasle s travo, in območja, kjer so štori. Vse naštetje ovire so namreč idealna skrivališča predvsem za rake, ki so poleg školjk glavna hrana krapov na velikih jezerih.

Moj način ribolova na velikih jezerih

Na velikih jezerih je zelo pomembna oprema. Največja težava so zagotovo velike oddaljenosti, na katerih lovimo. Ribolov z laksom na razdaljah, večjih od 200 metrov, je praktično nemogoč, predvsem zaradi njegove velike razteznosti na tako veliki dolžini. Priporočam uporabo pletene vrvice v kombinaciji z dvajset metri laksa na koncu. Razteznost takega laksa bo v veliko pomoč pri zmanjšanju pritiska, ko boste utrjajali zapetega krapa. Pletena vrstica mora biti obvezno toneča in ne plavajoča, ki bi plavala na vodi in imeli bi številne težave z gliserji in jadrnicami, ki bi jo prerezali. Vanjo bi se hkrati nabirala tudi trava in preostalo rastlinje. Nosilnost vrvice naj bo vsaj 25 lb, da bo zdržala, če bo krap pobegnil v večje šope trave ali druge vodne ovire. Dodatna težava so lahko veter in valovi, ki bodo vrstico nosili v polkrogu.

Če lovimo na predelu, kjer je res veliko štorov, si lahko pomagamo z manjšo kroglico iz stiropora. Namestimo je nad navezo, potem pa s silikonskim omejljnikom (štoperjem) odmerimo dolžino, na kateri se bo gibala. Odmerimo jo tako, da je kroglica nekje 40 cm pod vodno gladino. To pomaga, da vrstica pri navezi ne leži na dnu, ampak gre bližje vodni površini.

Tako se izognemo, da bi se vrstica zapletla v štorove ali druge vodne ovire.

Priporočam, da stojalo za palice (rod pod) postavite čim dlje v vodo in ga nastavite tako, da bodo konice palic postavljene skoraj navpično. Na tak način se poskušamo čim bolj izogniti vodnemu rastlinju ob obali, hkrati pa to omogoča lažje izhode in prihode s čolnom na obalo.

Naveza, ki jo uporabljam, je zelo enostavna, na kar ste pri meni že navajeni. Osnova je pletena vrstica z nosilnostjo 30 lb, zadnjih 20 m pa je laks. V zadnjem času uporabljam Fox Illusion Trans Khaki Fluorocarbon Leader, 0,50 mm, ki je odličen za čisto vodo, saj je praktično neviden, krati pa zelo močan, kar preprečuje, da bi ga školjke in štori poškodovali ali prerezali. Sledi približno meter dolga vrstica s svinčnim jedrom (angl. Leadcore), na kateri je montaža Safty ali Inline z utežjo od 170 do 250 g. Najraje imam obliko svinca Kling On. Za navezo največkrat uporabljam vrstico Coretex Matt 35 lb ali Armadillo 45 lb. Vse sestavine moje naveze so od podjetja Fox. Najpogosteje pa uporabljam trnek Fox Arma Point SSSP ali SSBP, velikosti 4.

Ribolovna mesta

Na velikih jezerih je zelo pomembno, da vabe nastavimo na čim večje območje, ker imamo tako večje možnosti, da krape hitreje

najdemo oziroma oni zaznajo našo hrano. Sam sem doslej lovil do oddaljenosti 520 m od obale, slišal pa sem, da so nekateri ribiči ujeli krape že na več kot 800 metrov od obale. Loviti na takšnih razdaljah je vse prej kot preprosto. Omenil sem že, da je treba loviti s pleteno vrstico, vendar moramo biti pozorni, da jo je na tuljavi kolesca dovolj. Zgodilo se mi je namreč že, da sem vabo s čolnom nastavljal na veliki oddaljenosti, med vračanjem na obalo pa mi je vrstice zmanjkalo. V takem primeru je rešitev, da konec vrvice privežemo na bojo, se vrnemo na obalo po dodatno vrstico in ju potem povežemo. Nove vrvice dodamo toliko, da je imamo na tuljavi vsaj deset metrov.

Priporočam, da vabe nastavite na različne globine in različne oddaljenosti od obale. Glede na to, da je v Franciji po večini mogoče loviti na štiri palice, navadno ravnim tako, da prvo palico nastavim na 100 m, drugo na 200 m, tretjo na 300 m in četrto na 400 m. Tako pokrijem veliko območje in navadno tudi različne globine. Je pa seveda odvisno od posameznega jezera in ribolovnega mesta.

Na jezerih, kot sta na primer dve najbolj znanj veliki francoski jezera Lac du Der in Forêt d'Orient, si lahko pomagamo tudi na drugačen način. To sta veliki akumulacijski jezera, kjer v avgustu začnejo spuščati vodo, ki je namenjena zalivanju ▶

Som iz jezera Lac du Der

Valovi na jezeru Bolsena v Italiji spominjajo na morje.

Krasen luskinar iz velikega jezera

Krap, ujet v času tekmovanja WCC (World Carp Classic) na Bolseni.

kmetijskih površin in porabi v industrijske namene. Tako lahko vodna gladina v dveh mesecih pade tudi do osem metrov. To pomeni, da se voda na določenih območjih odmakne od obale tudi do tisoč metrov. Čas, ko je vodna gladina najnižja, je idealen, da si ogledamo in fotografiramo, kako je videti dno tam, kjer bomo v času najvišjega vodostaja nastavljali svoje vabe. Na tak način bomo veliko lažje in hitreje našli primerna mesta ter se izognili morebitnim vodnim oviram. Pri tem imam v mislih predvsem šture, ki so velika ovira na teh jezerih.

številnih ploščičev in linjev, ki se zadržujejo v velikih jatah in če se prikradejo na krmišče, ga bodo zelo hitro spraznili. Večinoma so ogromni primerki, težki okoli 5 kg in več. Zaradi svoje velikosti brez težav pojedjo tudi bojlije, velikosti 20 mm. Dodatna nevarnost za hrano v vodi so številni raki, ki jo napadejo v trenutku. Sam se zato pri ribolovu na velikih jezerih vedno odločam med dvema taktikama hranjenja.

➤ Taktika št. 1

Izberem primerno ribolovno mesto, velikosti 10 x 10 m. Za hranjenje si pripravim

krapa pri drugem postavljanju naveze, hranim več in tako poskušam zadržati morebitno jato v bližini.

Zelo pomembno je, da vemo, kaj se dogaja na našem krmišču. Kjer imamo možnost videti do tal s prostim očesom, tam ni težav in krmišče lahko opazujemo pogosteje. Ko pa so krmišča očem nevidna, obstaja možnost, da se potopimo in tako preverimo stanje. Pri potapljanju je obvezno, da je nekdo poleg vas; čaka naj v čolnu neposredni bližini in vas tako pazi pred preostalimi čolni. V vodi tristo

Prelep sončni zahod na jezeru Lac du Der

Kako hraniti?

Predvsem se moramo zavedati, da so velika odprta jezera zelo bogata z naravno hrano. Predvsem je v njih veliko rakov in školjk, na nekaterih jezerih pa se pojavljajo tudi velike količine drobnih polžev. Temu se moramo prilagoditi ter primerno izbrati hrano in vabo ter tudi način hranjenja. Hrano in vabo je treba prilagoditi naravni, hkrati pa mora krapom prinašati neko večjo korist. To jih bo prepričalo, da bodo izbrali prav našo vabo. Doslej so se mi na velikih jezerih odlično izkazali predvsem bojli The Source in Monster Tiger Nut od Dynamite Baitsa v kombinaciji z različnimi bojliji *pop up*. Priporočam uporabo Dynamite Baits Hardened Hookbaits. To so bojliji, ki so na voljo tudi v velikosti 26 mm, so pa veliko trši od običajnih. Njihov namen je, da v vodi zdržijo dlje, vse tja do 48 ur. Glede na to, da na velikih jezerih vab po navadi ne menjamo pogosto, so boljji Hardened Hookbaits idealna rešitev.

Kot težavo na velikih jezerih moramo upoštevati tudi prisotnost preostalih ribjih vrst. Predvsem so jezera domovanje

mešanico več vrst briketov, več vrst semen in žit in bojlije, velikosti od 15 do 26 mm. Z vsem skupaj nahranim na izbranem mestu. Seveda se moramo zavedati, da bo tak način hranjenja po vsej verjetnosti najprej pritegnil ploščiče, linje in rake, ki bodo nekaj časa povzročali težave. Dobra stvar tega pa je, da so krapa po naravi radovedna bitja in bodo slej ko prej prišli pogledat, kaj se tam dogaja. To taktiko predlagam za krmišča, ki so bliže obali, saj bo na začetku treba sistem večkrat razvleči zaradi prijemov linjev in ploščičev.

➤ Taktika št. 2

Izberem mikrolokacijo, velikosti 2 x 2 m. Za hranjenje uporabim izključno bojlije, velikosti 20 in 26 mm. Na izbranem mestu nahranim z dvema pestema bojlijev, nekaj pesti pa raztresem na območje, velikosti 20 x 20 m. S to taktiko se poskušam rešiti linjev in ploščičev, ki jih najbolj privlači velika količina hrane. Ko so bojliji raztreseni po večjem območju, raki potrebujejo več časa, da jih pojedjo. Če na takem krmišču ujamem

metrov in več od obale je treba biti nad vse previden.

Zaključek

Na velikih jezerih sem doživel že veliko lepih trenutkov, še veliko več pa je bilo težkih; vse od številnih vremenskih nevšečnosti do izrednih razmer zaradi komarjev, dolgih bojev z velikimi somi, blatom do kolen, vlomom v moj avtomobil in še bi se kaj našlo. Kljub temu pa nas vse slabe izkušnje ne odvrnejo, da se na ta jezera ne bi vračali vedno znova in znova. Lepi trenutki so namreč v primerjavi s slabimi nepopisni ter vredni vsega napora in truda.

Meni velika jezera pomenijo veliki izziv in v prihodnosti se bom nanje, upam, še velikokrat vračal. Eden mojih glavnih ciljev je na njih ujeti krapa, težkega več kot 25 kg.

Zelo bom vesel, če bo moj prispevek koga navdušil in se bo tudi sam preizkusil na katerem od velikih jezer, hkrati pa upam, da vam bodo moji nasveti koristili.

*Krištof Cuderman,
Dynamite Baits & Fox Team*

Vabilo RD Celje

Ribiška družina Celje vabi na **četrty Memorial Franca Vitanca**, ki bo v soboto, 21. maja 2016, z začetkom ob 7. uri na Šmartinskem jezeru – polotok Brezova.

Leto je naokoli in ker želimo ohraniti ime dolgoletnega predsednika in častnega predsednika Franca Vitanca v živem spominu, prirejamo tekmovanje v lovu rib s plovcem v njegov spomin.

Tekmovanje bo potekalo v skladu s Pravilnikom o tekmovanjih v sladkovodnem športnem ribolovu in pravili o tekmovanjih lovu rib s plovcem.

Urniki tekmovanja

Prijava, zajtrk	7. do 8. ure
Žrebanje štartnih mest	od 8. do 8.15
Odhod na tekmovalno traso in priprava na ribolov	od 8.15 do 9.30
Ribolov	od 9.30 do 13.30
Tehtanje ulova	od 13.30 do 14. ure
Kosilo	od 14.30 do 15. ure
Razglasitev rezultatov s poudarkom spomina na Franca Vitanca	od 15. ure naprej

Tekmovanje bo potekalo v posamezni konkurenci. Prvi trije pokale, posamezniki po sektorjih bodo prejeli medalje, najboljši posameznik pa prehodni pokal. Prvih deset tekmovalcev bo prejelo tudi lepe praktične nagrade.

Rok za prijavo je 15. maj 2016. Prosimo, da se do navedenega roka prijavite pisno na naslov: Ribiška družina Celje, Čopova 19, 3000 Celje, na e-naslov: ribiska.druzina.celje@t-1.si oz. na GSM 041 570 175 (Srečko Lah).

Štartnina znaša **dvanajst evrov** na tekmovalca. Prispevek nakažite na transakcijski račun: **0600-0000-3622-667 ali plačate z gotovino na dan tekmovanja do 8. ure.**

Tekmovalci bodo tekmovali na lastno odgovornost!

Kako pridete do ribiškega doma na polotoku Brezova?

Če boste šli iz smeri Maribora, morate v Vojniku za pokopališčem zaviti desno (če pa iz smeri Celja, pa pred pokopališčem levo) po asfaltni cesti. Po približno 1,5 km

zavijete levo (opozorilni napis RIBIŠKI DOM) po asfaltu vse do parkirnega prostora. Vse preostale informacije dobite pri Srečku Lahu na GSM 041 570 175.

Vodja tekmovalne komisije:
Srečko Lah, l. r.

Predsednik RD Celje:
Štefan Zidanšek, l. r.

Vabilo RD Barje

Ribiška družina Barje vabi na tradicionalno ribiško tekmovanje **Podkovani krap**, ki bo v soboto, 21. maja 2016, od 8. do 12. ure na Krmskem jezeru pri Podpečih.

Plačevanje štartnine, ki znaša 15 evrov (vključeni jutranja kavica in malica), in sprotno žrebanje tekmovalnih mest bosta potekala od 6.50 do 7.50 ob jezeru. Po končanem tekmovanju bo pogostitev s toplo malico, nato pa bomo razglasili rezultate (najtežji krap) in podelili nagrade ter priznanja najuspešnejšim tekmovalcem.

Urniki tekmovanja:

od 6.50 do 7.45: žrebanje tekmovalnih mest
ob 7.45: zbor in nagovor tekmovalcev
od 7.50 do 8. ure: zasedba mest in krmljenje
ob 8. uri: začetek tekmovanja
ob 12. uri: konec tekmovanja
ob 12.30: razglasitev rezultatov in podelitev nagrad ter priznanj najuspešnejšim tekmovalcem

Pogoji tekmovanja

Ribolov bo potekal s plovcem ali na dno. Točkovali bomo najtežjega ulovljenega krapa. Ekipno bo štel najtežji ulovljeni krap tekmovalca v ekipi. Dovoljen bo ulov več krapov ob sprotne tehtanju in spuščanju. Ujete ribe, ki jih ne bodo točkovali, bo treba obvezno vrniti v vodo.

Dovoljene vabe: vse naravne vabe (kruh, polenta ipd.). Znak za začetek in konec tekmovanja bo en (1) zvočni signal. Vsak tekmovalec bo tekmoval na lastno odgovornost.

Vodja tekmovanja bo: Jure Ganič (041 405 785).

Vabljeni in dober prijem!

RD Barje

● V SPOMIN

Miran Kožman

(1953–2016)

V soboto, 16. januarja, smo se poslovili od Mirana Kožmana, doktorja veterinarskih ved, predsednika RD Bistrica, Ilirska Bistrica.

Miran je že v ranem otroštvu stkal globoko notranjo vez z naravo, ki jo je negoval vse do svoje prerane smrti. Z očetom in strici je hodil na lov. Z njimi je odkrival skrivnostne meandre in tolmune v Reki ter njenih pritokih. Tam je uplenil svojo prvo potočno postrv, svojo prvo grbo. Tudi v času šolanja in študija je skušal izrgati nekaj prostega časa, ki ga je z užitek preživel ob vodi. V tistem obdobju se je aktivno ukvarjal s športom. Posebno uspešno je igral košarko.

Po končanem študiju se je vključil v delo naše ribiške družine. Sprva kot veterinar – stro-

kovnjak, ki je veliko časa preživel v takratni ribogojnici in pomagal s svojimi nasveti ter se hkrati učil od starejših bistriških ribogojcev, kako se umetno sonaravno vzreajo postrvi.

Več let je bil je gospodar naše ribiške družine. Ko so zgradili prvo umetno jezero Mola, je s takratnim upravnim odborom pripravil in izvedel projekt vlaganja v akumulacijo. Tudi po njegovi zamisli so zdaj v jezeru poleg ciprinidov še ščuke in smuči. Ko so zgradili še jezero Klivnik, se je vztrajno zavzemal, da smo v njem ohranili postrvje vrste, jim dodali še smuča in vanj nismo vlagali ciprinidov.

Miran je bil predsednik naše družine skoraj dva mandata. Bil je človek, ki je bil vedno prešerno nasmehan. Članom posameznih organov je prepuščal popolno samostojnost pri načrtovanju in izvajanju njihovih nalog. Rad je prisluhnil drugim, vselej pa je bil pripravljen dati kakšen strokoven in koristen napotek. Bil je vnet zagovornik varovanja življenja v vodi in športnega ribolova *ujemi in spusti*.

Želel je, da bi obnovili ribiški dom v Vrem-

ski dolini, ki so ga neznanzi požgali, ter da bi znova vzrejali postrvi v svoji ribogojnici.

Poleg ribištva je bil že od mladosti zapisan tudi lovu. Bil je član Lovske družine Kozlek.

Milan je bil znan tudi po tem, da je medtem, ko je opravljal veterinarsko službo na terenu, če mu je le dopuščal čas, za trenutek ustavil svoj avto in skočil na »punte« pogledat, če je zrasel kakšen jurček.

Sredi mnogih načrtov ga je v 63. letu starosti prehitela smrt.

Od njega so se poleg svojcev poslovili številni prebivalci iz Ilirske Bistrice in okoliških krajev, saj skoraj ni bilo hiše, v katero ni vstopil, ko je kot veterinar opravljal svoje delo. Poslovili pa smo se tudi njegovi lovski in ribiški tovariši.

Po končanem obredu smo se člani ribiške družine zbrali na žalni svečanosti, kjer smo spregovorili o življenju, delu in plemenitem liku pokojnega predsednika. Spominjali se ga bomo s hvaležnostjo in spoštovanjem.

Za RD Bistrica, Ilirska Bistrica:
Rado Jurač

IZ KUHARSKE BELEŽNICE GOJKA ŠKORIČA

Žličniki iz ščuke in ščukin file v mrežici s paradižnikom in panceto

Začenja se sezona ribolova na ščuko, zato vam času primerno predstavljamo dve ribji jedi, pripravljene iz ščuke: žličnike in ščukin file v mrežici s paradižnikom in panceto.

Gojko pravi, da jed ščukinih žličnikov izvira iz Francije. Recept, ki ga predstavljamo, je prilagodil našemu okusu in jedi dodal še izviren recept omake za preliv.

Žličniki iz ščuke

Za pripravo juhe za štiri osebe potrebujemo:

- 750 g čistega ščukinega mesa
- brez kože in kosti
- jušno zelenjavo (korenje, zeleno, peteršilj, čebulo)
- sol
- nekaj zrnc popra
- lovorov list
- 2 čebuli
- 2 stroka česna
- 2 vejici peteršilja
- eno korenje
- 10 dag gomoljne zelene
- vejico koromača
- nasekljan ingver
- nasekljan, ne pekoč feferon
- maslo
- lovorov list
- sol
- poper
- muškadni orešček
- 2 suhi žemlji
- drobtine po potrebi
- 3 beljake
- ¼ l mleka

Ščukino meso skuhamo v vodi, ki smo ji dodali jušno zelenjavo (korenje, zeleno, peteršilj, čebulo), sol, nekaj zrnc popra in lovorov list. Ko je meso skuhamo, ga odcedimo in prestavimo v drugo posodo, da se ohladi.

V ponvi na maslu prepražimo eno manjšo sesekljano čebulo, dva sesekljana stroka česna, sesekljan koromač in peteršilj. Posebej v mleko namočimo dve zdrobljeni suhi žemlji.

Ohlajeno skuhamo ščukino meso narežemo na drobne kocke in skupaj z ožetimi žemljami dvakrat zmeljemo z mesoreznicco. Maso začini s provansalskimi zelišči, solimo, popramo, dodamo zdrobljen muškadni orešček ter primešamo beljake. Nato maso postavimo v hladilnik, da nekoliko počiva.

Juho, v kateri se je kuhalo ščukino meso, zavremo. Če ribja masa ni dovolj čvrsta, dodamo malo drobtin. Z žlico oblikujemo žličnike in jih v juhi, ki mora zelo rahlo vreti, počasi kuhamo deset minut.

Žličnike prelijemo z omako, ki jo pripravimo tako, da na maslu dušimo eno nasekljano rdečo čebulo, dodamo narezane sveže šampinjone, narezan paradižnik češnjevca, nasekljan česen, peteršilj, drobnjak in koper, solimo in popramo. Zalijemo s sladko

smetano za kuhanje, prevremo in dodamo nasekljano zeleno in rdečo papriko. Vse skupaj naj počasi vre. Po želji lahko dodamo tudi ščepec tartufov ali žličko tartufate in olivnega olja.

Francozi pri podobnih jedeh uporabljajo različne omake – holandsko, ribjo belo, kremno smetanovo ali iz šampinjonov. Nekaj omak smo opisali v prejšnjih številkah Ribiča. Bralci pa si lahko oblikujejo tudi omako po svojem okusu.

Zraven postrežemo slan krompir.

Ob jedi priporočamo suho belo vino z malo močnejšim telesom.

Ščukin file v mrežici s paradižnikom in panceto

Ščukin file v mrežici s paradižnikom in panceto

Za pripravo jedi za štiri osebe potrebujemo:

- 80 dag ščukinih filejev
- 20 dag pancete
- 3 večje paradižnike
- sol
- poper
- 50 dag pečke (svinjske mrežice)
- 2 papriki
- 2 ne preveliki bučke
- 2 večji čebuli
- eno glavico česna
- peteršilj po želji
- eno limono
- 2 dl belega suhega vina
- 2 dl olja

Ščuko filetiram in očistimo. Fileje solimo in popramo ter pokapamo z limoninim sokom. Nato jih pustimo »na suho« marimirati kratek čas. Na rezine narežemo panceto in paradižnik. Svinjsko mrežico raztegnemo in vanjo položimo en file. Nanj naložimo rezine pancete in paradižnika. Prek tega položimo drugi ščukin file, da nastane »sendvič«. Zavijemo v mrežico in damo v predhodno namaščen pekač.

Papriko, čebulo in bučke narežemo na paličice in jih dušimo. Ko je zelenjava zdušena, dodamo 2 dl vina, posujemo z nasekljanim peteršiljem, solimo in popramo.

Fileje pečemo 20 minut pri temperaturi 180 °C. Ko je riba na pol pečena, v pekač k ribi dodamo dušeno zelenjavo in pečemo še 20 do 25 minut.

K jedi lahko postrežemo slan krompir, kuskus ali riž.

Ob jedi priporočamo modri pinot, lepo pa se poda tudi cviček.

Borut Jerše

Žličniki iz ščuke (foto: J. Borišek)

Ribiška družina: **Tolmin**
 Voda (revir): jezero **Most na Soši**
 Vrsta ribe: **soška postrv**
 Dolžina (cm); teža (kg): **81 cm; 6 kg**
 Način lova in vaba: **muharjenje, potezanka**
 Datum ulova: **6. avgust 2015**
 Ujel: **Darij Brisko**
 Naslov: **Vrtojba**

Ribiška družina: **Bistrica Domžale**
 Voda (revir): **Pristava pri Mengšu**
 Vrsta ribe: **krap luskinar**
 Dolžina (cm); teža (kg): ***; 16,9 kg**
 Način lova in vaba: **talni ribolov; plavajoči (pop-up) bojli**
 Datum ulova: **17. oktober 2015**
 Ujel: **Bojan Fister**
 Naslov: **Domžale**

Ribiška družina: **Novo mesto**
 Voda (revir): **Krka, K3**
 Vrsta ribe: **ščuka**
 Dolžina (cm); teža (kg): **97 cm; 9,1 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **31. januar 2016**
 Ujel: **Srečko Tomazič**
 Naslov: *****

Ribiška družina: **Soča**
 Voda (revir): **Soča**
 Vrsta ribe: **šarenka**
 Dolžina (cm); teža (kg): **77 cm; ***
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **5. april 2016**
 Ujel: **Marjan Vodopivec**
 Naslov: **Nova Gorica**

Ribiška družina: **Ljutomer**
 Voda (revir): **Mura**
 Vrsta ribe: **klen**
 Dolžina (cm); teža (kg): ***; 4 kg**
 Način lova in vaba: **beličarjenje, jetra**
 Datum ulova: **28. marec 2016**
 Ujel: **Ivo Pintarič**
 Naslov: **Ljutomer**

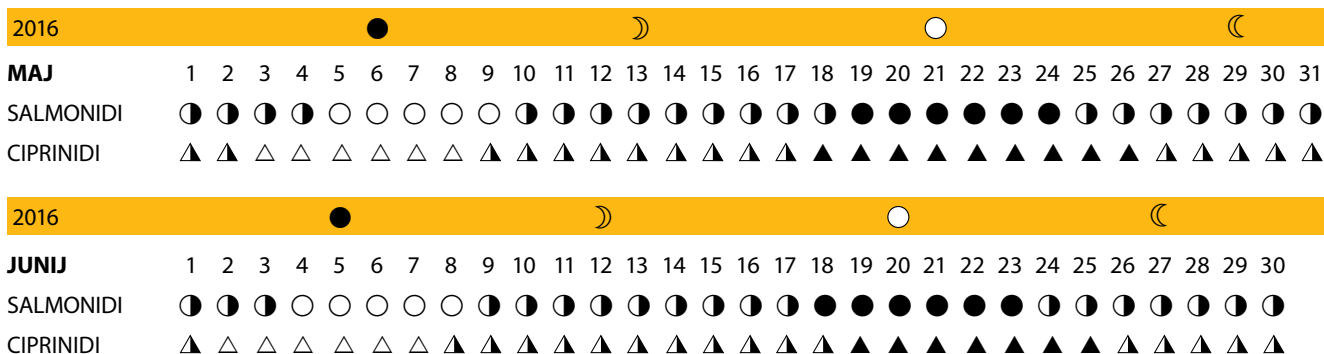

Ribiška družina: **Idrija**
 Voda (revir): **Kanomljica**
 Vrsta ribe: **soška postrv**
 Dolžina (cm); teža (kg): **87 cm; ***
 Način lova in vaba: **muharjenje, posnetek ličinke**
 Datum ulova: **2. april 2016**
 Ujel: **Jan Rozman**
 Naslov: **Ljubljana**

Priporočilo, kolikšne naj bi bile najmanjše mere trofejnih rib, je bilo objavljeno v **Ribiču, 4/2006**, najdete pa ga tudi na spletni strani Ribiške zveze Slovenije: <http://www.ribiska-zveza.si/ribolov/pogosta-vprasanja>.

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER ULUV ○ SREDNJI ULUV ○ SLAB ULUV CIPRINIDI ▲ DOBER ULUV ▲ SREDNJI ULUV △ SLAB ULUV

Izvir Kamniške Bistrice (foto: Hany Bany)